

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 13.11.2001
KOM(2001) 700 endelig

En vellykket udvidelse

Strategidokument

og

**Europa-Kommissionens rapport
om de enkelte ansøgerlandes
fremskridt i retning mod tiltrædelse**

[SEK (2001) 1744 - 1756]

I. Den samlede baggrund	5
1. Indledning	5
2. Den offentlige mening og udvidelsen.....	8
3. Udvidelsesprocessen og nabolandene.....	9
a) Det vestlige Balkan.....	10
b) EFTA-landene	10
c) De nye uafhængige stater.....	10
d) Middelhavsområdet	11
II. Kandidatlandenes fremskridt med hensyn til at opfylde kriterierne for medlemskab	11
1. Politiske kriterier	12
a) Samlet udvikling.....	12
b) Konklusioner.....	15
2. Økonomiske kriterier	15
a) Samlet udvikling.....	15
b) Konklusioner.....	19
3. Andre forpligtelser ved medlemskab.....	20
a) Vedtagelse, gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk	21
b) Oversigt over de enkelte sektorer og konklusioner	21
c) ØMU og euroen.....	23
III. En vellykket udvidelse.....	23
1. Overholdelse af forhandlingsplanen - de resterende kapitler.....	24
a) De finansielle rammer og dermed forbundne kapitler.....	25
b) Andre kapitler	26
2. Handlingsplan for administrativ og retlig kapacitet	27
a) Styrkelse af institutionsopbygningsaktioner	29
b) Forbedret overvågning.....	29
c) Den administrative kapacitet efter tiltrædelsen.....	30
3. Tyrkiets førtiltrædelsesstrategi - mod en ny fase	31

4. De næste skridt	32
a) Opfyldelse af tiltrædelseskriterierne.....	32
b) De første tiltrædelser	33
c) Andre forhandlende kandidatlande - mod en ajourført forhandlingsplan.....	34
IV. Konklusioner	35
Bilag 38	
Bilag 1: De periodiske rapporters konklusioner.....	38
Bulgarien	38
Cypern	41
Den Tjekkiske Republik	44
Estland	47
Ungarn	50
Letland	54
Litauen	57
Malta	61
Polen	63
Rumænien	66
Slovakiet	70
Slovenien	73
Tyrkiet	77
Bilag 2: Kandidatlandene: de vigtigste statistiske indikatorer (2000)	82
Bilag 3: Førtiltrædelsesstrategien.....	86
Bilag 4: Menneskerettighedskonventioner, som kandidatlandene har ratificeret 30. september 2001	92

Bilag 5: Parvise samarbejdsprojekter 1998-2001	94
Bilag 6: Status over forhandlingerne den 26. oktober 2001	97

I. Den samlede baggrund

1. Indledning

Gennem næsten et halvt århundrede har Den Europæiske Union medvirket til at bringe fortidens konflikter til ophør og styrke fred, sikkerhed, retfærdighed og velstand i hele Europa. Siden invitationen til kandidatlandene om at blive medlemmer af Den Europæiske Union har udvidelsesprocessen bidraget afgørende til at opnå politisk stabilitet, økonomisk fremgang og social retfærdighed. Stabile institutioner, regeringsskift på grundlag af frie og demokratiske valg, øget beskyttelse af menneskerettigheder, herunder mindretals rettigheder, samt markedsøkonomiske principper er nu fælles træk. Udvidelsesprocessen gør Europa til et sikrere sted for dets borgere og bidrager til at forhindre og kontrollere konflikter i resten af verden.

Udvidelsen vil ikke blot gavne nuværende og nye medlemsstater, men også Den Europæiske Unions nabolande, med hvilke den har nære forbindelser. Der vil ikke blive trukket nye skillelinjer på vort kontinent. Hver ny medlemsstat vil medbringe sin egen politiske, økonomiske, kulturelle, historiske og geografiske arv til EU og derved berige Europa som helhed.

Et stærkt og forenet Europa er vigtigere end nogen sinde på baggrund af terrorangrebene den 11. september og de efterfølgende begivenheder. Kandidaterne til medlemskab af Den Europæiske Union har tilsluttet sig EU's fordømmelse af terrorisme og tilsluttet sig straks og fuldt konklusionerne og handlingsplanen fra Det Europæiske Råds ekstraordinære møde den 21. september 2001.

Kommissionen giver igen udtryk for sin vilje til at sikre en vellykket udvidelse. Dette vil øge sikkerheden og stabiliteten, ikke blot i Europa, men også i tilstødende regioner og fjernere områder. Det kommende år vil være afgørende for en vellykket afslutning af de igangværende tiltrædelsesforhandlinger og for kandidaternes forberedelse af medlemskabet.

Dette års situationsrapporter og forslag til reviderede tiltrædelsespartnerskaber identificerer de områder, hvor en yderligere indsats er mest påkrævet. Sammen med den køreplan for forhandlingernes forløb, som Kommissionen fremlagde i november sidste år, og som er blevet godkendt af successive Europæiske Råd, udgør de en vejledning for en vellykket afslutning af tiltrædelsesprocessen med de berørte lande. Kommissionen vil give sin vurdering af hvert kandidatlands evne til at påtage sig rettighederne og forpligtelserne ved medlemskab i næste års situationsrapport. Forudsat at de viderefører deres bestræbelser, bør det være muligt at afslutte tiltrædelsesforhandlingerne ved udgangen af 2002 med de lande, der opfylder tiltrædelseskriterierne. På dette grundlag vil disse lande være klar til at blive

medlemmer af EU i 2004, jf. det mål, der er fastsat af Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd.

Princippet for denne proces er uændrede. Det Europæiske Råd i Berlin fastsatte klare rammer for de finansielle aspekter af udvidelsen. Disse rammer tilvejebringer et tilstrækkeligt grundlag for tiltrædelse af op til ti nye medlemsstater i 2004. Det Europæiske Råd i Nice har fastlagt rammerne for den institutionelle reform, som er nødvendig for udvidelsen. Forhandlingerne føres på grundlag af den gældende EU-ret og under anvendelse af principperne om egne resultater og indhentning, og vil blive afsluttet med de kandidatlande, der opfylder kriterierne for medlemskab. Dette er de nødvendige og tilstrækkelige betingelser, der ved starten blev fastlagt for at opnå de første tiltrædelser. Alle diskussioner internt i Den Europæiske Union om reformen af politikker eller institutioner bør være klart adskilte og ikke hindre eller sinke tiltrædelsesforhandlingerne.

Den hurtighed, hvormed forhandlingerne med hvert kandidatland foregår, afspejler frem for alt hurtigheden i det pågældende lands forberedelse til medlemskab. Anvendelsen af princippet om differentiering på grundlag af hvert kandidatlands egne resultater gør det sammen med en energisk forberedelse af medlemskabet støttet af EU's førtiltrædelsesinstrumenter også muligt for kandidatlande, der indledte forhandlinger på et senere tidspunkt, at indhente de øvrige lande. Den udvidelsesstrategi, der nu er på plads, danner et godt grundlag for rettidigt at afslutte forhandlingerne med de kandidater, der er tilstrækkelig forberedt.

Betingelserne for medlemskab, der blev fastsat af Det Europæiske Råd i København i 1993 og yderligere præciseret af efterfølgende Europæiske Råd, er den målestok, hvorefter hvert kandidatlands fremskridt vurderes. Disse betingelser gælder fortsat, og der er ikke tale om at ændre dem. I den nuværende fase af tiltrædelsesprocessen er det imidlertid nødvendigt at fokusere lige så meget på kandidatlandenes evne til at gennemføre og håndhæve EU-retten som på overtagelsen af denne ret i lovgivningen. Derfor rettes der nu en særlig opmærksomhed mod kandidatlandenes administrative og retlige kapacitet. Kommissionen vil gennem en handlingsplan øge støtten til opbygning af institutioner og nøje følge opfyldelsen af tilsagn, der er afgivet under forhandlingerne, og opnåelsen af de prioriterede mål, der er fastsat i tiltrædelsespartnerskaberne.

Den Europæiske Union vil fortsat yde fuld støtte til forberedelserne af medlemskabet i de kandidatlande, der ikke er i stand til at afslutte forhandlingerne inden for den ovennævnte frist. Der vil blive ført forhandlinger med dem på basis af de principper, der har ligget til grund for tiltrædelsesprocessen fra begyndelsen. I sit 2002-dokument om udvidelsesstrategien vil Kommissionen fremlægge en ajourført handlingsplan og om nødvendigt en revideret førtiltrædelsesstrategi for sådanne kandidatlande under

hensyntagen til de fremskridt, der gøres i det kommende år, og konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Gøteborg.

For at intensivere forberedelserne til udvidelsen knyttes kandidatlandene i stadig stigende grad til EU-programmer og -aktiviteter. Der er udarbejdet økonomiske førtiltrædelsesprogrammer under hensyntagen til kravene til økonomisk og monetær union, og der er ved at blive udformet nationale beskæftigelsesstrategier. I konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Gøteborg blev kandidatlandene opfordret til at indskrive Unionens økonomiske, sociale og miljømæssige mål i deres nationale politikker. Kandidatlandene bør så vidt muligt deltage i Lissabon-processen, der fokuserer på Unionens strategiske mål om at udvikle en bæredygtig og stærkt konkurrencedygtig videnbaseret økonomi.

Samarbejdet om retlige og indre anliggender vil blive stadig vigtigere, både i betragtning af kampen mod terrorisme og organiseret kriminalitet og de mere langsigtede drøftelser om en eventuel indførelse af fælles ordninger for grænsekontrol. Schengen-ordningen vil gælde for alle nye medlemsstater. Fuld deltagelse i denne ordning vil være baseret på en proces med to trin. De nye medlemsstater vil i første omgang skulle opnå et højt kontrolniveau for de eksterne grænser ved tiltrædelsen, mens afskaffelsen af kontrollen af de indre grænser til de nuværende medlemsstater først vil finde sted senere og være genstand for en særlig afgørelse truffet af Rådet.

Tiltrædelse af Den Europæiske Union er ikke det samme som medlemskab af euroområdet. Mens deltagelse i den fælles valuta er en del af EU's regelværk, vil kandidatlandene skulle overholde konvergenskriterierne for at deltage i euroen. Beslutningen herom vil blive truffet senere, efter tiltrædelsen, og efter en undersøgelse af, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens, således som det var tilfældet for de oprindelige deltagere i euroområdet. Den første prioritet for hvert kandidatland vil imidlertid nu være at overholde de økonomiske Københavnskriterier.

Kandidatlandene vil i stigende grad blive inddraget i drøftelserne om Europas fremtid, herunder den konvention, der vil bane vejen for den næste regeringskonference. Konventionens arbejde og regeringskonferencen er af afgørende betydning for Europas fremtid; den er imidlertid ikke en ny betingelse for udvidelse.

Efterhånden som debatten om Europas fremtid skrider frem, og tidspunktet for udvidelsen nærmer sig, vil borgerne i de nuværende og kommende medlemsstater i stigende grad ønske at forstå de sandsynlige konsekvenser af udvidelsen. Kommissionen er i nært samarbejde med Europa-Parlamentet klar til at reagere på dette ønske og støtte de bestræbelser, der udfoldes af politiske ledere i de pågældende lande for at orientere offentligheden om de implicerede spørgsmål.

Det ville være en inspiration for Europa som helhed og for verden i almindelighed, hvis hele Cypern sammen kan tiltræde Den Europæiske Union på grundlag af en løsning, der tager hensyn til alle parter interesser. Det er skuffende, at den tyrkisk-cypriotiske ledelse ikke i øjeblikket er engageret i den proces, der gennemføres under FN's auspicer. Alle berørte parter bør drage fuld fordel af muligheden for at nå frem til en løsning, før tiltrædelsesforhandlingerne afsluttes. Hvis der ikke findes en løsning inden tiltrædelsesforhandlingernes afslutning, vil Rådet imidlertid træffe sin afgørelse om tiltrædelse i henhold til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors, uden at en løsning er en forudsætning.

Det Europæiske Råd i Helsingfors konkluderede, at Tyrkiet er en kandidat, hvis ansøgning vil blive bedømt på grundlag af de samme kriterier, som anvendes for andre kandidatlande. Den førtiltrædelsesstrategi, der blev stillet krav om i disse konklusioner, er nu i gang. Kommissionen glæder sig over de politiske og økonomiske reformer, der er blevet indledt. Tyrkiet vil skulle sikre, at disse reformer er effektive, særlig med hensyn til beskyttelsen af menneskerettighederne, og vil skulle bidrage aktivt til bestræbelserne for at løse Cypern-problemet og de meningsforskelle, der er opstået over den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik.

Den kommende udvidelse af Den Europæiske Union er under grundig forberedelse ved hjælp af den strategi, der er fremlagt i dette dokument. Den er funderet på klare principper, som er blevet gentaget af successive Europæiske Råd, og på den gennemsigtige og objektive metode, som Kommissionen fastsatte i Agenda 2000 og hvert år har anvendt i sine situationsrapporter. Dette dokument og de ledsagende rapporter giver en analyse af den fase, der er nået i tiltrædelsesprocessen i efteråret 2001, og angiver, hvordan det kan sikres, at den næste og afgørende fase i processen er vellykket.

2. Den offentlige mening og udvidelsen

Ved forberedelsen af den aktuelle udvidelsesrunde vil politiske og økonomiske ledere i Den Europæiske Union skulle indgå i en dialog med offentligheden om udvidelsen og bidrage til diskussionen om Unionen i kandidatlandene.

Opinionsundersøgelser og Eurobarometer viser, at der er behov for at forbedre oplysningerne om og forståelsen af udvidelsens konsekvenser i den nuværende Union. I kandidatlandene er offentlighedens støtte til tiltrædelse generelt høj, men kan variere som følge af forskellige faktorer, herunder udviklingen i tiltrædelsesforhandlingerne.

I maj 2000 indledte Kommissionen en kommunikationsstrategi for at tilvejebringe oplysninger om udvidelsesprocessen. For at denne strategi skal lykkes, er det nødvendigt, at ikke blot EU-institutionerne, men også valgte repræsentanter, politiske ledere, regeringer, arbejdsmarkedets parter og det civile samfund generelt deltager i dialogen.

Kommissionen udvikler sin kommunikationsstrategi på decentralt grundlag og under hensyntagen til de specifikke behov og forhold, der gælder i medlemsstaterne og kandidatlandene. Kommissionens repræsentationer i de 15 medlemsstater og dens delegationer i de 13 ansøgerlande er ansvarlige for at udarbejde programmer, der er tilpasset behovene. På regionalt niveau prioriteres regioner i den nuværende Union, der grænser op til kandidatlandene. Ved udviklingen af strategien arbejder Kommissionen nært sammen med Europa-Parlamentets kontorer.

Kommissionen vil holde Rådet og Parlamentet underrettet om resultaterne.

3. Udvidelsesprocessen og nabolandene

Når Den Europæiske Union udvides, vil den få nye naboer, og dens forbindelser med disse naboer vil ændre sig, så de afspejler den nye situation. EU har udarbejdet specifikke politikker for hver enkelt tilstødende region - stabiliserings- og associeringsprocessen for det vestlige Balkanområde, Barcelona-processen for Middelhavsområdet samt partnerskabs- og samarbejdsrammerne for Rusland, Ukraine og andre nye uafhængige stater. Disse politikker supplerer de nære og integrerede forbindelser, der er udviklet med EFTA- og EØS-landene.

De forudser oprettelse af et frihandelsområde omfattende Den Europæiske Union og dens naboer, hvori demokrati, respekt for menneskerettighederne og retsstatsprincippet er gældende.

I takt med Den Europæiske Unions udvidelse vil den få flere fælles interesser med sine nye naboer. Dette vil skabe nye muligheder, der vil stimulere vækst og investeringer. Udvidelsen vil skabe et indre marked med over 500 mio. forbrugere. Det vil være i Den Europæiske Unions og dens nye naboers fælles interesse fortsat at arbejde sammen om at konsolidere økonomiske reformer og styrke erhvervslivet gennem etablering af miljø med gennemsigtige regler. En gradvis tilpasning til reglerne for EU's indre marked og regulerende rammer vil lette handelen og tiltrække investeringer til de tilgrænsende regioner. Dette vil medføre fordele for erhvervslivet i alle de berørte lande.

Udvidelsen vil også skabe nye udfordringer. Den vil øge behovet for, at EU og dens naboer arbejder tæt sammen om spørgsmål som f.eks. retlige og indre anliggender. EU vil sandsynligvis tiltrække indvandrere fra sine naboer og vil have et ønske om sammen med dem at udvikle metoder til planlægning af lovlig indvandring, samtidig med at ulovlig indvandring og menneskehandel bekæmpes. Grænseforvaltningen vil få øget betydning med et nært samarbejde på områder, der strækker sig fra told- og dyre- og plantesundhedskontrol til bekæmpelse af organiseret kriminalitet og narkotikahandel.

Den udvidede Union vil skulle uddybe forbindelserne med dens umiddelbare naboer og udvikle en fælles fremgangsmåde yderligere. Den udvidede Union vil sandsynligvis have interesse i at sammenkæde fælles elementer fra de tre geografiske politikker, der i øjeblikket anvendes. Unionens fremtidige grænser må ikke blive en ny skillelinje. En velgennemtænkt politik for nærområderne, som bygger på de nuværende politiske rammer, vil sikre, at det udvidede EU og dets naboer udbygger deres fælles interesser og aktiviteter.

a) Det vestlige Balkan

I 2001 er demokratiet blevet konsolideret i det vestlige Balkanområde. Efter valget af en ny demokratisk ledelse i Forbundsrepublikken Jugoslavien er landene i regionen gået videre med politiske, økonomiske og administrative reformer. Udviklingen har imidlertid ikke været jævn, og en genopblussen af volden i de sydlige dele af Forbundsrepublikken Jugoslavien og Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien er et tilbageskridt i kampen for fred og stabilitet i regionen. Udfordringen for EU er at reagere effektivt på ustabilitet i regionen og samtidig arbejde hen imod målet om integration af regionens lande i EU i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Feira.

Stabiliserings- og associeringsprocessen tilvejebringer rammer, inden for hvilke nye kontraktmæssige forbindelser og et bistandsprogram (CARDS) bistår hvert land med at gøre fremskridt i dets eget tempo som potentielle kandidater for EU-medlemskab. Regionalt samarbejde er afgørende for at konsolidere stabiliteten og en kritisk del af EU's engagement i Sydøsteuropa. Dette vil kræve yderligere bestræbelser. Alle landene i regionen vil skulle bistås i deres forsøg på at samordne regionale samarbejdsbestræbelser med kravene til integration i EU. Stabiliserings- og associeringsprocessen, stabilitetspagten og finansiel bistand spiller alle en supplerende rolle i denne forbindelse.

b) EFTA-landene

De nye medlemsstater vil tilslutte sig Unionens aftaler med medlemmerne af Den Europæiske Frihandelssammenslutning (EFTA). De tiltrædende lande vil skulle ansøge om at blive part i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), jf. artikel 128 i EØS-aftalen. Med dette in mente holder Kommissionen EFTA-partnerne underrettet om udviklingen i tiltrædelsesforhandlingerne.

c) De nye uafhængige stater

EU er ved at opbygge stærkere partnerskabsforbindelser med *Rusland* for at drage gensidig fordel af et øget samarbejde på områder såsom energi, udenrigspolitik, retlige og indre anliggender og miljøet. Partnerskabs- og samarbejdsaftalen med Rusland danner grundlag for politisk dialog og vidtgående samarbejde, herunder arbejde i forbindelse med Ruslands ansøgning om medlemskab af WTO. Udviklingen af forbindelserne mellem EU og Rusland inden for rammerne af partnerskabs- og samarbejdsaftalen fik ny kraft på topmødet mellem EU og Rusland i oktober 2001, hvor der blev opnået enighed om nedsættelse af en gruppe på højt niveau, der skal udvikle konceptet om et fælles europæisk økonomisk område.

Rusland hilser udvidelsen af EU velkommen og forventer, at EU nøje vil overveje dens konsekvenser for Rusland. Sådanne spørgsmål drøftes i institutionerne under partnerskabs- og samarbejdsaftalen med henblik på at løse problemer, der måtte opstå før udvidelsen. Spørgsmålet om *Kaliningrad* er blevet rejst i denne forbindelse. Kommissionen fremlagde i 2001 et debatdokument, der undersøger virkningerne af udvidelsen for Kaliningrad, og som også ser på andre spørgsmål af fælles interesse, såsom beskyttelse af miljøet i Østersøregionen. Det er i EU's og Ruslands fælles interesse at sikre, at Kaliningrad opnår fordele af de positive økonomiske følger af udvidelsen. Praktiske spørgsmål om f.eks. visum- og grænseformaliteter for rejser

mellem Kaliningrad og resten af Rusland skal diskuteres med henblik på at finde konstruktive løsninger inden for rammerne af EU's regelværk.

EU har også partnerskabs- og samarbejdsaftaler med Ukraine og Moldova og er besluttet på at hjælpe disse to lande med deres politiske og økonomiske overgangsproces og gradvise tilpasning til EU's love og praksis. De er begge blevet opfordret til at deltage i Europakonferencen og er aktive i regionale og underregionale grupper, som omfatter EU-medlemsstater, kandidatlande og de lande, der deltager i stabiliserings- og associeringsprocessen. *Belarus* grænser også op til det fremtidige EU, men forbindelserne er begrænsede på grund af landets dårlige resultater med hensyn til demokrati, menneskerettigheder og retsstatsprincippet.

d) Middelhavsområdet

EU's forbindelser med Middelhavslandene finder sted inden for Barcelona-processen, der bringer de 15 EU-stater sammen med 12 lande i Middelhavsområdet med henblik på samarbejde om politiske og sikkerhedsmæssige anliggender, økonomisk samarbejde, der fører til frihandel, samt socialt og kulturelt samarbejde. En række regionale samarbejdsinitiativer og et net af bilaterale aftaler understøtter disse rammer. Selv om processen er påvirket af manglen på varig fred i Mellemøsten, har den kunnet opretholde dialogen, siden den blev indledt i 1995, og den tilvejebringer et forum, hvor Israel og de arabiske stater bliver ved med at mødes.

Associeringsaftaler er trådt i kraft mellem EU og Marokko, Tunesien, Israel og Den Palæstinensiske Myndighed. Sådanne aftaler er også blevet undertegnet med Jordan og Egypten, og i det mindste den første af disse træder meget snart i kraft. Der foregår forhandlinger med Algeriet, Libanon og Syrien, og der er gode udsigter til at afslutte forhandlingerne med de to førstnævnte lande før udgangen af 2001. De resterende tre partnere (Cypern, Malta og Tyrkiet) er omfattet af allerede eksisterende aftaler, og de er selv på vej mod tiltrædelse. Desuden rummer Barcelona-processen mulighed for indgåelse af frihandelsaftaler mellem partnerne ("syd-syd-aftaler"); EU glæder sig derfor meget over og har tilbudt støtte til Agadir-processen, der blev indledt den 8. maj 2001, og hvor Marokko, Tunesien, Egypten og Jordan er blevet enige om at etablere fri handel med hinanden.

I november 2000 blev de 27 udenrigsministre enige om at bringe nyt liv til samarbejdet mellem EU og Middelhavsområdet og fastsatte ambitiøse nye mål for at fremme Barcelona-processen. Arbejdet er siden blevet intensiveret. De tragiske begivenheder den 11. september 2001 har imidlertid vist, at der er behov for et endnu tættere samarbejde, ikke mindst på det sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige område. Barcelona-processen er en glimrende ramme i denne forbindelse.

II. Kandidatlandenes fremskridt med hensyn til at opfylde kriterierne for medlemskab

Som i tidligere år fremhæver de periodiske rapporter fra i år retlige foranstaltninger, som rent faktisk er vedtaget, snarere end foranstaltninger under forberedelse. Kommissionen har undersøgt, om bebudede reformer faktisk er gennemført siden oktober 2000. For hvert af de 29 kapitler i Den Europæiske Unions regelværk

analyserer rapporterne de fremskridt, som hvert enkelt kandidatland har gjort med hensyn til at vedtage regelværket og sikre dets gennemførelse og håndhævelse gennem de nødvendige administrative strukturer. Hvert kapitel indeholder ikke blot en vurdering af de fremskridt, der er gjort siden sidste års rapport, men også en vurdering af de samlede fremskridt.

Vurderingen er i første omgang baseret på oplysninger fra ansøgerlandene selv. Kommissionen har også benyttet oplysninger afgivet i forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne og på møder afholdt inden for rammerne af associeringsaftalerne. Den har sammenlignet oplysninger fra disse kilder med oplysninger i de nye nationale programmer for overtagelse af regelværket, som blev fremsendt til Kommissionen i begyndelsen af 2001. Kommissionen har trukket på Europa-Parlamentets rapporter, vurderinger fra medlemsstaterne samt internationale organisationers (navnlig Europarådet og OSCE), internationale finansieringsinstitutioners, EU-erhvervs-sammenslutningers og ikke-statslige organisationers arbejde.

1. Politiske kriterier

Det Europæiske Råd i København erklærede, at "medlemskab kræver, at ansøgerlandet har opnået institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal". Artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union fastslår, at "Unionen bygger på principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet". Disse principper blev fremhævet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der blev fremlagt på Det Europæiske Råds møde i Nice i december 2000.

a) Samlet udvikling

I rapporterne fra 2000 konkluderede Kommissionen, at alle de forhandlende lande fortsat opfyldte de politiske kriterier, og at de samlede resultater med hensyn til at styrke de demokratiske institutioner, overholde retsstatsprincippet og beskytte menneskerettighederne var forbedret i forhold til det foregående år. Kommissionen henledte imidlertid opmærksomheden på behovet for at fremskynde reformen eller styrkelsen af retsvæsenet og behandle spørgsmålet om korruption. Kommissionen opfordrede i øvrigt til en energisk indsats for at bekæmpe det voksende problem med handel med kvinder og børn og understregede behovet for vedvarende bestræbelser for at forbedre sigøjnernes situation. Kommissionen opfordrede Tyrkiet til at træffe de beslutninger, som er nødvendige for at omsætte dets hensigter vedrørende menneskerettigheder til konkrete foranstaltninger.

Siden de seneste periodiske rapporter er kandidatlandene vedblevet med at styrke den måde, hvorpå deres **demokratiske regeringssystemer** fungerer. Der blev afholdt nationale eller lokale valg i Bulgarien, Cypern, Den Tjekkiske Republik, Estland, Letland, Malta, Polen og Rumænien. Disse valg var frie og retfærdige.

Der blev udfoldet betydelige yderligere bestræbelser for at sikre den **offentlige forvaltnings** uafhængighed, gennemsigtighed, ansvarlighed og effektivitet. I flere lande blev de retlige rammer for den offentlige tjeneste styrket, og uddannelsen af

offentligt ansatte og moderniseringen af den offentlige forvaltning fortsatte. Disse bestræbelser skal videreføres.

Der blev gjort yderligere fremskridt med hensyn til at reformere og styrke **retsvæsenet** som et afgørende element i forbindelse med at sikre respekten for retsstatsprincippet og en effektiv håndhævelse af regelværket. Flere lande gjorde fremskridt med hensyn til at vedtage grundlæggende lovgivning, styrke menneskelige ressourcer og forbedre arbejdsbetingelserne. Indsatsen på dette område skal øges yderligere, idet der skal rettes en særlig opmærksomhed mod at sikre retsvæsenets uafhængighed.

I tidligere rapporter identificeredes **korruption** som et alvorligt problem, der "forværres af lave lønninger i den offentlige sektor og udbredt brug af bureaukratisk kontrol i økonomien". Denne vurdering er stadig i vidt omfang aktuel, selv om der har været en positiv udvikling på flere områder. I de fleste lande er korruptionsbekæmpelsesorganerne blevet styrket, og der er sket fremskridt med lovgivningen på områder såsom offentlige indkøb og offentlig adgang til informationer. En opmuntrende udvikling i flere lande med hensyn til reformen af den offentlige forvaltning bidrager også til kampen mod korruption. Uanset disse bestræbelser er korruption, svindel og økonomisk kriminalitet fortsat udbredt i mange kandidatlande, hvilket bidrager til manglende tillid hos borgerne og bringer reformerne i miskredit. Der er behov for fortsatte og energiske foranstaltninger for at løse dette problem.

I tidligere år har Kommissionen fremhævet problemerne i **børneforsorgsinstitutionerne** i Rumænien. De rumænske myndigheder har truffet en række lovgivningsmæssige, administrative og finansielle foranstaltninger med støtte fra PHARE. Disse bestræbelser skal videreføres for at sikre mærkbare og vedvarende forbedringer af de berørte børns og familiers levevilkår, forhindre overgreb og behandle gadebørns problemer.

Den alarmerende udvikling i rapporterne fra sidste år med hensyn til **handel med kvinder og børn** er desværre blevet bekræftet i år. Flere kandidatlande er fortsat oprindelses-, transit- og bestemmelseslande, og der er ikke tegn på, at problemet bliver mindre. Der er behov for virksomme modforanstaltninger for at imødegå denne udvikling med behørig respekt for ofrenes rettigheder.

Der kan konstateres begrænsede forbedringer med hensyn til problemerne i forbindelse med **varetægtsfængsling** i flere lande. De vedrører hovedsagelig overdreven langvarig tilbageholdelse, manglende adgang til en advokat og, i nogle tilfælde, mishandling. Disse problemer skal behandles.

Der skete yderligere fremskridt i flere lande med hensyn til sikring af **ligestilling mellem kønnene**, både hvad angår lovgivningen og de institutionelle rammer. Der er imidlertid behov for en yderligere indsats for at fremme kvinders økonomiske og sociale lighed. De skridt, der i en række lande er taget for at bistå voldsofre, er en velkommen udvikling, som bør ledsages af passende forebyggende foranstaltninger.

For så vidt angår **mindretal** kan der konstateres en opmuntrende udvikling. Estland og Letland har gjort yderligere fremskridt med hensyn til integration af personer uden statsborgerskab og opfylder fortsat alle OSCE's henstillinger vedrørende statsborgerskab og naturalisering. I begge lande skal der udvises den nødvendige

omhu for at sikre, at den eksisterende sproglovgivning gennemføres i fuld overholdelse af principperne om proportionalitet og berettiget almen interesse. I flere lande blev der taget skridt til at styrke de retlige og institutionelle rammer for beskyttelsen af mindretal. I Bulgarien, Slovakiet og Rumænien spiller mindretal en vigtig rolle i det nationale politiske liv.

I alle lande med betydelige **sigøjnersamfund** findes der nu nationale handlingsplaner for at behandle den fortsat udbredte diskrimination og forbedre levevilkårene, som stadig er yderst vanskelige. I de fleste tilfælde er disse handlingsplaner ved at blive gennemført, og i nogle lande er der bevilget yderligere midler over statsbudgettet. Der ydes fortsat finansiering fra PHARE til støtte for disse aktioner. Der er behov for en yderligere indsats for at sikre, at de forskellige programmer gennemføres på vedholdende vis i nært samarbejde med sigøjnernes repræsentanter, og at der ydes den nødvendige budgetmæssige støtte i alle lande.

I sin rapport fra 2000 konkluderede Kommissionen, at **Tyrkiet** ikke opfyldte de politiske Københavnskriterier. Trods en positiv udvikling på en række områder gælder denne vurdering stadig, og der er behov for en yderlig indsats.

Tyrkiets nationale program for overtagelse af EU-retten har dannet grundlag for en større forfatningsmæssig reformpakke, der bygger på arbejdet i parlamentets forsoningsudvalg. Denne pakke blev vedtaget på rekordtid den 3. oktober 2001 med overvældende flertal, hvilket viser parlamentets vilje til at bringe Tyrkiet nærmere til EU's normer.

Dette er et vigtigt skridt hen imod at styrke garantierne på områderne for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder samt begrænse dødsstraffen. Ændringerne har navnlig mindsket mulighederne for at indføre begrænsninger af ytrings-, kommunikations-, presse- og foreningsfriheden. Opmærksomheden er nu rettet mod en effektiv gennemførelse af disse vigtige ændringer. Der er ved at blive udarbejdet gennemførelseslovgivning.

Trods disse ændringer er der fortsat begrænsninger på udøvelsen af grundlæggende frihedsrettigheder. Den udstrækning, i hvilken personer i Tyrkiet rent faktisk vil opleve en forbedring af udøvelsen af grundlæggende frihedsrettigheder, vil afhænge af fortolkningen af forfatningsændringerne, de nærmere bestemmelser i gennemførelseslovgivningen og myndighedernes praktiske anvendelse af loven.

Kommissionen opfordrer kraftigt Tyrkiet til at gennemføre betydelige forbedringer, ikke blot af forfatningsbestemmelserne og lovene om beskyttelse af menneskerettigheder, men frem for alt af menneskerettighedssituationen i praksis. Dette kræver reformer af mange eksisterende strukturer og nuværende praksis. Kommissionen glæder sig over, at moratoriet om dødsstraf er opretholdt, og at forfatningsreformen har begrænset dødsstraffen, men erindrer Tyrkiet om, at dødsstraf i sig selv skal afskaffes for at bringe Tyrkiet i overensstemmelse med Den Europæiske Unions principper. Kommissionen opfordrer Tyrkiet til at sikre, at der rettes en særlig opmærksomhed mod at forbedre situationen i det sydøstlige Tyrkiet betydeligt.

b) Konklusioner

De politiske Københavnskriterier opfyldes fortsat af alle de kandidatlande, med hvilke der i øjeblikket føres forhandlinger. Tyrkiet opfylder stadig ikke disse kriterier.

De krav, der blev fastsat ved de politiske Københavnskriterier, og Kommissionens periodiske vurdering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til at opfylde dem, er vedblevet med at være vigtige incitament for kandidatlandene. Siden udtalelserne fra 1997 og de efterfølgende periodiske rapporter har de samlede fremskridt med hensyn til at befæste og uddybe demokratiet og respekten for retsstatsprincippet, menneskerettighederne og mindretals rettigheder været betydelige. På grundlag af disse fremskridt har der i det forløbne år generelt været tale om en yderligere positiv udvikling, og de samlede resultater med hensyn til styrkelse af demokratiske institutioner, overholdelse af retsstatsprincippet og beskyttelse af menneskerettighederne er forbedret yderligere.

Selv om bestræbelserne for at reformere eller styrke retsvæsenet langsomt er ved at bære frugt, bør de imidlertid fremskyndes og styrkes yderligere, særlig for at sikre en effektiv håndhævelse af EU-retten. Kampen mod korruption bør intensiveres. Der er behov for mærkbare resultater på dette område for at reagere på befolkningens bekymring og medvirke til at sikre et gennemsnitligt erhvervsmiljø.

Fortsatte problemer i forbindelse med varetægtsfængsling i visse lande bør behandles. Handel med kvinder og børn fra, gennem eller til flere kandidatlande giver fortsat alvorlig grund til bekymring og kræver virksomme modforanstaltninger. Der er behov for en yderligere indsats for at sikre ligestilling mellem mænd og kvinder og bekæmpelse af forskelsbehandling. Det er også meget vigtigt at videreføre bestræbelserne for at forbedre sigøjnernes situation.

Tyrkiet bør træffe de foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre, at de nylige vigtige forfatningsændringer udmønter sig i konkrete fremskridt med hensyn til menneskerettighederne.

Konklusionerne på hver periodisk rapport fremgår af **bilag 1**. De menneskerettighedskonventioner, som ansøgerlandene har ratificeret, er anført i **bilag 4**.

2. Økonomiske kriterier

a) Samlet udvikling

Dette års vurdering af kandidatlandenes fremskridt med hensyn til opfyldelse af de økonomiske Københavnskriterier finder sted på et tidspunkt, hvor de globale økonomiske betingelser hastigt forværres. I 2000 og første halvdel af 2001 var væksten i kandidatlandene imidlertid forholdsvis kraftig.

I 2000 var vækstresultaterne de bedste siden indførelsen af de periodiske rapporter. Den gennemsnitlige **realvækst i BNP** for kandidatlandene lå på omkring 5%, hvilket er langt over nulvækstresultatet fra 1999. Det gennemsnitlige resultat for de 10 central- og østeuropæiske lande var 3,6%, altså betydeligt højere end det resultat på 2,2%, der

blev opnået det foregående år. Der var igen vækst i Tjekkiet, Estland, Litauen og Rumænien, og otte lande havde højere vækstrater. Undtagelserne var Polen og Slovenien, hvor væksten svækkedes en smule, omend den fortsat var god med 4% for Polen og 4,6% for Slovenien. I gennemsnit havde kandidatlandene i Middelhavsområdet bedre resultater end overgangsøkonomierne med realvækstrater for BNP på 5% for Cypern og Malta og på 7,2% for Tyrkiet. Derimod var den gennemsnitlige realvækst for BNP i EU 3,3%, hvilket tyder på, at selv om indhentningen er begrænset, var den større end i de tidligere år.

I første halvdel af 2001, hvor EU's økonomiske resultater er forværret, har der været en opbremsning af den gennemsnitlige vækst i BNP i kandidatlandene. Hidtil er lande med højere og mere stabil gennemsnitlig vækst blevet påvirket mest. Lande, hvis vækst netop er vendt tilbage til et mere normalt leje efter en tilbagegang, såsom Tjekkiet og Rumænien, synes at klare sig bedre. Tilsvarende synes de baltiske stater, der oplevede et cyklisk fald i væksten i 2000, at modstå den aktuelle opbremsning, delvis støttet af den eksterne efterspørgsel som følge af højere vækst i Rusland og de nye uafhængige stater. Polen oplever en stærkere opbremsning, hovedsagelig som følge af dårligt koordinerede politikker kombineret med den forværede situation i udlandet og politisk usikkerhed indadtil. Tyrkiets vækstresultater er blevet stærkt negative. Der var to alvorlige finansielle kriser sidst i 2000 og først i 2001, som havde konsekvenser for væksten i BNP, men de fik samtidig regeringen til at gennemføre stærkt påkrævede reformer og afhjælpende foranstaltninger.

For de 10 central- og østeuropæiske lande steg **BNP per capita i procent af EU-gennemsnittet** målt i købekraftsstandarder fra 38% i 1999 til 39% i 2000. For alle tretten kandidatlande var tallet uændret i forhold til det foregående år, nemlig 35%. En udligning af de nuværende store indkomstforskelle er et mellem- til langfristet projekt, der kræver forholdsvis højere gennemsnitlige vækstrater over tid. En sammenligning af situationen i 2000 med situationen i 1995 viser, at 9 kandidatlande har gjort fremskridt i denne periode, mens 3 (Bulgarien, Tjekkiet og Rumænien) ikke har; Tyrkiet befinder sig i det væsentlige på samme niveau. Estland, Letland, Ungarn, Polen og Slovenien har gjort meget gode fremskridt. Indkomstfordelingen er generelt blevet mere ulige, især i de 10 central- og østeuropæiske lande. Dette kunne forventes, for det første fordi indkomstfordelingen var ret lige under de tidligere regimer; for det andet på grund af en uensartet vækst, der øgede efterspørgslen efter visse erhvervsfærdigheder på nogle områder og i nogle sektorer fremfor andre. Det stigende indkomstniveau bør imidlertid være til fordel for mange. Uligheden er stadig lavere end i EU.

Trods de relativt gode samlede vækstfaktorer i alle kandidatlande undtagen Tyrkiet er mange ubalancer blevet større, og de makroøkonomiske forhold i landene er fortsat forskellige.

De periodiske rapporter for 2001 angiver to tal for den offentlige balance. Det ene er baseret på det mest almindeligt anvendte nationale begreb, mens det andet er beregnet i henhold til det europæiske nationalregnskabssystem (ESA 95), der i år for første gang blev benyttet ved kandidatlandenes oplysninger. I gennemsnit forværredes det **samlede offentlige underskud** efter ESA 95 noget, nemlig fra ca. 3% af BNP til 3,5%. Der konstateredes store enkeltstående stigninger i Tjekkiet og Slovakiet, hovedsagelig som følge af de fiskale omkostninger ved at sanere en række banker, som ifølge ESA 95-reglerne skal tages i betragtning i den samlede offentlige nettobalance det år, de påløber.

En række lande har vanskeligheder med at gennemføre reformer af central betydning for den skattemæssige bæredygtighed på mellemlang sigt. Ugennemsigtig fiskal praksis er ved at vende tilbage på visse områder i Ungarn. Kommunalreformen i Polen er ikke blevet ledsaget af en realistisk plan for betaling af kommunale tjenesteydelser. I nogle lande er reformerne af den sociale sikkerhed for forsigtig eller stadig i en tidlig fase, f.eks. Tjekkiet, Slovakiet og Slovenien.

Samlet set er **inflationen** stigende i mange kandidatlande, og gennemsnittet for de 10 central- og østeuropæiske lande på mere end 15% ligger betydeligt højere end sidste års gennemsnit på ca. 10%. Den vigtigste umiddelbare årsag til inflationen har været de store stigninger i oliepriserne. Tilfælde, hvor de pengepolitiske rammer og strukturelle træk med overvæltning i vidt omfang bidrager til inflationstrægheden, er særlig bekymrende. I denne forbindelse er der en positiv udvikling i Ungarn og Polen med deres nye rammer for penge- og valutapolitikken, mens Slovenien halter bagud. Endnu et år er gået, uden at Rumænien og Tyrkiet har bragt inflationen under kontrol, men disse lande har for nylig vedtaget stabiliseringsprogrammet med IMF. Slovakiets høje inflation skyldes stærkt påkrævede og forsinkede stigninger i regulerede priser. Bulgariens stigende inflation skal følges nøje i forbindelse med valutakommissionsarrangementet.

Til trods for de gode vækstresultater er **arbejdsløsheden** i de 10 central- og østeuropæiske lande blevet ved med at stige fra lige under 11% til 12,5%, hvilket viser de stadig negative virkninger af strukturelle reformer med afskedigelser og høj vækst i produktiviteten. Undtagelserne er Ungarn og Slovenien med faldende arbejdsløshed. Tallene for arbejdsmarkedsdeltagelse er generelt stabile, men i nogle tilfælde fortsat lave. Manglende fleksibilitet på arbejdsmarkedet og en forkert sammensætning af færdigheder sætter grænser for, hvor langt ned arbejdsløsheden kan komme, selv i økonomier med høj vækst. Cypern og Malta kan siges at have næsten fuld beskæftigelse.

For de 10 central- og østeuropæiske lande har der været en forbedring af **underskuddet på de løbende poster** fra 5,6% af BNP til lige omkring 5%, selv om bytteforholdet er blevet forværret. Afhjælpsningen har været betydelig i Letland og

Litauen, der har været for udsatte. Maltas underskud på de løbende poster forværredes markant på grund af en stor engangskomponent. Opsvinget har medført en forværring af den eksterne balance i Tjekkiet, som vil skulle være klar til at træffe afhjælpende foranstaltninger. I næsten alle tilfælde har **udenlandske direkte investeringer** bidraget betydeligt til at finansiere den eksterne ubalance. Den udenlandske direkte investeringskomponent, der ofte stammer fra privatisering, synes stadig at dominere den samlede kapitaltilførsel i alle kandidatlande. Udlandsgælden er derfor stadig på samme niveau som sidste år, undtagen i Tyrkiet. På grund af den stærke nedskrivning af sin valuta som følge af den finansielle krise befinder Tyrkiet sig i en mere udsat situation, da den indenlandske værdi af landens forholdsvis store udlandsgæld er steget kraftigt. De udenlandske direkte investeringer i Tyrkiet er fortsat langt under landets potentiale.

Med undtagelse af Cypern og Malta står kandidatlandene stadig over for vanskeligheder med hensyn til etablering af visse elementer i de **retlige og institutionelle rammer**, som er nødvendige for en markedsøkonomis funktion, herunder håndhævelse af retlige afgørelser. Problemerkernes omfang varierer fra alvorlige tilfælde som Rumænien og i mindre grad Bulgarien til lande, hvor der ikke er væsentlige hindringer for markedsadgang og -afgang, og hvor den retlige sikkerhed er stor, f.eks. Estland og Ungarn. Det største tilbageværende problem er gennemførelsen af konkurslove. Det er afgørende, at der gøres fremskridt på dette område før tiltrædelsen.

Privatiseringen af fremstillingsvirksomheder er næsten til ende i mange af de 10 central- og østeuropæiske lande, undtagen Rumænien, hvor privatiseringen stadig står stærkt på dagsordenen, og i mindre grad Bulgarien. Polen skal stadig udarbejde bæredygtige privatiserings- og omstrukturingsstrategier for nogle vigtige traditionelle sektorer. Der er nu privatiseringsstrategier for sektorer såsom offentlige værker, transport og energi, som ledsages af bestræbelser for at omstrukturere disse sektorer. I **finanssektoren** er privatiseringen af bankerne afsluttet i en række kandidatlande, f.eks. Estland, Ungarn, Letland og Tjekkiet. Der er gjort fremskridt i Litauen, Rumænien, Polen og Slovakiet, mens Slovenien endnu mangler meget. For så vidt angår de statsejede banker, der ikke påtænkes privatiseret, er det vigtigt, at regeringerne ikke blander sig i deres driftspraksis og kreditpolitikker. For andre dele af finanssektoren er privatiseringen tøvende og ujævn fra kandidat til kandidat. Fuldførelsen af jordreformer med etablering af et fungerende marked for jord trækker ud i mange central- og østeuropæiske lande. Dette hindrer udviklingen af jord- og boligmarkeder og af byge- og anlægssektoren, hvilket har negative følger for arbejdsmarkederne og den finansielle formidling.

Den finansielle formidling er stadig generelt på et lavt niveau i de 10 central- og østeuropæiske økonomier. Sektoren bidrager kun lidt til finansieringen af investeringer i det, der burde være en voksende privat sektor. Formidlingen er særlig begrænset og ineffektiv i Bulgarien, Rumænien og Litauen. Generelt er der behov for yderligere fremskridt før tiltrædelsen, da en mere effektiv formidling er nødvendig for, at

transmissionsmekanismerne for pengepolitikken kan fungere ordentligt. Finanssektorens ekspansion er blevet ledsaget af forbedret tilsyn i banksektoren, men tilsynet med de andre dele skal forbedres, ikke blot med hensyn til regler, men også med hensyn til den administrative kapacitet og de tilsynsførendes uafhængighed.

De kumulative fremskridt med hensyn til **økonomisk integration** af kandidatlandene i EU er især sket gennem handel og kapitaltilstrømning, hovedsagelig i form af udenlandske direkte investeringer.

For så vidt angår **handelsintegrationen** gik i gennemsnit omkring 62% af kandidatlandenes eksport til EU i 2000, og 58% af deres import kom fra EU. Hvis Tyrkiet ikke medregnes, er andelen omkring 65% for eksporten og 62% for importen. Alle de 10 central- og østeuropæiske lande har i perioden 1995 til 2000 øget den del af eksporten, der går til EU. Også som gruppe har de øget deres EU-markedsandel. Gennem det seneste tiår har de 10 central- og østeuropæiske lande haft den hurtigste vækst i handelen med EU og tegnede sig i 2000 for omkring 11% af EU's samlede handel med tredjelande, en stigning fra 6% i 1992. I EU er virkningerne størst i de medlemsstater, der er tættest på regionen. Handelen mellem kandidatlandene er fortsat forholdsvis begrænset, selv om den steg en smule for flere af de 10 central- og østeuropæiske lande fra 1999 til 2000.

For så vidt angår **finansiell integration** havde to tredjedele af nettokapitaltilstrømningen i 1990'erne oprindelse i EU's medlemsstater. Hovedparten af nettokapitaltilstrømningen til kandidatlandene har været udenlandske direkte investeringer. På grund af privatiseringen har næsten halvdelen af de udenlandske direkte investeringer været rettet mod andre sektorer end handel, såsom finansielle institutioner (banker) og offentlige værker (f.eks. telekommunikation). Investeringer i nyetablerede selskaber er stigende i nogle lande og udgør f.eks. over halvdelen af de udenlandske direkte investeringer i Bulgarien og dominerer i Ungarn. I handelssektoren har en femtedel af de samlede udenlandske direkte investeringer været rettet mod forholdsvis arbejdskraftintensive industrier, såsom tekstil- og beklædningsindustrien, elektriske maskiner og motorkøretøjer. I forbindelse med overgang og reel økonomisk konvergens har de udenlandske direkte investeringer bidraget - og vil fortsat bidrage - til at erstatte gammeldags anlægsaktiver og indføre ny teknologi og ledelseskvalifikationer.

c) Konklusioner

Hvert lands fremskridt er blevet vurderet på grundlag af underkriterierne i de økonomiske Københavnskriterier - en fungerende markedsøkonomi og evnen til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen. Disse underkriterier blev defineret i Kommissionens meddelelse om Agenda 2000.

En *fungerende markedsøkonomi* forudsætter, at priser og handel liberaliseres, og at der findes et velfungerende retssystem, som også indbefatter ejendomsrettigheder. Makroøkonomisk stabilitet og konsensus omkring den økonomiske politik styrker en markedsøkonomis præstationer. En veludviklet finanssektor og fraværet af enhver væsentlig hindring for markedsadgang og -afgang forbedrer økonomiens effektivitet. Det andet kriterium ("*evnen til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen*") afhænger af tilstedeværelsen af en markedsøkonomi og stabile markedsøkonomiske rammer, der tillader økonomiske aktører at træffe beslutninger på et forudsigeligt grundlag. Det kræver også en tilstrækkelig stor menneskelig og fysisk kapital, herunder infrastruktur. Statsvirksomhederne skal omstruktureres, og alle virksomhederne er nødt til at investere for at forbedre deres effektivitet. Og jo mere adgang virksomhederne har til udefra kommende finansieringskilder, og jo større held de har med at omstrukturere og forny sig, desto større vil deres evne til at tilpasse sig være. Jo højere grad af økonomisk integration et land og dets økonomi opnår med Unionen forud for tiltrædelse, desto bedre vil det som helhed betragtet være i stand til at overtage forpligtelserne ved medlemskab. Dette kommer klart til udtryk i den række og det antal af varer, der handles med EU's medlemsstater.

Hvis de to kriterier betragtes samlet, kan det siges, at to af ansøgerlandene, nemlig Cypern og Malta, er fungerende markedsøkonomier, som burde kunne klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen.

Den Tjekkiske Republik, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet og Slovenien er fungerende markedsøkonomier. Der er betydelige økonomiske forskelle mellem disse lande, med forudsat at de fortsætter og i visse tilfælde styrker en række forskellige foranstaltninger, der er nærmere angivet i de enkelte periodiske rapporter, burde de være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på kort sigt.

Bulgarien er tæt på at være en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at Bulgarien fortsætter med at gennemføre reformer og intensiverer indsatsen for at afhjælpe vedvarende problemer, skulle landet være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på mellemlang sigt.

Rumænien opfylder endnu ikke de to kriterier, men har for første gang gjort afgørende fremskridt hen imod dette mål.

Tyrkiet har ikke været i stand til at gøre yderligere fremskridt i retning mod at opnå en fungerende markedsøkonomi, navnlig i betragtning af de nylige kriser. Betydelige dele af landets erhvervsliv konkurrerer imidlertid allerede på EU-markedet inden for rammerne af toldunionen med EF.

De detaljerede konklusioner om opfyldelsen af hvert underkriterium i hver enkelt periodisk rapport fremgår af **bilag 1**; de vigtigste statistiske indikatorer fremgår af **bilag 2**.

3. Andre forpligtelser ved medlemskab

Det Europæiske Råd i København konkluderede, at medlemskab forudsætter "evne til at påtage sig forpligtelserne ved medlemskab, også tilslutning til målene for politisk, økonomisk og monetær union".

a) Vedtagelse, gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk

Evnen til at påtage sig forpligtelserne ved medlemskab kræver vedtagelse, gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk. Vigtigheden af, at kandidatlandene gennemfører og håndhæver EU-retten, er blevet understreget af Det Europæiske Råd ved flere lejligheder. I 1995 understregede Det Europæiske Råd i Madrid vigtigheden af at tilpasse kandidatlandenes administrative strukturer for at skabe de vilkår, som var nødvendige for en gradvis og harmonisk integration af disse lande. I 2000 mindede Det Europæiske Råd i Feira om, at "fremskridtene i forhandlingerne forudsætter, at kandidatlandene indarbejder gældende fællesskabsret i deres nationale lovgivning, og især at de er i stand til effektivt at gennemføre og håndhæve den", gennem en styrkelse af deres administrative og retlige strukturer. I juni 2001 fremhævede Det Europæiske Råd i Göteborg igen vigtigheden af, at kandidatlandene gør stadige fremskridt med hensyn til at omsætte, gennemføre og håndhæve gældende fællesskabsret, og at de lægger særlig vægt på at indføre passende administrative strukturer og reformere retssystemet og den offentlige sektor.

Omsætning, gennemførelse og anvendelse af fællesskabsretten er ikke kun et anliggende for regeringer og forvaltninger, men også for erhvervslivet, regionale og lokale organer samt erhvervsorganisationer. Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget har opfordret til, at det civile samfund inddrages mere i denne proces. Kandidatlandenes nationale myndigheder vil skulle øge dialogen med repræsentative institutioner med henblik på at redegøre for fællesskabsretten og lette gennemførelsen heraf på nationalt plan.

d) Oversigt over de enkelte sektorer og konklusioner

Samlet set konstateres der i dette års periodiske rapporter igen betydelige fremskridt med hensyn til vedtagelse af lovgivning om tilpasning til fællesskabsretten i de fleste kandidatlande og på de fleste områder. På en række områder såsom transport¹, telekommunikation, energi samt retlige og indre anliggender er der imidlertid blevet vedtaget vigtige nye elementer i fællesskabsretten, eller sådan lovgivning vil snart blive vedtaget, i de fleste tilfælde på grundlag af tidligere fællesskabsret.

Nogle lande har stadig vanskeligheder ved at omsætte dele af fællesskabsretten. Trods fremskridtene det seneste år er det vigtigste behov dog nu at opbygge passende administrative strukturer og styrke den administrative kapacitet til at gennemføre fællesskabsretten.

For de fleste eller alle kandidatlandene identificerer de periodiske rapporter og de foreslåede reviderede tiltrædelsesparkerskaber:

¹ Hvidbogen - Den europæiske transportpolitik frem til 2010 - De svære valg (KOM(2001) 370 endelig) taler endvidere for en bedre regulering af konkurrencen mellem transportformerne ved at give jernbanetransport og andre miljøvenlige transportformer de midler, der er nødvendige for, at de kan blive konkurrencedygtige alternativer til vejtransport.

- på området for det **indre marked** behovet for at etablere eller styrke horisontale administrative infrastrukturer vedrørende standardisering, akkreditering, certificering, overensstemmelsesvurdering, markedsovervågning, gensidig anerkendelse af kvalifikationer, tilsyn med finansielle tjenesteydelser samt at styrke håndhævelsen af industrielle og intellektuelle ejendomsrettigheder
- på området for **konkurrence** behovet for at udvikle eller styrke evnen til at håndhæve statsstøtteregler og antitrustbestemmelser
- på området for **transport og energi** behovet for at styrke eller etablere passende regulerende strukturer (også i betragtning af fremtidig ny fællesskabsret) og inspektionsordninger, særlig for at sikre vej- og søfartssikkerheden
- på området for **telekommunikation, kulturpolitik og det audiovisuelle område** behovet for at oprette eller styrke uafhængige regulerende strukturer, for telekommunikation navnlig også med henblik på den kommende nye fællesskabsret
- på området for **miljø** behovet for yderligere at styrke den administrative, tilsynsmæssige og håndhævelsmæssige kapacitet, især på området for affald, vand og kemikalier
- på området for **socialpolitik og beskæftigelse** navnlig behovet for at sikre håndhævelsen af regler for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og for at styrke arbejdsinspektoraterne
- på området for **retlige og indre anliggender** det overordnede behov for at styrke retsvæsenet, behovet for at styrke grænseforvaltningen, særlig ved EU's nye ydre grænser, og forberede deltagelsen i Schengen-informationssystemet samt behovet for at sikre et bedre samarbejde mellem alle berørte parter om bekæmpelse af organiseret kriminalitet
- på området for **told og beskatning** behovet for at udvikle IT-systemer, så der kan udveksles elektroniske oplysninger med Fællesskabet og dets medlemsstater, og told- og skattemyndighedernes kapacitet til at håndhæve og kontrollere fællesskabslovgivningen, herunder den eksterne grænsekontrol
- på området for **landbrug** behovet for at modernisere inspektionsordninger i henhold til dyre- og plantesundhedslovgivningen, især for at sikre fødevarerikkerheden, og kapaciteten til at gennemføre og håndhæve den fælles landbrugspolitik forvaltningsmekanismer, særlig det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem og det udbetalende organ (for hvilke det respektive SAPARD-organ kan være en forløber på området for udvikling af landdistrikterne)
- på området for **strukturpolitik** behovet for at styrke den administrative kapacitet i centrale ministerier og opbygge passende administrative strukturer til planlægning, forvaltning og kontrol af strukturfonde

- på området for *finanskontrol* behovet for at styrke den administrative kapacitet i forbindelse med offentlig intern finanskontrol og bekæmpelse af svig.

På en række andre områder vil individuelle kandidatlande også skulle forbedre den administrative kapacitet. Dette kan være tilfældet i de ovennævnte kapitler, f.eks. behovet for, at en række lande etablerer eller styrker uafhængige tilsynsmyndigheder for databeskyttelse, eller i andre kapitler, f.eks. **fiskeri, statistik** eller **økonomisk og monetær union**. Disse prioriteter er specifikt prioriteret i hver periodisk rapport og taget op i de foreslåede reviderede tiltrædelsesparterskaber med hvert kandidatland.

De periodiske rapporter identificerer også de kapitler, hvor der ikke er væsentlige problemer med den administrative kapacitet, enten fordi der ikke er behov for en større administrativ kapacitet til at gennemføre fællesskabsretten for de pågældende kapitler, eller fordi landenes forberedelser generelt kan anses for tilstrækkelige.

Konklusionerne på hver periodisk rapport fremgår land for land af **bilag 1**.

c) ØMU og euroen

Kandidatlandene vil skulle forberede sig til deltagelse i de multilaterale procedurer for tilsyn og koordinering af den økonomiske politik, der i øjeblikket forefindes som en del af Den Økonomiske og Monetære Union. En af de økonomiske prioriteter i tidligere tiltrædelsesparterskaber var etableringen af en årlig finanstilsynsprocedure forud for tiltrædelsen. Den består af to elementer: finansindberetningen og det økonomiske førtiltrædelsesprogram, der diskuteres multilateralt med medlemsstaterne.

Rammerne for valutakursstrategier for kandidatlandene er blevet præciseret. Der er identificeret tre successive faser i overgangsprocessen hen imod vedtagelse af euroen, nemlig førtiltrædelsesfasen, fasen efter tiltrædelsen og indførelsen af euroen. Enhver ensidig indførelse af den fælles valuta ved "euroisering" vil stride mod de underliggende økonomiske begrundelser for ØMU i traktaten, der forudsiger den eventuelle indførelse af euroen som slutpunktet for en struktureret konvergensproces inden for multilaterale rammer. En ensidig "euroisering" vil derfor ikke være et middel til at omgå de faser, der er fastlagt i traktaten for vedtagelsen af euroen.

For så vidt angår ERM-II vil nye medlemsstater nogen tid efter tiltrædelsen forventes at tilslutte sig denne. ERM-II kan forlige hovedtrækkene i en række valutakursordninger, forudsat at deres forpligtelser og mål er troværdige og i overensstemmelse med ERM-II. De eneste forhold, der klart er uforenelige med ERM-II, og som allerede nu kan identificeres, er fuldt flydende valutakurser, glidende systemer og tilknytning til andre valutaer end euroen.

III. En vellykket udvidelse

Det Europæiske Råd i Gøteborg har sat et højt ambitionsniveau. Det konkluderede, at "under forudsættelse af at fremskridtene i retning af opfyldelse af tiltrædelseskriterierne fortsætter med uformindsket hastighed, bør planen gøre det muligt at færdiggøre forhandlingerne senest ved udgangen af 2002 for de

kandidatlande, der er klar. Målet er, at de kan deltage som medlemmer i valgene til Europa-Parlamentet i 2004".

Hvis disse mål skal nås, kræver det en indsats fra såvel Unionen som fra kandidatlandene. Unionen bør fastlægge fælles holdninger inden for den tidsfrist, der er fastsat i forhandlingsplanen. Kandidatlandene skal fortsætte forberedelserne for fuldt ud at opfylde tiltrædelseskriterierne og lægge særlig vægt på at forbedre deres administrative kapacitet til at gennemføre regelværket. Fremskridt i forhandlingerne er rent faktisk baseret på, at der gøres overbevisende fremskridt med vedtagelse, gennemførelse og håndhævelse af fællesskabsretten.

1. Overholdelse af forhandlingsplanen - de resterende kapitler

Der er gjort betydelige fremskridt i forhandlingerne. Kandidatlandene har givet udtryk for deres holdninger til fællesskabsretten under de forskellige forhandlingskapitler, herunder deres ønsker om overgangsforanstaltninger. I mange tilfælde, hvor kandidatlandene har vist et tilstrækkeligt engagement med hensyn til anvendelse af fællesskabsretten, er kapitler blevet foreløbigt afsluttet (se **bilag 6**). Antallet af foreløbigt lukkede kapitler giver imidlertid ikke altid et nøjagtigt billede af forhandlingssituationen. I nogle tilfælde mangler der kun nogle få spørgsmål af politisk betydning; de kan løses, hvis der træffes de nødvendige politiske beslutninger.

Forhandlingsplanen har vist sig nyttig med hensyn til at sikre, at alle parter i forhandlingerne tilsluttet sig en realistisk tidsplan. Kommissionens rapport til Det Europæiske Råd i Gent har vurderet resultaterne og opregner en række spørgsmål, hvor der stadig skal træffes afgørelser under det belgiske formandskab². Dokumentet identificerede en række spørgsmål, hvor EU skal fastlægge en holdning i forbindelse med kapitlerne om transport, beskatning, landbrug, retlige og indre anliggender og energi. Kommissionen har i mellemtiden hvor det var muligt fremsendt forhandlingspositioner om disse kapitler til Rådet, og det belgiske formandskab er hurtigt ved at fastlægge forhandlingspositioner. I forbindelse med sidstnævnte kapitel understregede meddelelsen behovet for at undersøge kandidatlandenes holdning til EU's henstillinger om nuklear sikkerhed og for, at tilsagn om lukning af reaktorer [i kernekraftværker], som ikke kan moderniseres - Ignalina (Litauen), Bohunice-VI (Slovakiet) og visse reaktorer i Kozluduy (Bulgarien) - skal overholdes og derfor indføres i tiltrædelsestraktaterne.

Unionens tilsagn om at fastlægge fælles holdninger inden for en bestemt frist, også på områder hvor der er særlige vanskeligheder, har sendt et positivt signal til kandidatlandene. Unionen har herved udvist den nødvendige fleksibilitet med hensyn til at indtage holdninger, som er vigtige for offentlighedens accept, såvel i Unionen som i kandidatlandene. Denne fremgangsmåde skal videreføres.

I følge forhandlingsplanen for første halvdel af 2000 vil Unionen fastlægge fælles holdninger med henblik på en foreløbig lukning af den sidste gruppe kapitler: landbrug, regionalpolitik, finansielle og budgetmæssige bestemmelser, institutioner og "andre anliggender". Kommissionen vil fremlægge de nødvendige forslag for Rådet i

² Kommissionens meddelelse til Det Europæiske Råd om en midtvejsevaluering af gennemførelsen af udvidelsesstrategien, KOM(2001) 553 endelig, af 2. oktober 2001.

god tid. Ved forberedelsen af sine forslag vil Kommissionen følge nedenstående fremgangsmåde.

a) De finansielle rammer og dermed forbundne kapitler

Forhandlingskapitlerne vedrørende landbrug og regionalpolitik har vigtige budgetmæssige komponenter og er forbundet med kapitlet om finansielle og budgetmæssige bestemmelser. Forhandlingerne om disse tre kapitler må derfor føres inden for en sammenhængende overordnet ramme.

På Det Europæiske Råds møde i Berlin i marts 1999 blev der opnået enighed om de finansielle rammer for perioden 2000-2006, herunder ordninger for udvidelsen på grundlag af den antagelse, at seks nye medlemmer ville tiltræde i 2002. Resultaterne blev nedfældet i en interinstitutionel aftale mellem Parlamentet, Rådet og Kommissionen.

Den omfattende aftale, der blev indgået i Berlin, dækkede samtidig politiske reformer og afsættelse af de nødvendige midler til førtiltrædelses- og tiltrædelsesformål, herunder:

- et maksimalt loft for de samlede betalinger (fastsat til 1,27% af BNP) og absolutte lofter for de årlige budgetbevillinger til hver udgiftskategori (de finansielle overslag for perioden 2000-2006). Samlet forventedes de absolutte lofter at ligge noget under det maksimale loft på 1,27%, herunder efter udvidelsen
- reformen af den fælles landbrugspolitik, struktur- og samhørighedsfondene
- en fordobling af førtiltrædelsesstøtten til kandidatlandene (3,1 mia. EUR pr. år³)
- beløb reserveret til finansiering af tiltrædelsen, gradvist stigende fra 6,5 mia. EUR i 2002 til 16,8 mia. EUR i 2006.

Forudsætningerne for Berlin-aftalen er ændret, navnlig med hensyn til mulige tiltrædelsestidspunkter og det eventuelle antal nye medlemsstater.

Hvis det antages, at de første tiltrædelser finder sted i 2004 i stedet for 2002, og at mere end 6 og op til 10 nye lande bliver medlemmer, vil de ajourførte omkostninger til udvidelsen i hvert af årene fra 2004 til 2006 dog være under de beløb, der blev aftalt i Berlin. Der er her taget hensyn til opdaterede oplysninger om landbrugsproduktionen og forbruget i de 10 kandidatlande.

De beløb, der årligt er afsat til tiltrædelsen i de finansielle overslag, stiger betydeligt fra 2002 til 2006. Da de første tiltrædelser vil finde sted senere, er de årlige beløb, som er nødvendige for de tilsvarende år, mindre, end hvis de første tiltrædelser havde fundet sted i 2002. Dette gør det muligt får Berlin-tallene at dække et større antal - op til 10 - nye medlemsstater.

³ Alle beløb er forpligtelsesbevillinger i faste 1999-priser.

Kommissionen vil fremlægge forslag for Rådet om fælles forhandlingspositioner på områderne for landbrug, regionalpolitik og budgetmæssige spørgsmål på grundlag af gældende fællesskabsret og principperne i Berlin-aftalen. Tiltrædelsesforhandlingerne kan således afsluttes uafhængigt af beslutninger om finansieringen af EU efter 2006.

Kommissionen vil sikre, at de budgetmæssige konsekvenser af dens forslag til fælles forhandlingspositioner er i overensstemmelse med de udgiftslofter, der blev aftalt i Berlin for perioden indtil 2006, og inkorporerer de påtænkte nødvendige justeringer i det potentielle antal nye medlemsstater. Uden at foregribe fremtidige beslutninger om finansieringen af EU vil Kommissionen navnlig:

- i kapitlet om *landbrug* undersøge, hvordan spørgsmålene om direkte betalinger og forsyningsforvaltningsinstrumenter skal behandles i forhandlingerne
- på området for *strukturpolitik* identificere de organisatoriske og institutionelle betingelser, der skal opfyldes af de forskellige lande for foreløbigt at lukke forhandlingerne om dette kapitel, samt redegøre for metoderne for tildeling af strukturfondsmidler til nye medlemsstater indtil 2006
- for kapitlet om *budgettet* undersøge eventuelle overgangsordninger.

Kommissionen vil sikre, at Rådet kan drøfte disse spørgsmål inden for en fælles ramme i begyndelsen af 2002 med henblik på at forberede de videre tiltrædelsesforhandlinger i overensstemmelse med forhandlingsplanen.

b) Andre kapitler

Kapitlerne om institutioner og andre anliggender er endnu ikke blevet åbnet med nogen af kandidatlandene. I henhold til planen skal Unionen også fastlægge sine holdninger til disse kapitler i første halvdel af 2002.

Institutionskapitlet vedrører indføjelser af nye medlemsstater i Unionens institutionelle rammer. Som Unionen understregede ved indledningen af tiltrædelsesforhandlingerne, indebærer medlemskab både rettigheder og forpligtelser. Unionen forventer, at nye medlemmer overholder forpligtelserne ved medlemskab på de vilkår, der er aftalt i tiltrædelsesforhandlingerne. De nye medlemmer vil udøve deres rettigheder på samme vilkår som andre medlemsstater gennem deltagelse i EU-institutionerne. Traditionelt er kapitlet om institutioner i tiltrædelsesforhandlinger blevet behandlet efter alle de andre kapitler, der vedrører gældende fællesskabsret.

I de aktuelle forhandlinger vil kapitlet om institutioner hovedsagelig være baseret på konklusioner fra regeringskonferencen i Nice i december 2000 og især på:

- bestemmelserne i Nice-traktaten, herunder navnlig bestemmelserne om tilpasning af institutionerne i forbindelse med udvidelse
- bestemmelserne i erklæringerne fra regeringskonferencen, herunder navnlig erklæring nr. 20 om de fælles holdninger, der skal vedtages i tiltrædelsesforhandlingerne for anliggender vedrørende fordelingen af pladser i

Parlamentet, vægtningen af stemmer i Rådet og sammensætningen af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget.

Indgåelsen af den nye traktat i Nice bekræftede igen Unionens faste engagement i udvidelsesprocessen. Den er nu ved at blive ratificeret af medlemsstaterne. Kommissionen bemærker sig, at traktaten er blevet ratificeret af tre medlemsstater, og at ratifikationsprocessen i de fleste andre tilfælde forløber tilfredsstillende. For Irlands vedkommende er den irske regering efter folkeafstemningen i juni 2000 ved at organisere en national konvention, der skal kaste lys over spørgsmålene vedrørende traktaten.

Kommissionen håber, at medlemsstaterne vil fuldføre ratifikationsprocessen i løbet af 2002 som planlagt. Kommissionen vil holde kontakt med formandskabet om den hensigtsmæssige timing og procedure for det institutionelle kapitel, idet der vil blive taget hensyn til udviklingen med ratifikationen af Nice-traktaten.

Det afsluttende kapitel i forhandlingerne er som ved tidligere tiltrædelsesforhandlinger "*andre anliggender*". Dette kapitel tjener som ramme for spørgsmål, som ikke er dækket i de foregående kapitler - særlig problemer, der ikke er direkte forbundet med EU-retten. I de tidligere tiltrædelsesforhandlinger førte drøftelser under kapitler "*andre anliggender*" f.eks. til en række erklæringer om gennemsigtighed, visse territoriers status osv., der efterfølgende blev tilknyttet tiltrædelsestraktaten. Det vil i løbet af 2002 komme til at stå klart, hvilke spørgsmål det kan blive nødvendigt at behandle under dette kapitel i de aktuelle forhandlinger.

2. Handlingsplan for administrativ og retlig kapacitet

Medlemsstater skal have tilstrækkelig administrativ og retlig kapacitet til at gennemføre og håndhæve EU-retten. Successive Europæiske Råd har derfor insisteret på opbygning af institutioner i tiden op til tiltrædelsen.

En stabil **offentlig forvaltning** med en uafhængig offentlig tjeneste er et fælles mål for alle kandidatlande. De fleste har gjort en imponerende indsats på området for reformer af den offentlige forvaltning og har gennemført reformer af den offentlige tjeneste. Nogle har taget skridt til at tiltrække dygtigt personale og til at forbedre deres kvalifikationer gennem uddannelse og bedre aflønning. Ikke desto mindre er der, som det fremgår af de periodiske rapporter, endnu meget, der skal gøres. Desuden vil en række kandidatlande skulle intensivere kampen mod korruption.

Et forudsigeligt og effektivt **retssystem** er også af afgørende betydning for borgerne og erhvervslivet. Der er gjort fremskridt med arbejdet for at reformere retsvæsenet i de fleste kandidatlande, men i en række lande skal der stadig gøres en indsats for at styrke retsvæsenets uafhængighed samt forbedre dommernes aflønning, arbejdsbetingelser og uddannelse.

I en række kapitler forbundet med EU-retten er de vigtigste udfordringer blevet identificeret ovenfor (afsnit II 3 b). De vedrører den administrative kapacitet til at sikre:

- for det første *et velfungerende indre marked*. Dette kræver ofte relevante og effektive regulerende myndigheder såsom konkurrencemyndigheder, tilsynsmyndigheder for telekommunikation, energi og transport eller indførelse af passende informationsteknologier
- for det andet *bæredygtige levevilkår i Den Europæiske Union*. Dette vil bl.a. skulle garanteres ved at sikre anvendelse af miljøstandarder, ved indførelse af passende niveauer for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, ved at sikre et højt nukleart sikkerhedsniveau og ved at forbedre transportsikkerheden. Disse foranstaltninger kræver en række inspektionsordninger
- for det tredje *den samlede beskyttelse af Den Europæiske Unions borgere*. Dette skal bl.a. opnås gennem sikring af grænserne af forskellige årsager, tilstrækkelig markedsovervågning af hensyn til beskyttelsen af forbrugerne, håndhævelse af et tilstrækkeligt niveau for fødevarerikkerhed og samarbejde på områder for retlige og indre anliggender. Disse foranstaltninger kræver forskellige inspektions- og lovhåndhævelsesordninger
- for det fjerde en *forsvarlig forvaltning af EF-midler*. Dette kræver passende strukturer i centrale og regionale forvaltninger med henblik på anvendelse af regler for offentlige indkøb, finanskontrol, revision samt bekæmpelse af svig og korruption.

De periodiske rapporter og de foreslåede reviderede tiltrædelsespartnerskaber identificerer i detaljer de områder, hvor hvert kandidatland skal tage skridt til at opnå et passende administrativt kapacitetsniveau.

For at fastlægge de næste skridt vil Kommissionen udarbejde en *handlingsplan*. Den vil sammen med hvert af kandidatlandene i begyndelsen af 2002 analysere deres fremgangsmåde med hensyn til implementering af disse prioriteter og om nødvendigt deres intentioner om at styrke indsatsen vedrørende opbygning af institutioner. Hvor det er relevant, vil Kommissionen endvidere gennemføre specifikke tilsynsaktioner sammen med medlemsstaterne og kandidatlandene.

Handlingsplanen vil:

- *være baseret på de prioriterede områder*, der er fastlagt i de reviderede tiltrædelsespartnerskaber, de periodiske rapporter og tilsagn afgivet under forhandlingerne
- *identificere aktioner*, der allerede er i gang for at opbygge administrativ kapacitet og mobilisere yderligere midler til at styrke sådanne bestræbelser (ved anvendelse af etablerede mekanismer såsom parvist samarbejde eller TAIEX - se bilag 3 og 5)
- bekræfte eller indføre overvågningsmekanismer såsom tilsynsrapporter, evaluering af ligemænd osv., som vil kaste lys over hvert kandidatlands forberedelsesniveau.

Ligesom de periodiske rapporter og forslagene til reviderede tiltrædelsespartnerskaber vil handlingsplanen afspejle hvert forhandlende lands situation og tage hensyn til de tiltrædelsestidspunkter, som de forestiller sig.

a) Styrkelse af institutionsopbygningsaktioner

Fællesskabet yder allerede en betydelig bistand til kandidatlandene for at hjælpe dem med at opnå en tilstrækkelig administrativ kapacitet til at gennemføre og håndhæve EU-retten. Tilsammen er op imod to tredjedele af de nationale PHARE-programmer blevet øremærket til opbygning af institutioner og dermed forbundne investeringer. Programmeringen er blevet fremskyndet, og de nationale årlige bistandsprogrammer burde vedtages meget tidligere i 2002 end i tidligere år.

Desuden vil Kommissionen ud over den årlige budgetramme, der blev fastsat i 1999 for hvert af de 10 PHARE-lande, tildele op til 250 mio. EUR fra det eksisterende PHARE-program til yderligere bestræbelser for institutionel opbygning i 2002. Denne *supplerende facilitet for institutionsopbygning* er et tilbud til kandidatlandene, der bør tages op og være programmeret i sommeren 2002. Om nødvendigt kan der lægges tilsvarende vægt på tildelingen af førtiltrædelsesbistand til institutionel opbygning for Malta og Cypern.

Kommissionen vil sammen med kandidatlandene analysere behovet for at fortsætte med en yderligere indsats for institutionel opbygning i planlægningen for 2003. Projekter vedrørende institutionel opbygning kan derved fortsætte i mindst tre år endnu under anvendelse af Kommissionens sædvanlige regler for indgåelse af kontrakter og udbetaling.

Denne indsats suppleres af de betydelige bestræbelser, som alle kandidatlandene udfolder, ofte bistået af PHARE og medlemsstaternes, internationale organisationers og internationale finansielle institutioners bilaterale aktioner.

b) Forbedret overvågning

Der gennemføres allerede overvågningsaktioner. Kommissionen giver regelmæssigt Rådet detaljerede overvågningstabeller og -rapporter, der undersøger, hvordan tilsagn afgivet i forbindelse med forhandlingerne er blevet virkeliggjort. De vedrører også forpligtelser med hensyn til opbygning af tilstrækkelig administrativ kapacitet.

Kommissionen har ikke altid den nødvendige viden til at bedømme, om kandidatlandenes forvaltninger er forberedte, da gennemførelsen i vidt omfang er op til medlemsstaterne. Derfor benyttes der på en række områder *kollegiale evalueringer foretaget af ligemænd*. Sådanne kollegiale evalueringer går det muligt for kandidatlandene at inddrage eksperter fra medlemsstaterne og Kommissionen i vurderingen af den administrative kapacitet. Der er allerede indledt eller overvejes sådanne evalueringer på områderne for finansielle tjenesteydelser, retlige og indre anliggender, budgettet, landbrug, nuklear sikkerhed og miljøet. Kommissionen vil yde praktisk støtte, især gennem Kontoret for Informationsudveksling om Faglig Bistand (TAIEX) eller gennem andre kanaler (for eksempel SIGMA)).

Kommissionen vil i foråret 2002 underrette Rådet om kollegiale evalueringer eller alle andre relevante aktioner vedrørende evaluering af den administrative kapacitet i kandidatlandene. Dette vil gøre det muligt at tage resultaterne af disse aktioner op inden for rammerne af tiltrædelsesforhandlingerne.

Kvalitetsvurderinger er ikke et universalmiddel. De supplerer den løbende tilsynsproces. De skal kun benyttes, hvor det er relevant, og bør være koncentreret om særlig vigtige områder, der er identificeret i de periodiske rapporter, forslagene til reviderede tiltrædelsesparterskaber eller under forhandlingerne

Disse aktiviteter vil bidrage til den overvågning af de tilsagn, kandidatlandene har afgivet under tiltrædelsesforhandlingerne. Kommissionen vil aflægge rapport om sin handlingsplan, herunder om overvågningen af disse tilsagn, omkring tidspunktet for Det Europæiske Råd i Sevilla i juni 2002.

De periodiske rapporter for 2002 vil derefter nøje undersøge, hvad der er blevet gjort, og om kandidatlandene på EU-rettens forskellige områder vil kunne have de nødvendige strukturer på plads til at gennemføre og håndhæve EU-retten ved tiltrædelsen.

c) Den administrative kapacitet efter tiltrædelsen

Medlemsstaterne forventes regelmæssigt at justere deres administrative kapacitet efter EU-rettens løbende behov. Opbygningen af en tilstrækkelig administrativ kapacitet er en proces, som ikke ophører med afslutningen af forhandlingerne; processen vil fortsætte frem til tiltrædelsen og også derefter.

I perioden mellem undertegnelsen af tiltrædelsestraktaten og de pågældende landes faktiske tiltrædelse vil Kommissionen vedblive med at følge udviklingen i forbindelse med spørgsmål, der er identificeret i løbet af tiltrædelsesforhandlingerne. Desuden vil den også følge udviklingen vedrørende økonomiske spørgsmål, som er identificeret i vurderingen af de økonomiske kriterier. Den vil aflægge rapport herom til Rådet.

Der vil stadig være førtiltrædelsesprogrammer i gang i denne periode. For de første tiltrædende lande kan 2003 forventes at være det sidste år, hvori der programmeres førtiltrædelsesmidler. Uddannelse af embedsmænd kan blive et af de mest påtrængende behov i denne periode. Gennemførelsen vil normalt fortsætte i indtil tre år. Der vil skulle fastsættes overgangsordninger for forvaltningen og den eventuelle lukning af programmerne i de første år efter tiltrædelsen.

For perioden efter tiltrædelsen vil Kommissionen som traktatens vogter undersøge, hvordan EU-retten gennemføres af de nye medlemsstater. Den vil her benytte de samme mekanismer, der anvendes for de nuværende medlemsstater. Sådanne mekanismer omfatter periodiske rapporter fra Kommissionen til Rådet om anvendelsen af fællesskabsretten, overtrædelsesprocedurer og dialog mellem Kommissionen og medlemsstaterne om problemer i forbindelse med gennemførelsen (såsom det interne netværk for løsning af markedsrelaterede problemer eller koordinationscentre).

Inden for Unionen benyttes der i stigende grad benchmarking og "gruppetres" for at udvikle administrative strukturer, som kan fungere sammen og er sammenlignelige. Kandidatlandenes deltagelse i EF's programmer og organer bidrager allerede til en effektiv integration af disse lande. *eEurope*-initiativet, nationale beskæftigelsesstrategier eller aktiviteter i forbindelse med ØMU er allerede udstrakt til kandidatlandene gennem *eEurope plus*, den fælles vurdering af beskæftigelsespolitiske prioriteter som forberedelse til deres deltagelse i den europæiske beskæftigelsesstrategi

og de økonomiske førtiltrædelsesprogrammer. Kandidatlandene bør fortsætte denne vej mod integration i EU's eksisterende politikker og mekanismer.

Desuden vil de nye medlemsstater drage fordel af eventuelle nye mekanismer, som kan blive indført for at forbedre gennemførelsen af EU-retten. I sin hvidbog om styreform har Kommissionen tilkendegivet, at den i 2002 vil stille forslag om parvist samarbejde mellem nationale forvaltninger for at udbrede den bedste praksis for gennemførelsesforanstaltninger på grundlag af erfaringerne med kandidatlandene samt fremme nationale domstoles og advokaters viden om fællesskabsretten. Indførelsen af et sådant parvist samarbejde mellem medlemsstaterne vil gøre det muligt for kandidatlandene at fortsætte med at drage fordel af sådanne ordninger efter tiltrædelsen. Dette vil bidrage til en bedre gennemførelse af fællesskabsretten i en udvidet Union.

3. Tyrkiets førtiltrædelsesstrategi - mod en ny fase

Gennemførelsen af førtiltrædelsesstrategien, der blev fastlagt af Det Europæiske Råd i Helsingfors, er nu godt i gang. Ved udgangen af i år vil alle elementer i denne strategi være på plads. I den næste fase vil opmærksomheden blive rettet mod en mere detaljeret forberedelse til kravene til medlemskab af EU.

I denne nye fase tilskyndes Tyrkiet til at intensivere og fremskynde den *politiske og økonomiske reformproces* i overensstemmelse med prioriteterne i tiltrædelsespартnerskabet. Dette indebærer yderligere forfatningsmæssige, lovgivningsmæssige, administrative og retlige reformer med det sigte at bringe Tyrkiet nærmere til EU's standarder. Den nylige forfatningsreform og gennemførelsen af den nye økonomiske plan er en lovende start på denne proces.

Der bør gøres mere udstrakt brug af den *forbedrede politiske dialog* for yderligere at tilskynde til fremskridt på centrale områder, der er prioriteret i tiltrædelsespартnerskabet, såsom menneskerettighederne, Cypern og en fredelig løsning på grænsestridigheder.

Den støtte, som Tyrkiet i den politiske dialog har udtrykt for FN's generalsekretærs bestræbelser for at finde en samlet løsning på *Cypernproblemet*, bør nu følges af konkrete tyrkiske skridt for at lette en løsning.

For så vidt angår *den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik* bør Tyrkiet være imødekommende med hensyn til at finde en løsning på spørgsmålet om regler for deltagelse i beslutninger om EU-anførte operationer i betragtning af den beslutning, der skal træffes af Det Europæiske Råd i Laeken, jf. konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Nice.

En række tillidsskabende foranstaltninger er under yderligere udvikling og ved at blive gennemført i *forholdet mellem Grækenland og Tyrkiet*. Dette burde skabe et klima, der er befordrende for en fredelig løsning på grænsestridigheder i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors.

Finansiel bistand vil blive benyttet til at hjælpe Tyrkiet med at opfylde tiltrædelsespартnerskabets prioriteter. Tyrkiet opfordres til at styrke sin administrative

kapacitet til at udarbejde og forvalte projekter i overensstemmelse med den decentrale fremgangsmåde, der følges for alle kandidatlandene. Kommissionen vil tilvejebringe rådgivning og bistand fra eksperter fra medlemsstaterne til støtte for Tyrkiets bestræbelser. På grundlag af den rammeaftale, der vil blive indgået mellem EU og Tyrkiet om Tyrkiets *deltagelse i EF-programmer*, opfordres Tyrkiet til at etablere effektive strukturer for forvaltningen af disse programmer, især på uddannelsesområdet.

Afslutning af forhandlingerne om udstrækning af toldunionen på områderne for offentlige indkøb og offentlige tjenester vil blive prioriteret.

Det Europæiske Råd i Feira anmodede Kommissionen om at aflægge rapport om *fremskridtene med hensyn til den analytiske gennemgang af fællesskabsretten*. Denne rapport er bilagt den periodiske rapport for 2001.

På grundlag af de hidtidige erfaringer og de mangler, der er konstateret i den tyrkiske lovgivning og i de administrative forberedelser til medlemskab, anbefales det nu, at der indledes en ny fase i førtiltrædelsesstrategien. Dette vil indebære en detaljeret undersøgelse af Tyrkiets lovgivning og landets tidsplan for tilpasning til EU-retten. I denne fase vil der også blive rettet en særlig opmærksomhed mod den tyrkiske forvaltnings og det tyrkiske retsvæsens evne til at gennemføre og håndhæve EU-retten effektivt.

EU og Tyrkiet vil fremover indgå i en mere detaljeret dialog om kravene til overtagelse, gennemførelse og håndhævelse af EU-retten koncentreret om præcise sektorspecifikke spørgsmål, der skal undersøges af de relevante eksperter i de eksisterende fora. I underudvalgene vil der derfor blive fokuseret på detaljerede prioriteter for handling. Tyrkiske embedsmænd vil modtage yderligere og mere detaljerede oplysninger om specifikke dele af EU-retten. Eksperter fra EU vil undersøge udkast til lovgivning, der er under forberedelse i Tyrkiet. TAIEX vil afholde workshops om udvalgte spørgsmål.

Tyrkiet vil blive opfordret til at bidrage aktivt til Kommissionens database om tilnærmelse af lovgivningen, så det bliver muligt at foretage en detaljeret og løbende overvågning af udviklingen.

Det anbefales, at Associeringsudvalget EF-Tyrkiet på sit næste møde fastsætter de emner, der skal være i fokus for denne proces, samt mødeplanen.

4. De næste skridt

a) Opfyldelse af tiltrædelseskriterierne

Tiltrædelse kræver, at kandidatlandene opfylder betingelserne for medlemskab, nemlig de politiske og økonomiske kriterier samt evnen til at påtage sig forpligtelserne ved medlemskab. Kommissionen vil afgive en positiv udtalelse om et lands tiltrædelse, hvis den finder, at det pågældende land vil være i stand til at opfylde kriterierne på tidspunktet for tiltrædelsen.

Dette års periodiske rapporter og tiltrædelsesforhandlingernes nuværende stade gør det endnu ikke muligt for Kommissionen at konkludere, at betingelserne for tiltrædelse er opfyldt af noget kandidatland. I betragtning af den nuværende hastighed i forhandlingerne og de hidtidige fremskridt burde Kommissionen imidlertid på grundlag af de periodiske rapporter for 2002 kunne fremsætte henstillinger om hvilke kandidatlande, der er klar til tiltrædelse. Blandt de tolv lande, der forhandles med, har ti fastsat mål for tiltrædelsestidspunktet, som er forenelige med Gøteborg-tidsplanen.

De reformer, som stadig er nødvendige i de enkelte lande, er identificeret i dette års periodiske rapporter og reviderede tiltrædelsespartnerskaber. I sine periodiske rapporter for 2002 vil Kommissionen supplere sin vurdering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til gennemførelse af disse resterende reformer, med en bedømmelse af hvert enkelt lands resultater siden udtalelserne. Unionen bør således være klar til at afslutte tiltrædelsesforhandlingerne ved slutningen af det danske formandskab i 2002 med de lande, der opfylder de nødvendige betingelser, og med henblik på tiltrædelse i 2004.

b) De første tiltrædelser

Afslutningen af tiltrædelsesforhandlingerne vil føre til en tiltrædelsestraktat, der samler resultaterne af de separate tiltrædelseskonferencer, sandsynligvis i et enkelt retligt instrument som ved tidligere tiltrædelser. Udarbejdelsen af de retlige tekster kræver tekniske forberedelser, som allerede er påbegyndt.

Ved den seneste udvidelse omhandlede dette retlige instrument, der består af en kort traktat og en længere tiltrædelsesakt, navnlig de tekniske tilpasninger af sekundær lovgivning, der var nødvendig for de pågældende fire ansøgerlandes tiltrædelse. Det indeholdt også en bestemmelse om tilpasning af traktaten i tilfælde af, at et kandidatland ikke ratificerede; dette tillod traktaten at træde i kraft, selv om Norge afviste at ratificere tiltrædelsen.

Arbejdet med formuleringen af den næste tiltrædelsestraktat bør indledes i første halvdel af 2002 inden for rammerne af Rådet og tiltrædelseskonferencerne. Kommissionen vil bistå med at fremsætte de nødvendige tekniske forslag. Den vil også identificere de dele af EU-retten, som kræver tilpasninger af teknisk art, og vil give Rådet en liste over alle sådanne tekniske ændringer under hensyntagen til oplysninger fra de enkelte kandidatlande.

Udvidelsen sker under forbehold af godkendelse af Rådet og Europa-Parlamentet på Unionens side og under hensyntagen til den endelige udtalelse, som Kommissionen vil afgive om resultaterne af forhandlingerne. Den af tiltrædelsesforhandlingerne resulterende traktat vil derefter formelt blive undertegnet af de berørte parter (medlemsstaterne og kandidatlandene) og fremlagt til ratifikation af de kontraherende stater i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige krav.

c) Andre forhandlende kandidatlande - mod en ajourført forhandlingsplan

For de kandidatlande, med hvilke der føres forhandlinger, men som ikke bliver en del af den første udvidelse, vil Kommissionen fortsat udarbejde periodiske rapporter, indtil deres samlede forberedelsesniveau gør det muligt for dem at opfylde betingelserne for tiltrædelse. Den Europæiske Union vil fortsætte med at støtte disse kandidatlandes forberedelser til medlemskab.

Der vil blive ført forhandlinger med dem på basis af de principper, der har ligget til grund for tiltrædelsesprocessen fra begyndelsen. Det burde næste år være muligt at åbne alle de 29 forhandlingskapitler, som vedrører EU-retten, forudsat at kandidatlandene er tilstrækkelig forberedt.

I sit 2002-dokument om udvidelsesstrategien vil Kommissionen fremlægge en ajourført forhandlingsplan og om nødvendigt en revideret førtiltrædelsesstrategi for sådanne kandidatlande under hensyntagen til de fremskridt, der gøres i det kommende år, og konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Gøteborg.

IV. Konklusioner

I betragtning af ovenstående henstiller Kommissionen til Det Europæiske Råd, at det træffer konklusioner på grundlag af følgende:

- 1) Det fremgår af de periodiske rapporter, at alle de lande, med hvilke der forhandles, har gjort væsentlige fremskridt med hensyn til at gennemføre tiltrædelseskriterierne, hvilket sammen med forhandlingsplanen har muliggjort betydelige fremskridt i forhandlingerne.
- 2) Principperne for denne proces er uændrede. Det Europæiske Råd i Berlin fastsatte klare rammer for de finansielle aspekter af udvidelsen. Disse rammer tilvejebringer et tilstrækkeligt grundlag for tiltrædelse af op til ti nye medlemsstater i 2004. Det Europæiske Råd i Nice har fastlagt rammerne for den institutionelle reform, som er nødvendig for udvidelsen. Forhandlingerne føres på grundlag af den gældende EU-ret og vil blive afsluttet med de kandidatlande, der opfylder alle kriterierne for medlemskab, idet principperne om egne resultater og indhentning anvendes. Dette er de nødvendige og tilstrækkelige betingelser, der ved starten blev fastlagt for at opnå de første tiltrædelser.
- 3) Med henblik herpå bør planen for forhandlingerne følges som planlagt. EU vil nu skulle fastlægge fælles holdninger for de resterende kapitler. Kommissionen vil sikre, at Rådet kan debattere finansielle spørgsmål i en fælles ramme i begyndelsen af 2002, og vil fremlægge forslag for Rådet områderne for landbrug, regionalpolitik og budgettet på grundlag af gældende fællesskabsret og principperne i Berlin-aftalen. Tiltrædelsesforhandlingerne kan afsluttes uafhængigt af beslutninger om finansieringen af EU efter 2006.
- 4) Dette års periodiske rapporter og tiltrædelsesforhandlingernes nuværende stade gør det endnu ikke muligt for Kommissionen at konkludere, at betingelserne for tiltrædelse er opfyldt af noget kandidatland. I betragtning af den nuværende forhandlingstempo og de hidtidige fremskridt burde Kommissionen på grundlag af de periodiske rapporter for 2002 kunne fremsætte henstillinger om hvilke kandidatlande, der er klar til tiltrædelse. Blandt de tolv lande, der forhandles med, har ti fastsat mål for tiltrædelsestidspunktet, som er forenelige med Gøteborg-tidsplanen. Unionen bør derfor være klar til at afslutte tiltrædelsesforhandlingerne ved slutningen af det danske formandskab i 2002 med alle de lande, der opfylder de nødvendige betingelser, og med henblik på tiltrædelse i 2004. De nødvendige administrative forberedelser i institutionerne er allerede i gang og bør videreføres.
- 5) Inden for rammerne af en handlingsplan vil Kommissionen i begyndelsen af 2002 sammen med de enkelte kandidatlande analysere deres løbende bestræbelser for opbygning af institutioner og om nødvendigt deres planer om at styrke dem, idet der vil blive gjort brug af en supplerende facilitet for institutionel opbygning. Kommissionen vil i foråret 2002 underrette Rådet om overvågningsaktioner,

herunder kollegiale vurderinger, så de kan tages op i tiltrædelsesforhandlingerne. Kommissionen vil aflægge rapport om sin handlingsplan, herunder om overvågningen af tilsagn afgivet af kandidatlandene under tiltrædelsesforhandlingerne, omkring tidspunktet for Det Europæiske Råd i Sevilla i juni 2002. De periodiske rapporter for 2002 vil undersøge, om kandidatlandene på tiltrædelsestidspunktet har tilstrækkelig administrativ kapacitet til at gennemføre og håndhæve EU-retten.

- 6) Der vil blive ført forhandlinger med de kandidater, der ikke deltager i de første tiltrædelser, på basis af de principper, der fra begyndelsen har ligget til grund for tiltrædelsesprocessen. Det burde næste år være muligt at åbne alle de 29 forhandlingskapitler, som vedrører EU-retten, forudsat at kandidatlandene er tilstrækkelig forberedt. I sit 2002-dokument om udvidelsesstrategien vil Kommissionen fremlægge en ajourført forhandlingsplan og om nødvendigt en revideret førtiltrædelsesstrategi under hensyntagen til de fremskridt, der gøres i det kommende år, og til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Gøteborg.
- 7) Alle kandidatlande bør så vidt muligt tilknyttes Lissabon-processen. Kandidatlandene vil blive inddraget i drøftelserne om Europas fremtid og i den konvention, der vil bane vejen for den næste regeringskonference.
- 8) De parter, som er involveret i bestræbelserne for at løse Cypern-problemet, vil skulle drage fuld fordel af muligheden for at nå frem til en løsning, før tiltrædelsesforhandlingerne afsluttes. Hvis den nødvendige politiske vilje er til stede, kan der gennem processen i FN's regi nås frem til en løsning, der tager hensyn til de respektive parter interesser, Det er særlig vigtigt, at den tyrkisk-cypriotiske ledelse igen engagerer sig i FN-processen. Bestemmelserne i en politisk løsning kan forenes med EU-tiltrædelsesordningerne for Cypern i overensstemmelse med de principper, hvorpå EU er funderet. Som det blev besluttet af Det Europæiske Råd i Helsingfors, vil Rådet imidlertid, hvis der ikke findes en løsning inden afslutningen af tiltrædelsesforhandlingerne, træffe sin afgørelse om tiltrædelse i henhold til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors, uden at en løsning er en forudsætning.
- 9) Ved udgangen af i år vil alle elementerne i førtiltrædelsesstrategien for Tyrkiet, der blev fastlagt af Det Europæiske Råd i Helsingfors, være på plads. Førtiltrædelsesstrategien bør gå ind i en ny og mere intensiv fase med en detaljeret undersøgelse af Tyrkiets lovgivning og forberedelse til tilpasning med EU-retten. Tyrkiet tilskyndes til at fortsætte de politiske og økonomiske reformprocesser for at gøre yderligere fremskridt hen imod opfyldelse af Københavnskriterierne og tiltrædelsespartnerskabets prioriteter. På kort sigt tillægges det særlig betydning at forbedre respekten for menneskerettighederne i praksis og at skabe betingelser for økonomisk stabilitet og vækst. Tyrkiet bør udvise imødekommenhed med hensyn til at arbejde hen imod en løsning på Cypern-problemet. Tyrkiet bør desuden

bidrage aktivt til at løse de uoverensstemmelser, der er opstået over den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik.

- 10) For at sikre, at offentligheden i medlemsstaterne og kandidatlandene er velunderrettet om udvidelsesprocessen, dens konsekvenser og dens potentielle fordele, vil kommunikationsstrategien blive forfulgt med fuld støtte fra medlemsstaterne og Europa-Parlamentet. Det er afgørende, at den historiske genforeningsproces for det europæiske kontinent nyder fast støtte hos befolkningerne.

Bilag

Bilag 1: De periodiske rapporters konklusioner

Bulgarien

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Bulgarien opfyldte de politiske kriterier. Siden da har Bulgarien gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Bulgarien opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

Siden sidste år er der gjort yderligere fremskridt med hensyn til reform af den offentlige forvaltning. Mange ansatte har status som embedsmænd, og der er nu etiske regler for offentligt ansatte. Loven om adgang til offentlige oplysninger er et positivt skridt, men kræver yderligere præcisering for at sikre en effektiv gennemførelse. Der er behov for en yderligere indsats for at sikre, at den offentlige forvaltning er effektiv, gennemsigtig og ansvarlig.

Regeringens nylige vedtagelse af to strategier om henholdsvis reformer af retsvæsenet og bekæmpelse af korruption er en betydningsfuld udvikling. Udfordringen er nu at gennemføre disse. Retsvæsenet er fortsat svagt, og der er endnu ikke grund til at sidste års vurdering af, at der er behov for en yderligere indsats for at gøre det stærkt, uafhængigt, effektivt og professionelt og for at sætte det i stand til at garantere fuld respekt for retsstatsprincippet og en effektiv deltagelse i det indre marked. Korruptionen giver stadig alvorlig grund til bekymring. En effektiv håndhævelse af de retlige rammer er en udfordring, og der er behov for en yderligere indsats for bekæmpelse af korruption.

Der er gjort visse fremskridt med hensyn til uddannelse af politiet i menneskerettigheder og bekæmpelse af menneskehandel. Der er imidlertid behov for at gøre en indsats med hensyn til politiets adfærd, især da rapporterede tilfælde af mishandling fortsat giver grund til alvorlig bekymring.

Der er blevet oprettet et børnebeskyttelsesorgan og et nationalt råd for rådgivning om beskyttelse af børn. Der skal tages yderligere skridt for at gøre børnebeskyttelsesorganet operationelt. For så vidt angår børns velfærd er der endnu ikke sket nogen væsentlig ændring af antallet af børn på institutioner. Dårlige forhold på visse hjem for mentalt handicappede børn giver grund til bekymring.

Sigøjnerne er fortsat udsat for udbredt social diskrimination. Regeringens politiske vilje til at forbedre deres situation er endnu ikke blevet fulgt op af en konkret indsats. En mere positiv udvikling er, at nogle ngo'er er i gang med projekter, der vedrører ophævelse af adskillelsen af sigøjnere i skoler.

Der er kun gjort meget begrænsede fremskridt med hensyn til at opfylde tiltrædelsespartnerskabsprioriteten om at påbegynde gennemførelsen af rammeprogrammet for sigøjnere og styrke det nationale råd for etniske og demografiske anliggender.

For så vidt angår andre relaterede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet har Bulgarien gjort yderligere fremskridt med at gennemføre loven om den offentlige sektor. Det prioriterede mål om at styrke retsvæsenet er imidlertid endnu ikke nået.

Bulgarien er tæt på at være en fungerende markedsøkonomi. Landet burde være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på mellemlang sig, forudsat at det fortsætter med at gennemføre reformer og intensiverer reformbestrebelse for at fjerne vedholdende problemer.

Der bulgarske makroøkonomi er på vej ind i sit fjerde år med stabile forhold efter at have udvist tilfredsstillende makroøkonomiske resultater. Der er gjort gode fremskridt med privatisering, særlig af banker, og med strukturreformer, der danner det mikroøkonomiske grundlag for vedvarende vækst.

Inflationen er imidlertid steget betydeligt i 2000. Investeringerne er fortsat utilstrækkelige. Den finansielle formidling er stadig begrænset og ineffektiv. Specifikke mangler, der fortsat er til stede på jordmarkedet, påvirker dette markeds og andre økonomiske sektorer præstationer. Myndighederne bør prioritere at styrke retsvæsenet og håndhævelsen af regelrammerne. Administrative forhindringer for udviklingen af den private sektor, som påvirker etablering, udvikling og lukning af virksomheder, herunder konkursprocedurer, skal fjernes. En vedvarende gennemførelse af disse reformforanstaltninger og øgede private og offentlige investeringer er centrale betingelser for en bæredygtig vækst og opbygning af konkurrenceevnen.

Bulgarien har i et godt tempo fortsat tilpasningen af lovgivningen til EU-retten, men skal stadig rette mere opmærksomhed mod den måde, hvorpå den gennemføres og håndhæves. Fremskridtene med hensyn til reform af den offentlige forvaltning er fortsat, hvilket er et positivt tegn. Dette skal opretholdes for at sikre, at den offentlige forvaltning er klar til den rolle, som den vil skulle spille vil tiltrædelsen. Der er imidlertid kun gjort lidt for at forberede retsvæsenet, der skal moderniseres og styrkes, særlig for at sikre en effektiv håndhævelse af EU-retten.

For så vidt angår det indre marked har Bulgarien gjort yderligere fremskridt på de fleste områder. Den positive udvikling for frie varebevægelser fortsatte med medlemskab af Den Europæiske Akkrediteringssammenslutning som et væsentligt resultat. Det er stadig nødvendigt at styrke den administrative infrastruktur for standardisering og akkreditering og for markedstilsyn. Inden for finansielle tjenesteydelser har Bulgarien udviklet en fornuftig banktilsynspraksis. Selskabslovgivningen er blevet tilpasset yderligere, og de retlige rammer for beskyttelse af intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder er forbedret, men der er behov for yderligere skridt til at sikre, at dette håndhæves. For så vidt angår statsstøtte er Bulgarien endelig ved at udvikle og gennemføre rammer, som dog endnu ikke er forenelige med EU-retten. Bulgarien mangler stadig retlige rammer for databeskyttelse, som er forenelige med EU-retten.

På landbrugsområdet har Bulgarien fortsat den generelt gode udvikling med hensyn til tilnærmelse af lovgivningen, men gennemførelse af EU-retten er en betydelig udfordring. Sundhedsinspektionen for dyr og planter skal moderniseres yderligere. Den delvise akkreditering af SAPARD er en bemærkelsesværdig succes. Der er gjort fremskridt med hensyn til fiskeriet i forhold til tidligere år.

Der er gjort fremskridt med hensyn til at ændre arbejdsmarkedslovgivningen hen imod tilpasning til EU-retten, men fremskridtene med hensyn til ligestillingslovgivningen er stadig langsomme. Den administrative kapacitet i det generelle arbejdsinspektorat er blevet styrket, men evnen til at gennemføre EU-retten om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen vil skulle øges.

For så vidt angår regionalpolitik har Bulgarien kun i begrænset omfang gjort yderligere fremskridt, og der skal lægges langt mere vægt på forberedelserne til gennemførelse af strukturpolitikkerne.

Bulgarien har fortsat sin positive indsats for at vedtage EU-retten på miljøområdet, men gennemførelsen og omkostningerne til tilpasningen er fortsat en udfordring.

Tempoet i udviklingen på transportområdet er blevet opretholdt, både med hensyn til vedtagelse og oprettelse af gennemførelsesstrukturer. Der er også foretaget øgede investeringer.

Omstruktureringen af energisektoren er skredet meget langsomt frem i 2001 efter forsinkelser i den planlagte revision af de lovgivningsmæssige rammer. Disse forsinkelser har forhindret effektive forbedringer og forberedelser til privatisering. For så vidt angår atomenergi vil Bulgarien skulle overholde nedlukningsforpligtelserne i aftalememorandummet og sikre en høj grad af nuklear sikkerhed.

Der er gjort yderligere lovgivningsmæssige fremskridt på de fleste områder inden for retlige og indre anliggender, men fremskridtene med hensyn til en styrkelse af den administrative kapacitet var ikke så udtalte som påkrævet. Der er sket visse fremskridt med hensyn til kontrol af ydre grænser; der kan imidlertid stadig ske forbedringer, navnlig i samarbejdet mellem forskellige organer.

Bulgariens resultater er fortsat gode med hensyn til eksterne politikker, hvor landet vedblivende yder et betydeligt bidrag til den regionale stabilitet og tilstræber liberalisering af handelen med EF og dets præferentielle partnere.

På told- og skatteområdet vil Bulgarien skulle udvikle IT-systemer, der gør det muligt at udveksle oplysninger med EF.

Der er gjort yderligere fremskridt med styrkelse af finanskontrollen og forbedring af forvaltningen og kontrollen af offentlige udgifter. Indsatsen bør opretholdes.

Der kan noteres visse fremskridt vedrørende etablering af de institutioner, som er nødvendige for gennemførelse af EU-retten og reform af den offentlige forvaltning, men den bulgarske forvaltnings kapacitet er stadig begrænset. Det vil være nødvendigt med yderligere vedvarende fremskridt og tildeling af de nødvendige ressourcer til at imødegå de fremtidige udfordringer. Der er også behov for en yderligere indsats for at skabe den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre en forsvarlig, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler.

Arbejdet med den offentlige forvaltning går fremad, men det langsomme tempo i forberedelsen af retsvæsenet til at håndhæve EU-retten er bekymrende. Udviklingen med hensyn til reform af retsvæsenet skal fremskyndes betydeligt.

Bulgarien har delvist opfyldt og siden sidste år gjort fremskridt med alle tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteter i forbindelse med EU-retten. For så vidt angår den administrative kapacitet har Bulgarien gjort fremskridt med de prioriterede områder, undtagen styrkelse af retsvæsenet, hvor der ikke er sket store fremskridt. Gennemførelsen af den nyligt vedtagne strategi for reform af retsvæsenet burde gøre en forskel. Bulgarien er begyndt at behandle de fleste af tiltrædelsespartnerskabets mellemfristede prioriteter.

Cypern

Cypern opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende. Der er udfoldet yderligere bestræbelser for at forberede forvaltningen til at fungere inden for EU, og myndighedernes resultater med hensyn til demokratiske rettigheder og menneskerettigheder er generelt gode.

Cypern er en fungerende markedsøkonomi. Landet skulle være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen.

Den makroøkonomiske situation er stadig god med høj vækst i BNP, lav inflation og arbejdsløshed. Den fiskale konsolideringsplan fra 1999 behandler med held nogle vigtige strukturelle mangler i de offentlige finanser. Der er gjort fremskridt med strukturreformer, navnlig inden for finanssektoren, miljøet og sundhedspleje. Både finanssektoren og kapitalposterne tog vigtige skridt hen imod større liberalisering.

Underskuddet på de løbende poster voksede imidlertid betydeligt. Den velkomne liberalisering af finanssektoren og kapitalposterne medfører nye udfordringer for økonomien. De cypriotiske myndigheder skal sikre en ordentlig og ensartet overvågning af finanssektoren, herunder andelsbanksektoren. I tilfælde, hvor priserne er reguleret, bør der anvendes en mere markedsbaseret fremgangsmåde. Cypern skal fortsætte med at forberede sin private sektor på at operere inden for det enhedsmarked, som følger af integrationen i EU, ved at åbne centrale sektorer for udenlandsk konkurrence.

I det tidsrum, der er omfattet af denne periodiske rapport, har Cypern gjort betydelige fremskridt på forskellige områder af EU-retten og er i et støt tempo vedblevet med at foretage yderligere tilpasning af lovgivningen samt med at etablere og modernisere de nødvendige administrative strukturer. Tilpasningsprocessen er gradvist blevet fremskyndet. Der mangler imidlertid at blive vedtaget et betydeligt antal love.

I løbet af det sidste år er der gjort fremskridt på vigtige områder af det indre marked. For så vidt angår *fri bevægelighed for varer* er vedtagelsen af EN-standarder blevet fremskyndet, og der er vedtaget ny sektorspecifik lovgivning. Der er imidlertid behov for en fortsat seriøs indsats for at overtage og gennemføre EU-retten, særlig rammeloven om principperne i den nye og globale metode og efterfølgende forordninger om overtagelse af direktiverne om den nye metode. Der bør endvidere udarbejdes den samlede strategi for bedre koordination af de myndigheder, der er ansvarlige for markedstilsyn. Selv om Cypern har truffet visse foranstaltninger til at fjerne elementer, der er uforenelige med EU-retten på området for *fri bevægelighed for personer*, særlig vedrørende koordination af sociale sikringssystemer, skal der endnu

gøres et betydeligt lovgivningsmæssigt arbejde før tiltrædelsen. For så vidt angår *finansielle tjenesteydelser* kan der meldes om gode lovgivningsmæssige fremskridt, og den overordnede standard for tilsyn forekommer tilfredsstillende. Omstrukturering af andels- og sparekassesektoren bør tillægges særlig vigtighed. Liberaliseringen af *kapitalbevægelser* er fortsat og bør videreføres for at sikre, at markederne fungerer korrekt ved tiltrædelsen. Der er truffet væsentlige foranstaltninger til bekæmpelse af hvidvaskning af penge, f.eks. ved at inddrage advokater og revisorer i anvendelsesområdet for den relevante lovgivning. Cypern har også strammet foranstaltningerne vedrørende identifikation af kontoindehavere og rapportering af transaktioner i overensstemmelse med henstillingerne fra forskellige internationale fora. Harmoniseringsprocessen bør fremskyndes med hensyn til *intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder*. Der bør sikres en effektiv anvendelse og håndhævelse af statsstøttereglerne, herunder tilpasning af eksisterende støtteordninger og navnlig skatteordningen for offshore-sektoren.

Der er gjort delvise fremskridt på *landbrugsområdet*, men betydelige dele og mekanismer i EU-retten skal stadig anvendes, navnlig de fælles markedsordninger og dyre- og plantesundhedssektoren.

Styrkelsen af den administrative kapacitet er fortsat på *fiskeriområdet*. Der er behov for yderligere fremskridt med hensyn til den nuværende og planlagte struktur for fiskerflåden under cypriotisk flag. Der er gjort betydelige fremskridt inden for næsten alle sektorer i *transportpolitikken*, særlig med hensyn til søtransport, hvor sikkerhedskontrollen er blevet forbedret. Klassifikationsresultaterne bør overvåges.

Den udviste indsats og initiativerne for yderligere at tilpasse *skattelovgivningen* til EU-retten, f.eks. gennem den planlagte skattereform, skal anerkendes, men der er stadig bekymring i forbindelse med harmoniseringen af niveauet for indirekte beskatning og den særlige ordning om direkte beskatning for offshore-selskaber.

For så vidt angår *telekommunikation* er der betydelige forsinkelser med vedtagelsen af lovgivning og forberedelsen af sekundære regulatoriske instrumenter til overtagelse af centrale dele af EU-retten.

Der kan meldes om gode fremskridt med hensyn til *miljøet*. Cypern er vedblevet med at træffe harmoniseringsforanstaltninger, både med hensyn til tilpasning af lovgivningen og styrkelse af den administrative kapacitet. Der skal nu rettes en særlig opmærksomhed mod en korrekt gennemførelse og håndhævelse.

På området for *retlige og indre anliggender* er der gjort fremskridt, navnlig med hensyn til grænsekontrol, indvandring og bekæmpelse af korrupsion og svig. Selv om den administrative kapacitet er blevet styrket med oprettelsen af en flygtningemyndighed, kan der ikke rapporteres om fremskridt med lovgivningen om *asyl*. I betragtning af det stigende antal ansøgninger bør tilpasningen fremskyndes, navnlig for så vidt angår kriterierne for at søge asyl og oprettelse af en uafhængig appelmyndighed.

Cypern har gjort betydelige fremskridt på *toldområdet*, hvor der nu kun er behov for yderligere tilpasning på visse områder, særlig med hensyn til midlertidig indførsel, toldprocedurer af økonomisk betydning og kulturgoder.

For så vidt angår *finanskontrol* er det cypriotiske system sundt og foreneligt med europæiske standarder; der bør udfoldes bestræbelser i forbindelse med intern kontrol af indtægter og korrekt forvaltning af førtiltrædelsesmidler og strukturfonde.

I det seneste år har Cypern fortsat en vedholdende indsats for at styrke sin *administrative kapacitet* yderligere. Der er organiseret uddannelsesprogrammer i forskellige sektorer, såsom koordination af sociale sikkerhedssystemer, søfartssikkerhed samt retlige og indre anliggender. Der er desuden blevet ansat ekstra personale på centrale områder, f.eks. inden for finansielle tjenesteydelser, selskabsret, dyre- og plantesundhedsmæssige anliggender, fiskeri, transport, beskatning, socialpolitik og beskæftigelse, telekommunikation, miljø samt retlige og indre anliggender. Dette har gjort det muligt for Cypern at styrke markedstilsynsordningerne på området for frie varebevægelser, at forbedre tilsynet med finansielle tjenesteydelser, at modernisere inspektionsordningerne på dyre- og plantesundhedsområdet samt at styrke arbejdsinspektoraterne.

Der er oprettet nye administrative strukturer for at anvende EU-retten effektivt. Blandt disse er en myndighed, der skal bilægge tvister som forudset i direktivet om grænseoverskridende kreditter, en tilsynsmyndighed for statsstøtte, en ny enhed i vejtransportdepartementet, som skal tage sig af markedsadgang, et statistisk råd, en særlig embedsmandsgruppe, der detaljeret skal undersøge regeringens nye strukturer med hensyn til lige behandling af mand og kvinder, samt endelig en flygtningemyndighed. I andre tilfælde er de eksisterende håndhævelsesorganers beføjelser blevet øget, f.eks. for børns- og værdipapirkommissionen, enheden for bekæmpelse af hvidvaskning af penge (MOKAS) og konkurrencebeskyttelseskommissionen. Endelig er der planer om at oprette et nyt lægemiddelorgan (priskontroludvalget for lægemidler). På toldområdet er Cypern for nylig begyndt at indføre en ajourført version af IT-systemet, så der kan udveksles edb-oplysninger med Fællesskabet.

I fremtiden er det tilrådeligt at styrke den administrative infrastruktur for standardisering og certificering for at forbedre den frie bevægelighed for varer. Der bør også gøres en yderligere indsats for at styrke håndhævelseskapaciteten på området for intellektuelle ejendomsrettigheder, særlig med hensyn til grænsekontrol og bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. Selv om der er gjort fremskridt på både antitrust- og statsstøtteområdet, bør der ske forbedringer med hensyn til infrastruktur, personale og den ret svage håndhævelse af antitrustlovgivningen. For så vidt angår beskatning skal Cypern udvikle IT-systemer med henblik på elektronisk dataudveksling med Fællesskabet og dets medlemsstater. Efter den forventede udpegelse af den uafhængige tilsynsførende i telekommunikationssektoren bør hans nyetablerede myndighed hurtigt indlede sit arbejde. Modernisering af grænseforvaltningen på området for retlige og indre anliggender er af afgørende betydning. Der er også behov for en yderligere indsats for at skabe den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre en forsvarlig, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler.

Samlet har Cypern allerede stort set den administrative kapacitet til at gennemføre de forskellige aspekter af EU-retten.

I løbet af det seneste år har Cypern opfyldt de kortfristede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet med hensyn til frie kapitalbevægelser, miljøet og

finanskontrol. På de fleste andre områder blev de prioriterede mål delvis opfyldt. Cypern er vedblevet med at gøre fremskridt med at behandle tiltrædelsespartnerskabets mellemfristede prioriteter og har delvis opfyldt nogle af dem, f.eks. retlige og indre anliggender, regionalpolitik og koordination af strukturelle instrumenter og spørgsmål vedrørende det indre marked.

Den Tjekkiske Republik

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Den Tjekkiske Republik opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Den Tjekkiske Republik opfylder fortsat Københavskriterierne i politisk henseende.

Regeringen har også taget skridt til at forbedre den centrale og regionale forvaltnings funktion. Det er imidlertid beklageligt, at Den Tjekkiske Republik fortsat ikke har en tjenestemandsløve for sin offentlige forvaltning; dette er afgørende for at skabe uafhængighed, professionalisme og stabilitet.

Reformen af retsvæsenet har taget betydelig fart. Der er gjort gode fremskridt med arbejdet på det civile retlige område, mens indsatsen fortsætter med hensyn til straffeloven, organiseringen af domstolene og retsvæsenets selvstyre. Der er navnlig vedtaget en radikal reform af strafferetsplejeloven, der har til sigte at øge kapaciteten til effektivt at foretage undersøgelser og bringe sager for domstolene.

Der er truffet visse yderligere foranstaltninger til bekæmpelse af korrupsion og økonomisk kriminalitet. Ikke desto mindre giver korrupsion og økonomisk kriminalitet stadig alvorlig grund til bekymring, således som det fremgår af en regeringsrapport, der opfordrer til støtte fra de politiske kræfter til at behandle spørgsmålet.

Den Tjekkiske Republik har konsolideret sine interne institutionelle rammer på menneskerettighedsområdet. Der er imidlertid behov for en øget indsats for bedre at bekæmpe den vedholdende handel med kvinder og børn.

Den tjekkiske regering har gjort en betydelig indsats med hensyn til sigøjnere og andre minoriteter. Der er dog behov for yderligere foranstaltninger til bekæmpelse af udbredt diskrimination, jævnfør regeringens politik for sigøjnerne fra juni 2000. Den centrale regering skal sikre, at forvaltningen på alle niveauer, herunder regionalt og lokalt, fuldt ud overholder og gennemfører den gældende lovgivning om mindretals rettigheder, og at de nødvendige finansielle ressourcer hertil er til rådighed.

Der er gjort visse fremskridt med hensyn til at behandle tiltrædelsespartnerskabets prioriteter, men der er stadig behov for en indsats. Regeringen har fremsat forslag om en *lov for offentligt ansatte* for parlamentet, men den er ikke blevet vedtaget, og gennemførelsen af en omfattende reform er således ikke påbegyndt. Der er sket fortsatte og opmuntrende fremskridt med hensyn til *reformen af retsvæsenet*. De fleste

opgaver i regeringens resolution fra 1997 om *sigøjnerne* er blevet løst, og regeringen har vedtaget en langsigtet politik for sigøjnerne. Der er imidlertid behov for en yderligere indsats for at gennemføre foranstaltninger til bekæmpelse af diskrimination.

Den Tjekkiske Republik er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet gør yderligere fremskridt i retning af fiskal konsolidering på mellemlang sigt og fuldfører strukturreformerne, bør det kunne klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på kort sigt.

De makroøkonomiske resultater er samlet set blevet bedre. Væksten er genoptaget og udbygget, og de gode resultater med inflationen er bibeholdt. Der gøres en indsats for at øge gennemsigtigheden i de offentlige regnskaber. Vedvarende store indenlandske og, især, udenlandske investeringer med affødt en betydelig omstrukturering og høj vækst i produktiviteten i virksomhedssektoren. Der er gjort yderligere fremskridt med hensyn til omstruktureringen af banker, og privatiseringen af denne sektor er nu afsluttet.

Underskuddet på de løbende poster er imidlertid vokset, og budgetunderskuddet er øget betydeligt som følge af enkeltstående omkostninger i forbindelse med omlægningen og en udlignende cyklisk tilstand. Desuden er de offentlige financers bæredygtighed på mellemlang sigt endnu ikke sikret. Yderligere forbedringer af de retlige rammer for markedsadgang og -afgang samt en målbevidst gennemførelse af forsigtighedsreglerne for finanssektoren er af afgørende betydning. Myndighederne bør genoptage processen med at skille sig af med uerholdelige fordringer efter omstruktureringen af bankerne. Deres bestræbelser for at privatisere eller omstrukturere de resterende store statsejede virksomheder bør aktivt forfølges for at styrke virksomhedernes ledelse og effektivitet.

Den Tjekkiske Republik har gjort yderligere betydelige fremskridt inden for en lang række kapitler i EU-retten. Der er dog stadig behov for en yderligere indsats på en række områder. Der er også sket fremskridt med hensyn til at styrke den administrative kapacitet, selv om dette hæmmes af, at der ikke findes retlige rammer for den offentlige forvaltning.

Tilpasningen til det *indre marked* befinder sig generelt på et fremskredent stade, men de resterende mangler skal dækkes. Der er gjort fremskridt med hensyn til fri bevægelighed for varer, undtagen for offentlige indkøb, og de ansvarlige organer for standarder og certificering fungerer fortsat godt. For så vidt angår fri bevægelighed for personer vil omsætningen i lovgivningen skulle fremskyndes, navnlig med hensyn til gensidig anerkendelse af erhvervs kvalifikationer. På området for fri bevægelighed for tjenesteydelser skal der stræbes efter tilpasning til EU-retten om finansielle tjenesteydelser.

Værdipapirkommissionens kapacitet er blevet styrket, selv om øgede regulatoriske beføjelser kan ønskes for at forbedre tilsynet med finansielle tjenesteydelser. For så vidt angår fri bevægelighed for kapital er de eksisterende anonyme konti endnu ikke afskaffet.

Med hensyn til *konkurrence* er lovgivningen nu stort set i overensstemmelse med EU-retten, og resultaterne med håndhævelse på antitrust- og statsstøtteområdet er forholdsvis gode. På sidstnævnte område vil det være nødvendigt at demonstrere en

streng og gennemsigtig håndhævelse med hensyn til stål- og finanssektoren. Kontoret for beskyttelse af økonomisk konkurrence har et tilstrækkeligt stort og veluddannet personale. For så vidt angår *selskabsret* er der en høj grad af forenelighed med EU-retten; imidlertid bør der ske en yderligere styrkelse af håndhævelses- og tilsynskapaciteten hos de relevante myndigheder på området for intellektuelle ejendomsrettigheder, såsom toldmyndighederne, politiet, retsvæsenet og handelsinspektionen.

Hvad angår *Den Økonomiske og Monetære Union* er en betydelig del af EU-retten blevet vedtaget, men der skal gøres en yderligere indsats for fuldende tilpasningen med hensyn til centralbankens uafhængighed. Der er kun gjort begrænsede fremskridt med hensyn til beskatning, og en række vigtige spørgsmål skal stadig behandles i forbindelse med tilpasning af moms og punktafgifter. Der er også behov for mere konkrete fremskridt for at sikre, at skatteforvaltningen fungerer korrekt og effektivt ved tiltrædelsen.

I den senere tid er der kun gjort begrænsede fremskridt med hensyn til *telekommunikation*, selv om den samlede tilpasning er tilfredsstillende. De tekniske betingelser skal skabes, så den påtænkte liberalisering kan finde sted. Der er sket væsentlige forbedringer med hensyn til tilpasningen af lovgivningen om den audiovisuelle politik.

Der er igen gjort fremskridt på *det sektorpolitiske område*. For så vidt angår transport er der sket en yderligere tilpasning af lovgivningen om vejtransport, og Den Tjekkiske Republik er blevet medlem af De Fælles Luftfartsmyndigheder. Der er imidlertid ikke sket væsentlige fremskridt i jernbanesektoren. I energisektoren er der gjort betydelige fremskridt med hensyn til at forberede indtrædelsen i det indre energimarked for elektricitet og gas. På det industripolitiske område er der behov for en ny indsats for at fremme omstrukturering af virksomheder.

På området for *økonomisk og social samhørighed* er fremskridtene med omsætning af lovgivningen fortsat. For så vidt angår socialpolitik og beskæftigelse er tilpasningen fortsat for ligestilling, arbejdsret samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Inden for regionalpolitikken er de retlige rammer for den fremtidige gennemførelse af strukturfondene blevet yderligere forbedret. Der er dog brug for flere bestræbelser for at sikre, at de ansvarlige administrative organer er fuldt funktionelle, uddannede og velkoordinerede, så de er klar til at gennemføre strukturfondene ved tiltrædelsen.

På *landbrugsområdet* er der gjort gode fremskridt med lovgivningen om planters sundhed. Det vil dog fortsat være nødvendigt at arbejde for tilpasning inden for denne omfattende fællesskabspolitik, f.eks. på veterinærområdet. Der er taget et godt skridt fremad med oprettelsen af statens landbrugsinterventionsfond, men der er behov for yderligere bestræbelser, særlig med hensyn til reorganisering af Landbrugsministeriet.

Der er opnået gode fremskridt med tilpasningen af *EU's miljøret*. Især var vedtagelsen af loven om vurdering af virkningerne på miljøet en vigtig udvikling. Koordinationen mellem de relevante regeringsorganer skal forbedres, og der skal rettes en særlig opmærksomhed mod følgerne af den igangværende decentraliseringsproces.

På området for *retlige og indre anliggender* er der gjort fremskridt, især med hensyn til tilpasning af visumpolitikken og indvandringspolitikken og styrkelse af de retlige

rammer for politimæssigt og retligt samarbejde. Vedtagelsen af en Schengen-aktionsplan af høj kvalitet er en positiv udvikling. Der er imidlertid behov for væsentlige yderligere bestræbelser for at gennemføre regeringens politikker for bekæmpelse af organiseret kriminalitet og "skrivebordskriminalitet" gennem effektive politimæssige strategier og organisatoriske foranstaltninger. For så vidt angår grænsekontrol er kontrollen forbedret ved officielle grænseovergange, men der er stadig betydelige problemer med at standse illegale indvandrere, navnlig ved de åbne grænser til Slovakiet.

Der er opnået en høj grad af forenelighed med EU-retten på *toldområdet*, selv om ændringerne af toldloven endnu ikke er vedtaget, og den driftsmæssige kapacitet er blevet forbedret. Ikke desto mindre er der behov for en yderligere indsats for at sikre at EF-kompatible IT-systemer er fuldt funktionsdygtige før tiltrædelsen.

For så vidt angår *finanskontrol* er der gjort fremskridt med tilpasning af lovgivningen for så vidt angår offentlig intern finanskontrol og ekstern revision, selv om der er behov for yderligere anstrengelser for at udvikle et omfattende kontrolsystem.

Samlet set er Den Tjekkiske Republiks *administrative kapacitet* ved at blive styrket, og indsatsen i denne forbindelse skal videreføres, særlig med hensyn til landbrug, miljø, regionalpolitik og grænsekontrol. Der er også behov for en yderligere indsats for at skabe den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre en forsvarlig, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler.

Det store flertal af prioriteterne i tiltrædelsespartnerskabet er blevet behandlet, og der er overordnet set gjort tilfredsstillende fremskridt med hensyn til at opnå dem. De kortfristede prioriteter i forbindelse med det indre marked er generelt opfyldt, omend der er behov for en yderligere indsats på visse områder. Der er sket begrænsede fremskridt med hensyn til beskatning. De prioriterede mål for landbruget, miljøet samt retlige og indre anliggende er delvis opfyldt.

For så vidt angår de mellemfristede prioriteter er de mål, der gælder det indre marked, i vidt omfang opfyldt, undtagen for offentlige indkøb. Nogle prioriteter for den økonomiske og monetære union og beskatning er ikke blevet opfyldt. Der er gjort visse fremskridt med hensyn til opfyldelse af de mellemfristede prioriterede mål for de resterende områder, der generelt er blevet delvis nået.

Estland

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Estland opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Estland opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

Der er gjort fremskridt med moderniseringen af den offentlige forvaltning gennem overgang til et mere resultatbaseret system og forbedring af offentlighedens adgang til oplysninger. Bestræbelserne for at modernisere det retlige system og forbedre

retsvæsenets funktion er videreført gennem uddannelse, reorganisering af domstolene og udvikling af IT-systemer. Der er imidlertid behov for at fortsætte gennemførelsen af reformprogrammet for den offentlige forvaltning og særlig for at forbedre gennemsigtigheden i personaleanliggender og koordinationen mellem forskellige organer. For så vidt angår retsvæsenet vil Estland fortsat skulle forbedre effektiviteten i behandlingen af retssager og samtidig forbedre kvaliteten og håndhævelsen af domstolenes afgørelser. Der er også behov for yderligere at forbedre borgernes adgang til domstolene, særlig ved at udvide adgangen til retshjælp.

Estland er vedblevet med at gøre fremskridt med gennemførelsen af konkrete foranstaltninger om integration af personer uden statsborgerskab. Styrkelsen af den administrative kapacitet i justitskanslerens kontor, og herunder etableringen af filialkontorer i den nordøstlige del af landet, er en vigtig positiv udvikling. Estland bør fastholde tempoet i integrationsprocessen. Dette omfatter, at naturaliseringsprocessens effektivitet sikres, at der gives adgang til sprogundervisning samt at opmærksomheden om dette spørgsmål øges i hele det estiske samfund. Estland skal sikre, at gennemførelsen af sproglovgivning overholder principperne om berettiget almen interesse og proportionalitet, Estlands internationale forpligtelser og Europaaftalen.

Estland vedbliver med at behandle både de kort- og mellemfristede prioriteter i tiltrædelsesparkerskabet fra 1999. Specifikt er Estland ved at gennemføre konkrete foranstaltninger til integration af personer uden statsborgerskab, herunder sprogundervisning af ikke-estisktalende. Set fremover kræver en opnåelse af disse prioriterede mål en vedvarende indsats og fortsatte investeringer af finansielle ressourcer for at bygge på de positive resultater, der allerede er opnået.

Estland er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet fortsætter og fuldt ud gennemfører sit reformprogram, skulle det være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på kort sigt.

Estland har igen høj vækst og har gjort yderligere fremskridt med hensyn til at styrke sine makroøkonomiske præstationer og stabiliteten, omstrukturere virksomhedssektoren og gennemføre strukturreformer i sektorerne for offentlige værker og energi. Pensionsreformen er blevet vedtaget. De retlige, institutionelle og regulatoriske rammer er på plads, og håndhævelsen er stort set tilstrækkelig.

Underskuddet på de løbende poster er imidlertid fortsat højt. Arbejdsmarkedet er stærkt opdelt, hvilket fører til høj arbejdsløshed kombineret med arbejdskraftmangel. Der vil skulle udvikles initiativer til forbedring af arbejdsmarkedets reaktion på økonomisk vækst med fokus på at forbedre undervisning og uddannelse samt mobiliteten på arbejdsmarkedet. Omstruktureringen af olieskiferindustrien er kun lige påbegyndt og skal fremskyndes. En fremskyndelse af jordregistreringen fik have positive virkninger for den måde, hvorpå jordmarkederne fungerer, selv om dette delvis hæmmes af manglende reel efterspørgsel i landdistrikterne. Estland skal fortsat fokusere på finanspolitikken, også for at holde underskuddet på de løbende poster under kontrol.

Som helhed betragtet har Estland vedvarende gjort gode fremskridt med sin tilpasning og gennemførelse af EU-retten. For så vidt angår kapaciteten til at gennemføre og effektivt håndhæve EU-retten har Estland nu de fleste nødvendige institutioner på

plads. Disse institutioner vil skulle styrkes yderligere, og der er behov for en fortsat indsats i disse sektorer for yderligere at udvikle administrativ kapacitet.

For så vidt angår det *indre marked* er der for *fri bevægelighed for varer* gjort fremskridt med hensyn til tilpasning af lovgivningen om offentlige indkøb og vedtagelse af standarder, selv om der stadig er behov for at harmonisere sektorspecifik lovgivning. Med hensyn til *fri bevægelighed for personer* sikrer en ny lovgivning nu gensidig anerkendelse af erhvervskvalifikationer. Inden for *konkurrencepolitikken* er der sket en yderligere tilpasning af lovgivningen, der nu stort set er i overensstemmelse med EU-retten på antitrust- og statsstøtteområdet. Med hensyn til *forbruger- og sundhedsbeskyttelse* er der gjort gode fremskridt med tilpasning af lovgivningen til EU-retten. For så vidt angår *frihed til at levere tjenesteydelser, fri bevægelighed for kapital og selskabsret*, hvor det sidste år blev rapporteret, at forberedelserne allerede befandt sig på et fremskredet stade, er der gjort yderligere fremskridt med at tilpasse lovgivningen til EU-retten. Opmærksomheden skal imidlertid stadig være rettet mod bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning.

For så vidt angår *landbruget* er der taget betydningsfulde skridt til at forberede den fælles landbrugspolitik, herunder den delvise akkreditering af SAPARD-agenturet. I sektoren for plantesundhed er der også gjort fremskridt. Der skal stadig gøres en betydelig indsats, især på veterinærområdet. Det er stadig en væsentlig udfordring at bringe kvalitetsstandarderne for fødevarer op på EU's niveau. Inden for *fiskeriet* er de administrative strukturer blevet omorganiseret, og arbejdet i forbindelse med oprettelsen af fartøjsovervågningssystemet er fortsat. Der er behov for en yderligere indsats på det markedspolitiske område, navnlig for at udvikle fiskerfartøjsregisteret, og for at fastlægge retlige rammer for EF's strukturbistand. Inspektionskapaciteten skal styrkes.

Estland er fortsat med at gøre fremskridt både med tilpasning og gennemførelse af lovgivningen på det *transportpolitiske område*. Der skal ske en præcisering af den nødvendige adskillelse af konti og jernbanetilsynsmyndighedens rolle. Der er kun gjort begrænsede fremskridt med hensyn til *energi*. Der skal gøres en indsats på dette område, især med hensyn til elektricitetsmarkedet. Estland vil også skulle udvikle yderligere administrative strukturer og styrke tilsynsmyndigheden for energimarkedet.

Hvad angår *socialpolitik og beskæftigelse* har Estland gjort gode fremskridt med hensyn til overtagelse af lovgivning. Der er behov for mere arbejde med gennemførelse. Der er også behov for aktivt at fremme den sociale dialog. Erhvervs klimaet er fortsat gunstigt for udvikling af *små og mellemstore virksomheder*. Der er gjort visse fremskridt med hensyn til *regionalpolitik*. Estland skal imidlertid gøre en væsentligt øget indsats for at opnå den nødvendige administrative kapacitet til at gennemføre EF's regionalpolitik efter tiltrædelsen.

Inden for *videnskab og forskning* samt *undervisning og uddannelse* deltager Estland fortsat i de relevante EF-programmer. Tilpasningen af lovgivningen er stort set fuldført for *telekommunikation og IT* og for *kultur- og AV-politik*.

I *miljøsektoren* er der gjort yderligere fremskridt med tilpasning og gennemførelse af miljølovgivningen. Estland vil skulle fortsætte disse bestræbelser og styrke den administrative kapacitet, særlig på lokalt plan. Håndhævelsen af miljølovgivningen skal også forbedres.

Estland har gjort yderligere fremskridt med hensyn til *retlige og indre anliggender*, herunder vedtaget en ny straffelov. Arbejdet skal fortsætte for at sikre gennemførelse af lovgivning, forbedre den interne koordination og øge samarbejdet med eksterne organisationer. Der skal lægges særlig vægt på at styrke evnen til at bekæmpe organiseret kriminalitet, herunder narkotikahandel.

Hvad angår *beskatning* er der gjort fremskridt med tilpasning af moms- og punktafgiftsniveauerne. Disse bestræbelser skal videreføres. På området for *toldunionen* har Estland indført en ny toldkodeks. Der er imidlertid stadig behov for at tilpasse og effektivt gennemføre told- og toldrelaterede foranstaltninger. Der skal stadig gøres en betydelig indsats for at udvikle den administrative og operationelle kapacitet til at gennemføre EU-retten. Estland skal sikre, at landets IT-systemer for både told og skat er forbundet med EU-systemerne.

Estland har gjort gode fremskridt med hensyn til *eksterne forbindelser*, men skal tilpasse sin lovgivning yderligere. I den *fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik* er Estland vedblevet med at tilpasse en udenrigspolitik til EU's udenrigspolitik, og landet har deltaget konstruktivt inden for rammerne af FUSP.

Inden for *finanskontrol* er der gjort yderligere fremskridt med gennemførelsen af interne finanskontroller, der nu skal fuldføres. Der er også behov for at indføre lovgivning om ekstern finanskontrol.

Ses der på alle sektorer, er det vigtigt igen at nævne Estlands fremskridt med hensyn til udviklingen af landets *administrative kapacitet*. Estland har fortsat med at tage skridt til at forbedre gennemførelsen og effektivt håndhæve EU-retten, hvilket må erkendes ofte at være vanskeligere og mere tids- og omkostningskrævende end overtagelsen af lovgivningen. Som ovenfor anført omfatter de positive tiltag oprettelse af den forenede finanstillsynsmyndighed, akkreditering af SAPARD-agenturet, reorganisering af fiskeriforvaltningen, sammenlægning af erhvervsstøttefondene og etablering af finanskontroldepartementer i ministerier. Specifikke områder, hvor der stadig er behov for opmærksomhed, omfatter reorganisering af markedstilsynssystemet og styrkelse af kampen mod piratkopiering og varemærkeforfalskede varer, forberedelserne til den fælles landbrugspolitik og forbedring af fødevarers kvalitet. Der er også behov for investeringer i overholdelse og håndhævelse i miljøsektoren, forberedelse til EU's strukturfonde, forbedret koordination mellem lovhåndhævelsesorganer og udvikling af tilstrækkelig operationel kapacitet til gennemførelse af EU-retten på toldområdet. Der er også behov for en yderligere indsats for at skabe den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre en forsvarlig, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler.

Estland har fortsat med at behandle aspekter af alle de kortfristede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet fra 1999. Estland er nu ved at behandle mange aspekter af de mellemfristede prioriteter, herunder prioriteterne for det indre marked, landbrug og fiskeri, transport, beskæftigelse og sociale anliggender, miljøet samt retlige og indre anliggender.

Ungarn

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Ungarn opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Ungarn opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

På området for reform af den offentlige forvaltning blev der taget positive skridt med indførelse af nye retlige rammer, der øger forvaltningens ansvarlighed og effektivitet. Desuden har bedre lønninger og karrieremuligheder gjort det mere attraktivt at være ansat i det offentlige. Indsatsen fortsatte også på uddannelsesområdet, der er blevet et vigtigt element i karrierestrukturen.

Inden for retsvæsenet er domstolenes effektivitet blevet yderligere forbedret efter indførelsen af nye foranstaltninger på området for institutionel opbygning, særlig moderniseringen af IT-systemer, procedurer, fortsat uddannelse og nyt personale. Den fortsatte overbebyrdelse af højesteretten mindsker imidlertid dens evne til at vejlede de lavere retter og at forene domstolenes praksis. De begrænsede budgetressourcer gør det vanskeligt at gennemføre de resterende dele af retsvæsenets reformen.

Kampen mod korruption står fortsat højt på den politiske dagsorden, og der er vedtaget ny lovgivning om angivelse af aktiver og strengere straffe for at behandle dette spørgsmål. Korruption er imidlertid fortsat et problem, og de nye foranstaltninger vil skulle gennemføres hurtigt for at gøre kampen mere effektiv.

For så vidt angår menneskerettigheder og friheder kan der meldes om fremskridt med hensyn til asyl, hvor situationen blev betydeligt forbedret som følge af hurtigere og bedre procedurer og mere hensigtsmæssige modtagelsesfaciliteter. Der er imidlertid behov for at gøre en indsats med hensyn til politiets adfærd, navnlig med hensyn til rapporterede tilfælde af mishandling. På området for offentlige medier skal der findes en løsning vedrørende sammensætningen af de tilsynsførende bestyrelser.

Der blev vedtaget nye politiske instrumenter og foranstaltninger for sigøjnermindretallet. Denne proces var ledsaget af en betydelig forøgelse af budgetmidler til yderligere gennemførelse af det mellemfristede aktionsprogram, der allerede blev vedtaget af regeringen i 1999. Støtteforanstaltningerne fokuserede i 2001 hovedsagelig på områderne uddannelse, beskæftigelse, socialpolitik, retlig beskyttelse og kultur. I denne forbindelse vil det være vigtigt at øge indsatsen for at bekæmpe udbredt diskrimination og fuldt ud gennemføre og håndhæve den allerede eksisterende lovgivning. Sigøjnermindretallet bør også gives mulighed for at deltage mere aktivt i det offentlige liv.

Ungarn har gennemført de kort- og mellemfristede prioriteter i tiltrædelsespactens partnerskab fra 1999, som vedrørte den fortsatte gennemførelse af det mellemfristede handlingsprogram for sigøjnerne og budgetforøgelsen hertil samt den videre reform af den offentlige forvaltning og retsvæsenet.

Ungarn er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet fuldt ud fortsætter og gennemfører sit reformprogram på konsekvent vis, skulle det være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på kort sigt.

Den makroøkonomiske situation er fortsat god med høj BNP-vækst, der understøttes af øgede investeringer, faldende arbejdsløshed og en gunstig udvikling på de løbende poster. Omstruktureringen af jernbanerne fortsatte gennem en større redningsindsats og gældsoplægning. Der er vedtaget mere passende penge- og valutakursrammer, der bidrager til en lavere inflation.

Finanspolitikken er imidlertid blevet ekspansiv i 2001. Sammen med nylige uigennemsigtige former for finanspraksis har usikkerheden om yderligere reformer af pensionssystemet og forsinkelserne i reformen af sundhedsplejesystemet givet anledning til bekymring om den fortsatte konsolidering og de offentlige financers bæredygtighed på mellemlang sigt. Myndighederne vil skulle bevare finansdisciplinen for at sikre, at finanspolitikken støtter de nye pengepolitiske rammer og den eksterne balance. Dette vil bidrage til en lavere inflation. Sundhedsplejereformen bør gennemføres hurtigt.

Ungarn har fortsat gjort fremskridt med hensyn til tilnærmelse og anvendelse af regelværket på mange områder. I den periode, som rapporten dækker, har landet støt arbejdet sig hen imod at opnå den administrative kapacitet, som er nødvendig for en tilfredsstillende gennemførelse af EU-retten.

Der kunne noteres fortsat fremgang med hensyn til det *indre marked*. På dette område er hovedparten af EU-retten efterhånden blevet vedtaget, og de grundlæggende administrative strukturer er til stede. For så vidt angår for bevægelighed for varer er tilpasningsprocessen fortsat for harmoniseret produktlovgivning efter den nye metode, og Ungarn har været i stand til at anmode om fuldt medlemskab af de europæiske standardiseringsorganer CEN og CENELEC. Der skal fortsat arbejdes for at sikre et sammenhængende og omfattende markedstilsynssystem. For så vidt angår offentlige indkøb vil der være behov for en indsats for at opnå fuld tilpasning og sikre gennemsigthed og håndhævelse af de nuværende regler på alle niveauer i det offentlige og i alle sektorer, særlig inden for anlæg af motorveje. På området for tjenesteydelser er bank- og forsikringslovgivningen stort set tilpasset, og tilsynsmyndigheden synes at fungere tilfredsstillende. Kapitalbevægelserne er næsten helt liberaliseret. Parlamentet er ved at behandle vedtagelsen af en vigtig ny lov om bekæmpelse af pengevask, der bl.a. har til sigte at afskaffe anonyme opsparingskonti for at efterleve henstillingerne fra Financial Action Task Force (FATF). På området for *selskabsret* er den ungarske lovgivning om industrielle og intellektuelle ejendomsrettigheder allerede stort set i overensstemmelse med EU-retten. Ungarn har forholdsvis gode resultater med håndhævelse. Inden for *konkurrencepolitikken* er substans- og procedureregler for statsstøttekontrol blevet yderligere tilpasset EU-retten. Der er behov for en yderligere indsats for at tilpasse statsstøtteordninger, særlig de fiskale støtteordninger. Håndhævelsesorganerne for både antitrust- og statsstøtteområdet fungerer tilfredsstillende.

Tilpasningen af moms- og punktafgiftsniveauerne fortsatte på *beskatningsområdet*. Der skal imidlertid stadig udvikles IT-systemer, der gør det muligt at udveksle elektroniske data med Fællesskabet og dets medlemsstater. På *toldområdet* blev især den administrative og operationelle kapacitet styrket gennem uddannelse og modernisering af udstyr. Ungarn skal stadig arbejde for kompatibilitet mellem sit IT-system og EF's datamatiserede toldsystemer for at sikre, at disse systemer er sammenkædet ved tiltrædelsen. På området for *økonomisk og monetær union* blev nationalbankens uafhængighed befæstet med vedtagelsen af en ny lov. For så vidt angår *industripolitik*

og *små og mellemstore virksomheder* gjorde Ungarn yderligere fremskridt gennem vedtagelse og gennemførelse af Széchenyi-planen. Det er gjort fremskridt med spørgsmålet om omstruktureringen af den ungarske stålindustri i rapporteringsperioden.

Der var også betydelige fremskridt på miljøområdet, især gennem vedtagelse af lovgivning om vurdering af virkningerne på miljøet, om vand, affald, kontrol med industriforurening og risikoforvaltning, om kemikalier og om strålebeskyttelse. Den administrative kapacitet i denne sektor blev også forbedret, men skal styrkes yderligere, særlig hvad angår en klar opgavefordeling mellem de involverede ministerier.

For så vidt angår *landbruget* var fremskridtene i rapporteringsperioden begrænset til fødevarerikkerhed og veterinærsektoren, mens inspektionsordningerne på dyre- og plantesundhedsområdet stadig skal moderniseres. Der er behov for en yderligere indsats for en rettidig fastlæggelse af de nødvendige procedurer og strukturer for Ungarns deltagelse i den fælles landbrugspolitik. Lovtilpasningen skal fortsætte på *transportområdet*, og det er nødvendigt med en indsats for den omstrukturering af jernbanesektoren, der er absolut påkrævet for at forberede gennemførelsen af EU-retten om markedsadgang. Desuden skal der oprettet relevante institutioner for at håndhæve EU-retten på passende vis. I *energisektoren* blev der kun gjort begrænsede fremskridt. De nødvendige retlige rammer for Ungarns deltagelse i det indre marked for energi vil skulle skabes. Der kunne ikke noteres fremgang med hensyn til *den audiovisuelle sektor*.

Der blev gjort betydelige fremskridt på området for *socialpolitik og beskæftigelse*, navnlig gennem vedtagelsen af den reviderede arbejdsretslovgivning. Med hensyn til dialogen mellem arbejdsmarkedets parter er der behov for foranstaltninger for at styrke en reel dialog.

I forbindelse med *regionalpolitik* har Ungarn gjort gode fremskridt med forberedelserne til programmering af strukturfondene og med fastlæggelse af gennemførelsesstrukturerne, men den administrative kapacitet og de finansielle og budgetmæssige procedurer skal styrkes yderligere. Der skal også etableres effektive tværministerielle koordinationsmekanismer, og der bør sikres en endnu bredere anvendelse af partnerskabsprincippet.

De retlige fremskridt i *telekommunikationssektoren* skal følges op af passende foranstaltninger til håndhævelse.

På området for *retlige og indre anliggender* blev der gjort betydelige fremskridt gennem yderligere tilpasning til EU-retten med hensyn til visumpolitik, indvandring og asyl. Kampen mod svig, korruption, pengevask og organiseret kriminalitet blev gjort mere effektiv gennem vedtagelse af yderligere lovgivning og styrkede institutionelle strukturer. For så vidt angår eksterne grænser blev der vedtaget en strategi for integreret udvikling af grænseovergangssteder. Schengen-handlingsplanen behandler hovedspørgsmålene i EU-retten.

På området for den *fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik* er nogle af bestemmelserne i loven om ungarske mindretal i nabolandene tilsyneladende i modstrid med den gældende europæiske standard for mindretalsbeskyttelse. Ungarn bør derfor nå til

enighed med sine nabolande med henblik på at efterleve de nylige konklusioner i Venedig-kommissionens rapport. Som forudset i lovens artikel 27, stk. 2, vil den også skulle tilpasses EU-retten senest ved tiltrædelsen, da den i øjeblikket ikke er i overensstemmelse med ikke-diskriminationsprincippet i traktaten.

For så vidt angår *finanskontrol* er der gjort visse fremskridt både med hensyn til ekstern revision og offentlig intern finanskontrol. Den administrative kapacitet generelt og den funktionelle uafhængighed hos revisorerne i den interne revisionssektor skal imidlertid styrkes yderligere. For så vidt angår *finansielle og budgetmæssige bestemmelser* er der fortsat behov for en yderligere indsats for at opfylde EU's krav med hensyn til samfinansiering og flerårig planlægning.

Ungarn gjorde yderligere fremskridt med hensyn til at opbygge sin administrative kapacitet til at anvende EU-retten på de fleste områder. For så vidt angår den administrative og retlige kapacitet vil der imidlertid skulle gøres en yderligere indsats, navnlig på områder såsom statsstøttekontrol, den audiovisuelle sektor, markedstilsyn, transport og landbrug. Der er også behov for en yderligere indsats for at skabe den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre en forsvarlig, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler.

Ungarn er vedblevet med at behandle tiltrædelseshenslenskabets kortfristede prioriteter med undtagelse af visse punkter inden for landbrug, audiovisuel politik, fri bevægelighed for varer og konkurrencepolitik. Desuden har Ungarn gennemført en række mellemfristede prioriteter på områderne for socialpolitik og beskæftigelse, miljø samt retlige og indre anliggender (asylspørgsmål og visumpolitik).

Letland

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Letland opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Letland opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

I det forløbne år viste regeringen fortsat vilje til at reformere den offentlige forvaltning og retsvæsenet samt til at bekæmpe korruption. Der blev vedtaget strategiske dokumenter om reform af den offentlige forvaltning og forebyggelse af korruption samt rammelovgivning om offentlige organer, og på alle tre områder blev der truffet praktiske foranstaltninger. Det vil nu være nødvendigt at opretholde tempoet i reformen af den offentlige forvaltning med færdiggørelse af de retlige rammer og udvikling af en stabil offentlig tjeneste, herunder gennemførelse af lønreformer. Sideløbende hermed skal retsvæsenet reformeres med særlig vægt på de retlige rammer, fremskyndelse og håndhævelse af domstolsafgørelser og behandling af spørgsmålet om varetægtsfængsling. Der skal fortsat træffes foranstaltninger til bekæmpelse af korruptionen, der stadig giver grund til bekymring, idet der skal sigtes mod konkrete resultater på bredt grundlag.

Der blev taget yderligere vigtige skridt til at fremme integrationen af personer uden statsborgerskab i det lettiske samfund, navnlig foranstaltninger til at lette naturaliseringsproceduren og vedtagelse af et mere udførligt integrationsprogram og et retsgrundlag for den fremtidige sociale integrationsfond. De igangværende bestræbelser for at støtte integrationen af personer uden statsborgerskab skal videreføres med gennemførelse af det omfattende program for integration i samfundet, herunder aktiviteter til at tilskynde til naturalisering og udvidelse af sprogundervisningen i lettisk. Letland skal sikre, at gennemførelsen af sproglovgivning overholder principperne om berettiget almen interesse og proportionalitet, Letlands internationale forpligtelser og Europaaftalen.

Letland har gjort fremskridt med hensyn til at nå tiltrædelsesaftalens kortfristede prioriteter med hensyn til sproglø og sprogundervisning samt administrativ og retlig kapacitet. Der er også gjort visse fremskridt hen imod opfyldelse af de mellemlistede prioriteter vedrørende yderligere integration af personer uden statsborgerskab, udvikling af den offentlige tjeneste samt forbedring af den offentlige forvaltnings kapacitet; indsatsen skal imidlertid fortsætte.

Letland er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet gør en yderligere betydelig indsats for at bevare tempoet i strukturreformerne og fuldføre dem, bør det kunne klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på kort sigt.

Letland har bevaret den makroøkonomiske stabilitet. Der er gjort yderligere fremskridt med hensyn til strukturreformer, de sidste skridt i pensionsreformen og nye rammer for finanstilsyn, og der er etableret en ny regulerende myndighed for offentlige værker. De lovgivningsmæssige rammer for en markedsøkonomi er stort set på plads, og mekanismerne for markedsadgang og -afgang fungerer stadig tilfredsstillende. Skønt finanssektoren er lille, er den gradvist ved at konsolideres.

Myndighederne vil imidlertid fortsat skulle føre en stram finanspolitik på mellemlang sigt for at holde budgetunderskuddet og underskuddet på de løbende poster under kontrol. Privatiseringen af de resterende store virksomheder er forløbet langsommere end forventet og skal afsluttes. Privatiseringen af jord og udviklingen af jordmarkedet skal fremskyndes. Der er indført foranstaltninger til forbedring af erhvervs klimaet, og denne proces skal fortsætte, navnlig ved at fjerne de resterende forskriftsmæssige og administrative begrænsninger for virksomhedsudvikling. Arbejdsløsheden er stadig høj, og arbejdsmarkedet bør gøres mere fleksibelt.

Letland har støt tilpasset sin lovgivning til EU-retten på de fleste områder. Behovet for at styrke den administrative kapacitet til at forvalte og håndhæve EU-retten erkendes, selv om denne proces fortsat indebærer betydelige udfordringer. Tiltagene i det seneste år har omfattet såvel reorganisering af eksisterende strukturer som oprettelse af flere særorganer med henblik på at overholde de forskellige krav i EU-retten.

Forberedelserne til det indre marked gik fremad. For så vidt angår *varebevægelser* tog indførelsen af EU-standarder fart, og akkrediterings- og standardiseringsinstitutionerne er blevet styrket yderligere. Det nye markedstilsynsråd indledte sit arbejde, men reformen af markedstilsynssystemet skal fortsætte. Der blev også vedtaget yderligere lovgivning om offentlige indkøb, men tilsynskontoret for offentlige indkøb er endnu ikke blevet oprettet. På området for *fri bevægelighed for personer* blev der vedtaget rammelovgivning om gensidig anerkendelse af erhvervs kvalifikationer. På området for

frihed til at levere tjenesteydelser indledte to nye organer, nemlig finans- og kapitalmarkedskommissionen og statens datainspektorat, deres virksomhed, selv om det vil være nødvendigt at forbedre retsgrundlaget for sidstnævnte. Der blev også vedtaget yderligere lovgivning vedrørende *kapitalbevægelser*, navnlig om sikkerhedstjenester og grænseoverskridende overførsler af kreditter. På området for *selskabsret* giver håndhævelsen af lovgivningen stadig grund til bekymring. Forsinkelser af handelslovens ikrafttrædelse og en effektiv beskyttelse af intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder er vigtige udfordringer. Vedtagelsen af lovgivning om statsstøtte er et betydningsfuldt skridt i retning mod opfyldelse af de krav, der stilles i forbindelse med *konkurrencepolitikken*; Letlands resultater med hensyn til håndhævelse er også forbedret på dette område, men der bør fortsat gøres en indsats for at sikre fuld gennemførelse af antitrust- og statsstøtteregele. På *toldområdet* blev der gjort fremskridt med hensyn til tilpasning og modernisering af de administrative strukturer, der også blev forstærket for så vidt angår *beskatning*. På begge områder skal der gøres mere for at udvikle IT-systemer med henblik på elektronisk dataudveksling med Fællesskabet og dets medlemsstater.

Der blev taget opmuntrende skridt på *landbrugsområdet*, navnlig vedrørende dyrs og planters sundhed og fødevarerikkerhed. Blandt resultaterne er vedtagelse af ændringer af landbrugsloven, vedtagelse af en gennemførelsesplan for fælles markedsorganisationer, ikrafttrædelse af en ny lov om veterinærmedicin og omstrukturering og styrkelse af forvaltningen. Der ligger stadig vigtige udfordringer forude, både med hensyn til afslutning af tilpasningen og med hensyn til indførelse og forbedring af de nødvendige strukturer og mekanismer, herunder betalingsorganet, det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, fælles markedsorganisationer og inspektionsordninger.

Tilpasningen fortsatte også for *vej- og jernbanetransport*, og de igangværende bestræbelser for at forbedre søfartssikkerheden har vist de første resultater. Et vigtigt skridt i forbindelse med overtagelsen af EU-retten om socialpolitik og beskæftigelse blev taget med vedtagelsen af arbejdslovgivningen og loven om arbejdsbeskyttelse. For at sikre en korrekt gennemførelse af lovgivningen bør den administrative kapacitet øges, særlig med hensyn til sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, herunder en yderligere styrkelse af statens arbejdsinspektorat. Der blev opnået yderligere tilpasning vedrørende *energi* og *miljø*. For så vidt angår energiområdet bør dette fortsætte, idet der skal lægges særlig vægt på elektricitets- og gasdirektiverne samt olielagre; på miljøområdet skal tilpasningen afsluttes med hensyn til adgang til miljøoplysninger, affaldsforvaltning og kemiske stoffer. Der blev oprettet flere særorganer, herunder Energiinspektoratet, Strålingssikkerhedscentret og Det Lettiske Miljøagentur, men der er behov for en yderligere indsats for at modernisere de administrative strukturer.

De fleste krav på *telekommunikationsområdet* er endnu ikke overtaget. Der blev gjort betydelige fremskridt med tilpasning til EU-retten på det *kulturelle og audiovisuelle område*. Med hensyn til *retlige og indre anliggender* kunne der konstateres fremskridt for databeskyttelse, visumbestemmelser og grænsekontrol, herunder også vedtagelse af en Schengen-handlingsplan. Disse bestræbelser skal videreføres og tilpasningen på indvandrings- og asylområdet afsluttes. Moderniseringen af kapaciteten og infrastrukturen i forbindelse med grænseforvaltning er stadig også en prioritet. Kampen mod organiseret kriminalitet, narkotikahandel, pengevask, svig og korruption skal også intensiveres.

For så vidt angår *regionalpolitik og koordinationen af strukturinstrumenter* er den grundlæggende lovgivning endnu ikke vedtaget. Der er også behov for fremskridt med hensyn til programmerings-, overvågnings- og evalueringskapaciteten. Beslutningen om at give Finansministeriet det fremtidige ansvar for strukturfondene er et vigtigt skridt. Selv om der skal vedtages yderligere lovgivning om offentlig intern *finanskontrol* og ekstern revision, kunne der konstateres en vis fremgang på dette område, især med hensyn til styrkelse af de administrative strukturer; denne proces skal fortsættes.

En af de største udfordringer for Letland er at forberede landets forvaltning til EU-medlemskab. Med henblik på det ansvar, Letland vil skulle påtage sig med forvaltningen og håndhævelsen af EU-retten ved tiltrædelsen, er en betydelig del af de nødvendige institutioner og organer blevet omstruktureret eller oprettet. Denne proces skal videreføres, og der skal i denne forbindelse oprettes flere nye organer og mekanismer, f.eks. et tilsynskontor for offentlige indkøb, interventionsmekanismer for landbrugsmarkedet og en garantifond til beskyttelse af ansatte i tilfælde af deres arbejdsgivers insolvens. Det vil desuden være afgørende, at alle institutioner får tilstrækkelige ressourcer til at sikre en pålidelig gennemførelse og håndhævelse af EU-retten, f.eks. den nye kommission for regulering af offentlige tjenester, der vil få et betydeligt EU-retsrelateret regulatorisk ansvar på jernbane-, energi- og telekommunikationsområdet. Der vil også være behov for fortsatte bestræbelser for at sikre en sund, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EF-midler.

Letland har gjort fremskridt med hensyn til alle tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteter. Der blev f.eks. opnået resultater med hensyn til frie bevægelighed for varer, socialpolitik og beskæftigelse og også for miljøet, hvor processen næsten er afsluttet. Alle de mellemfristede prioriteter er blevet behandlet, og der er gjort fremskridt for de flestes vedkommende. Der kunne konstateres vigtige skridt fremad med hensyn til fri bevægelighed for personer, audiovisuel lovgivning og told. Arbejdet for at opfylde alle prioriteter bør dog fortsættes, idet opmærksomheden særlig skal rettes mod de områder, hvor der stadig mangler at blive vedtaget vigtig lovgivning, såsom energi, telekommunikation og økonomisk og social samhørighed, eller hvor de administrative strukturer skal styrkes, f.eks. landbrug, fiskeri og kontrol med EF-midler.

Litauen

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Litauen opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Litauen opfylder fortsat de politiske kriterier.

Litauen har gjort visse fremskridt med hensyn til at reformere den offentlige forvaltning og retsvæsenet, hvor forvaltningsdomstolssystemet er blevet reorganiseret. Retssystemet er blevet forbedret med ikrafttrædelsen af den civillovbog. Kapaciteten til at bekæmpe korrupsion er blevet styrket. Ombudsmandens aktive rolle på området for ligeret og, på det seneste, børns rettigheder er bemærkelsesværdig.

Der er behov for vedvarende bestræbelser for yderligere at fremme reformen af den offentlige forvaltning, der omfatter alle dens forskellige sektorer, mens der samtidig skal skabes betingelser for den nødvendige kontinuitet og stabilitet i forvaltningen. Der skal sikres tilstrækkelige finansielle ressourcer, koordinationen mellem forskellige departementer skal styrkes yderligere, og uddannelsen skal være mere systematisk. For så vidt angår retsvæsenet er der et påtrængende behov for vedtagelse af den nye lov om domstole. Det vil være nødvendigt at sikre de budgetmidler og den forvaltningsmæssige kompetence, som er nødvendig for forvaltningen af domstolssystemet. Vedtagelsen af loven om strafferetspleje skal fremskyndes, så den nye straffelov kan gennemføres.

Med hensyn til bekæmpelse af korruption skal den indsats, der er gjort gennem det seneste år, fortsættes og styrkes gennem vedtagelse i parlamentet af den nationale antikorrupsionsstrategi og programmet for gennemførelse heraf samt vedtagelse af en ny lov om forebyggelse af korruption. For så vidt angår den fortsatte bekymring over korruption i forvaltningen er der behov for yderligere fremskridt med hensyn til at sikre en gennemslagslig anvendelse af administrative procedurer, og koordinationen mellem de korrupsionsbekæmpende organer skal forbedres.

Litauen har gjort fremskridt med hensyn til at opfylde tiltrædelsesprioriteterne i forbindelse med de politiske kriterier. Landet har gjort begrænsede fremskridt med at gennemføre lovene om den offentlige forvaltning og den offentlige tjeneste. Regeringen har godkendt den nationale antikorrupsionsstrategi, der nu skal vedtages af parlamentet og gennemføres. Der er indledt et uddannelsesprogram for dommere, som dækker forskellige aspekter af EU-retten og dens håndhævelse; dette program bør fortsætte.

Litauen er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet gør en yderligere betydelig indsats for at fortsætte den energiske gennemførelse af sit strukturreformprogram, bør det kunne klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen på kort sigt.

Litauen har bevaret den makroøkonomiske stabilitet og har reduceret de finansielle og eksterne ubalancer og statens indblanding. Privatiseringen af bankerne, andre sektorer og jord er næsten afsluttet. Nye konkurs- og virksomhedsomstrukturingslove er endelig trådt i kraft.

Arbejdsløsheden er imidlertid fortsat høj, og strukturproblemerne på arbejdsmarkedet skal løses. Der blev vedtaget vigtige love om omstrukturering og liberalisering af energimarkedet, men der er behov for yderligere lovgivning og en effektiv gennemførelse. Den finansielle formidling er stadig begrænset og ineffektiv. Indenlandske og udenlandske investeringer er stadig forholdsvis begrænsede. Myndighederne vil skulle foretage en korrekt gennemførelse af de nye retlige rammer for erhvervslivet, især konkurslovene. Den planlagte pensionsreform skal fremmes og gennemføres. Finansdisciplinen skal opretholdes og de offentlige finansers bæredygtighed sikres på mellemlang sigt, også for at holde underskuddet på de løbende poster under kontrol i forbindelse med valutakommissionen.

Litauen har gjort betydelige fremskridt med hensyn til overtagelse og gennemførelse af EU-retten. Graden af fremskridt varierer, men hullerne er ved at blive dækket, og Litauen har på nogle områder opnået et højt tilpasningsniveau. De områder, hvor der

stadig er behov for en betydelig indsats, vedrører især anvendelsen af EF-midler. Den administrative kapacitet er samlet set blevet forbedret, selv om det på nogle områder, hvor administrative strukturer er blevet ændret i det forløbne år, har været en udfordring at genopbygge den nødvendige kapacitet.

På området for *det indre marked* er Litauen blevet ved med at gøre fremskridt med hensyn til overtagelse af lovgivningen om *fri bevægelighed for varer* og styrkelse af de hertil knyttede institutioner (især vedrørende standardisering og akkreditering). Tilpasningen vedrørende offentlige indkøb er ikke afsluttet, men der er gjort fremskridt med hensyn til at gennemføre den eksisterende lovgivning. Den administrative kapacitet i Kontoret for Offentlige Indkøb er forbedret, men skal stadig styrkes. For så vidt angår *fri bevægelighed for personer* er lovgivningen om borgernes rettigheder stort set i overensstemmelse med EU-retten, og de fremskridt, der allerede er gjort med hensyn til gensidig anerkendelse af erhvervskvalifikationer, skal fortsættes. På området for *frihed til at levere tjenesteydelser* har fremskridtene med hensyn til tilpasning af lovgivningen været ledsaget af en målbevidst indsats for at styrke den administrative kapacitet, særlig i sektoren for finansielle tjenesteydelser. Der er gjort yderligere fremskridt med hensyn til *fri bevægelighed for kapital*, hvor Litauen allerede havde opnået en høj grad af liberalisering. På området for *konkurrencepolitik* afspejles kvaliteten af tilpasningen i det litauiske konkurrenceråds resultater med hensyn til håndhævelse, der hidtil har været forholdsvis gode. For så vidt angår *selskabsret* er der gjort gode fremskridt med tilpasning af lovgivningen om beskyttelse af intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder, men den effektive håndhævelse af denne lovgivning skal forbedres væsentligt.

På området for *økonomisk og monetær union* har Litauen med vedtagelsen af ny lov om centralbanken opnået en høj grad af tilpasning. For så vidt angår *beskatning* har Litauen gjort fremskridt med tilpasningen til EU-retten om indirekte beskatning og har forbedret den administrative kapacitet. Der er behov for en yderligere modernisering af Skatteinspektoratets IT-systemer, så det bliver muligt at koble dem til systemerne i EU. Der er gjort gode fremskridt med tilpasningen på området for *toldunionen*, men dette skal ledsages af en betydelig styrkelse af den administrative og operationelle kapacitet, særlig med hensyn til udviklingen af IT-systemer, så det bliver muligt at forbinde disse med EU-toldsystemerne.

For så vidt angår *landbruget* har Litauen fortsat med at gøre fremskridt med at reformere strukturerne på landbrugsområdet. Der skal imidlertid stadig træffes vigtige foranstaltninger, navnlig med hensyn til en yderligere styrkelse af matrikelidentifikationssystemet, håndhævelse og praktisk anvendelse af den fælles landbrugspolitik forvaltningsmekanismer og de yderligere forberedelser af betalingsorganet. Litauen er blevet ved med at gøre fremskridt hvad angår fødevarer sikkerhed og dyre- og plantesundhedssektoren, men vil stadig skulle styrke gennemførelsesstrukturerne yderligere. Der er sket begrænsede fremskridt med hensyn til at forbedre inspektionsordningerne ved den eksterne grænse. Der skete fremskridt med hensyn til *fiskeriet*, særlig vedrørende den administrative kapacitet, men der er behov for et betydeligt yderligere arbejde med forberedelse af strukturaktioner og markedspolitik.

På *transportområdet* har Litauen gjort gode fremskridt, især med hensyn til vejtransportsikkerhed samt omstrukturering af jernbaner og civil luftfart, herunder styrkelse af den relevante administrative kapacitet. Der er imidlertid stadig områder,

hvor der er behov for betydelige yderligere fremskridt, særlig vedrørende inspektionskapaciteten. For så vidt angår *energisektoren* har Litauen opnået en rimelig grad af tilpasning, men vil skulle fortsætte sin indsats, særlig med hensyn til det indre marked for energi. Der er også behov for en yderligere indsats på området for nuklear energi. Litauen skal bekræfte og gennemføre sine lukningstilsagn og sikre en høj grad af nuklear sikkerhed.

På området for *socialpolitik* har Litauen støt gjort fremskridt med overtagelse og gennemførelse af EU-retten. Den nye arbejdslovgivning og loven om folkesundhed er imidlertid endnu ikke vedtaget. Der skal rettes en øget opmærksomhed mod gennemførelse og håndhævelse. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter skal styrkes.

Litauen har gjort yderligere fremskridt på *miljøområdet*, hvor størstedelen af rammelovgivningen er på plads. Gennemførelsen er fortsat en stor udfordring, især på områder, hvor der er behov for store investeringer eller investeringer fra private virksomheder.

På *telekommunikationsområdet* er der sket visse fremskridt med tilpasning af regelrammerne. Den regulerende myndighed har indledt sit arbejde, men skal styrkes.

På området for *retlige og indre anliggender* er der sket forbedringer med hensyn til at styrke de ydre grænser og behandle mangler i koordinationen mellem forskellige organer. Disse bestræbelser skal videreføres. Litauen har vedtaget en Schengen-handlingsplan.

På området for *regionalpolitik og koordination af strukturinstrumenter* er der for nylig taget vigtige beslutninger om den institutionelle struktur for forvaltningen af strukturfondene. Disse beslutninger skal gennemføres hurtigst muligt gennem en styrkelse af den administrative kapacitet, udvikling af en effektiv koordination mellem ministerier og etablering af rammer for programmering og gennemførelse af Fællesskabets støtte under hensyntagen til partnerskabsprincippet.

Der er gjort visse fremskridt med hensyn til *finanskontrol*, men det er et påtrængende behov for, at Litauen kraftigt skal styrke kapaciteten til at gennemføre og håndhæve lovgivningen om offentlig intern finanskontrol. Litauen har gjort visse begrænsede fremskridt på området for *finansielle og budgetmæssige bestemmelser*, hvor gennemførelsen af budgetloven i 2000 skal følges op af en yderligere betydelig indsats.

Litauen fortsætter med at føre en forsigtig budgetpolitik og har gjort fremskridt med hensyn til opbygning af den *administrative kapacitet*, som er nødvendig for at gennemføre og håndhæve EU-retten. Denne kapacitet er imidlertid stadig skrøbelig og kan let blive begrænset, hvis organisatoriske strukturer ændres uden nøje overvejelser. Der skal gøres en vedvarende indsats for at bevare den opnåede administrative kapacitet og udbygge den yderligere.

Samlet set har Litauen gjort tilfredsstillende fremskridt med hensyn til at nå de kortfristede og, i mindre grad, mellemfristede prioriteter i *tiltrædelsepartnerskabet*. Navnlig har Litauen stort set opfyldt flere kortfristede prioriteter vedrørende økonomiske kriterier, det indre marked, energi og miljø. Nogle kortfristede prioriteter, især på landbrugsområdet, er endnu ikke behandlet fuldt ud. Litauen har delvis opfyldt

de fleste mellemfristede prioriteter, men der skal stadig gøres en indsats, særlig med hensyn til forvaltning og kontrol af EU-midler.

Malta

Malta opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende. Der er udfoldet yderligere bestræbelser for at forberede forvaltningen til at fungere inden for EU, og myndighedernes resultater med hensyn til demokratiske rettigheder og menneskerettigheder er generelt gode.

Der er gjort yderligere fremskridt med hensyn til retssystemets funktion, idet puklen af sager er blevet reduceret, og der er taget indledende skridt til at gennemføre flygtningeloven.

Malta er en fungerende markedsøkonomi. Landet skulle være i stand til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen.

Den makroøkonomiske udvikling har været positiv med hensyn til væksten i BNP, arbejdsløsheden, inflationen og en betydelig reduktion af statsunderskuddet. Regeringens mellemfristede finansprogram har reduceret det offentlige underskud yderligere. Der er gjort fremskridt med hensyn til at udarbejde omstrukturings- og privatiseringsprogrammer og initiativer til fremme af iværksætterånden.

Trods denne faldende udvikling er finansunderskuddet fortsat for højt og bidrager yderligere til det meget store underskud på de løbende poster. Selv om underskuddet på de løbende poster indeholdt en stor engangspost, vil det skulle overvåges nøje. Myndighederne skal bringe de offentlige finanser ind i en bane, der er bæredygtig på mellemlang sigt. Reformen af det sociale sikringssystem skal overvejes i dette perspektiv. Omstruktureringen og privatiseringen af de offentlige værker og tabsgivende offentlige selskaber sker stadig langsomt. Der er behov for yderligere bestræbelser for at begrænse statens indgydelse i økonomien. En hurtigere gennemførelse af strukturreformer og yderligere liberalisering er afgørende for at støtte de eksterne balancers bæredygtighed og konkurrenceevnen over for udlandet i et mere åbent miljø.

Siden den sidste periodiske rapport er Malta fortsat med at gøre gode fremskridt med at tilpasse sin lovgivning til EU-retten og styrke sin administrative kapacitet. Fremskridtene har imidlertid været ujævne på de forskellige områder.

Der er gjort betydelige yderligere fremskridt med hensyn til tilpasning til EU-retten om *fri bevægelighed for varer*, navnlig vedrørende rammerne for den nye og globale metode. Malta skal videreføre sine bestræbelser på området for standardisering, certificering og markedstilsyn og også tilpasse sin lovgivning om offentlige indkøb for så vidt angår klageadgangssystemet og offentligretlige organer. For så vidt angår *fri bevægelighed for personer* skal der gøres en indsats for yderligere at tilpasse den maltesiske lovgivning. Malta har fortsat med at gøre fremskridt med hensyn til *fri bevægelighed for tjenesteydelser og kapital*, men der er dog behov for yderligere tilpasning af lovgivningen, især om banker og investeringstjenester, databeskyttelse og pengevask. På området for selskabsret er Malta tæt på fuld tilpasning. For så vidt angår

konkurrence har der været visse fremskridt, idet statsstøttere reglerne nu håndhæves, men der er behov for en yderligere indsats for at styrke den administrative kapacitet på dette område og sikre, at offentlige virksomheder underkastes konkurrencelovgivningen i overensstemmelse med EU-retten.

Malta har gjort betydelige fremskridt på området for *socialpolitik*, især med hensyn til arbejdsmarkedslovgivning og sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen. Der er imidlertid behov for en indsats på ligestillingsområdet og for en yderligere styrkelse af gennemførelseskapaciteten inden for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

På *beskatningsområdet* er der sket betydelige fremskridt med hensyn til punktafgifter og visse fremskridt med hensyn til moms, selv om der er behov for fremskridt med hensyn til fritagne transaktioner og adfærdskodeksen for direkte beskatning. Til trods for visse fremskridt på *toldområdet* er der behov for fortsatte bestræbelser for at tilpasse den maltesiske toldlovgivning med EU-retten på dette område og for at udvikle den administrative kapacitet til at gennemføre den.

Der er fortsat sket fremskridt på området for *telekommunikation* samt *kulturpolitik og det audiovisuelle område*. Malta har også etableret passende rammer for udvikling af investeringer og omstrukturering af *små og mellemstore virksomheder*.

På området for *statistik* har Maltas centrale statistiske kontor fortsat med at gøre fremskridt, og kontoret viderefører sine bestræbelser for fuldt ud at tilpasse sine metoder til EU's standarder. På området for *finanskontrol* er reorganiseringen af det interne revisionssystem i den maltesiske statsforvaltning fuldført, og Det Nationale Revisionskontor er igen blevet styrket, således at Malta har tilstrækkelige institutionelle rammer for intern og ekstern revision. Malta bør konsolidere disse fremskridt yderligere. Der er opnået betydelige fremskridt på området for regionalpolitik, hvor de strukturer, som er nødvendige for at gennemføre struktur- og samørighedsfondene, er blevet oprettet og styrket.

På området for *retlige og indre anliggender* har der kun været begrænset yderligere fremgang. Der er gjort fremskridt ved at forberede den maltesiske forvaltning til gennemførelsen af asyllovgivningen og kontrollen af grænser i overensstemmelse med Schengen-kravene, især med udarbejdelse af en Schengen-handlingsplan. Der er stadig behov for en indsats med hensyn til databeskyttelse, indvandring, visumpolitik og retlige samarbejde.

På *landbrugsområdet* har fremskridtene været begrænsede. Malta mangler stadig at vedtage hovedparten af den omfattende EU-ret om landbruget og at forberede sin landbrugssektor til den fælles landbrugspolitik. Med hensyn til *miljøet* er vedtagelsen af en miljøbeskyttelseslov og ledsagelovgivning hertil et betydeligt skridt, men Malta er stadig langt fra fuld tilpasning, og håndhævelseskapaciteten for denne lovgivning er stadig meget begrænset. Der skal også udarbejdes en samlet strategi for vedtagelse og gennemførelse af EU's miljøret.

I det forløbne år er der indledt bestræbelser for at styrke Maltas kapacitet til at gennemføre EU-retten på området for statsstøtte, *regionalpolitik* og *asyl*. Der er gjort en indsats for at opbygge kapacitet på mange områder, navnlig inden for *fri bevægelighed for varer, markedstilsyn, transport, beskatning, socialpolitik, told, statistik, grænsekontrol og finanskontrol*. Det er vigtigt at fortsætte med at styrke den

administrative kapacitet på disse områder, særlig med hensyn til EU-retten om søfartssikkerhed. For både *told* og *beskatning* skal der rettes en særlig opmærksomhed mod at udvikle IT-systemer, som er nødvendige med henblik på udveksling af edb-oplysninger med EU. Der er behov for yderligere at styrke den administrative kapacitet på området for grænseforvaltning. Malta skal også øge sin indsats for at håndhæve de intellektuelle ejendomsrettigheder.

Evnen til at håndhæve EU-retten er en kilde til særlig bekymring på *miljøområdet*, og en styrkelse heraf skal prioriteres. Malta skal også i betydelig grad styrke sin administrative kapacitet på *landbrugsområdet*, hvor landet især skal modernisere inspektionsordningerne på det dyre- og plantesundhedsmæssige område.

De fleste af tiltrædelsespartnerskabets kort- og mellemfristede prioriteter er delvis opfyldt. Fremgangen har været særlig betydelig med hensyn til fri bevægelighed for varer og socialpolitik og også på beskatnings- og telekommunikationsområdet. Der er behov for en yderligere indsats, især med hensyn til landbrug og miljø og på området for fri bevægelighed for tjenesteydelser.

Polen

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Polen opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Polen opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

På området for den offentlige forvaltning gøres der fortsat fremskridt med at gennemføre loven om den offentlige tjeneste af 1999. Der er behov for en yderligere indsats for at øge gennemførelsestempoet og sikre, at der forefindes en uafhængig, veluddannet og motiveret offentlig tjeneste på tiltrædelsestidspunktet.

Polen er vedblevet med at gøre fremskridt med at reformere retsvæsenet og reducere de mest presserende flaskehalsproblemer. Reformtempoet skal øges, og spørgsmål i forbindelse med retlig immunitet skal behandles yderligere.

Der er taget yderligere skridt, herunder vedtagelse af stærkt påkrævet lovgivning, i kampen mod korruption, der fortsat giver grund til alvorlig bekymring. Indsatsen skal nu koncentreres om at sikre en sammenhængende fremgangsmåde i forbindelse med korruption, gennemføre lovgivningen og frem for alt udvikle en forvaltnings- og erhvervskultur, der kan modstå korruption.

Der er gjort visse fremskridt med hensyn til at etablere de retlige rammer for ligestilling, og der skal arbejdes videre i denne retning.

Et nyt element, der er kommet frem i lyset, er misbrug af varetægtsfængsling, hvilket er blevet rapporteret i visse tilfælde. Dette skal løses, og de første skridt er allerede taget i denne forbindelse.

Styrkelse af den administrative og retlige kapacitet, forbedring af retsvæsenets funktion og dets uddannelse i EU-ret var prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet. Arbejdet er i gang, men der er behov for en øget indsats.

Polen er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet fortsætter og intensiverer sine nuværende reformbestrebelse på konsekvent vis, skulle det være i stand til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen på kort sigt.

I den første del af rapporteringsperioden bevarede landet en tilstrækkelig makroøkonomisk stabilitet, og vækstresultaterne var igen gode, før der forekom et betydeligt fald i væksten i anden halvdel af sidste år. Privatiseringen fortsatte, og der er sket en yderligere omstrukturering i følsomme sektorer såsom kul- og elindustrien. De retlige rammer for virksomhederne er blevet styrket med vedtagelsen af en ny konkurslov og en ny handelslov.

Det stærke fald i væksten afspejler for en stor del problemer i sammensætningen af makroøkonomiske politikker - koordinationen af finans- og pengepolitikken. Den allerede høje arbejdsløshed er steget yderligere, og budgetunderskuddet er stigende. Der skal ske en finansiel tilpasning for at bidrage til et mere passende sortiment af politikker og for ikke at bringe de offentlige finansers mellemfristede bæredygtighed i fare. Dette vil også bidrage til at berolige markederne og øge erhvervslivets tillid. Myndighederne bør fremskynde privatiseringen og omstruktureringen i visse centrale sektorer, såsom i bestemte traditionelle industrier eller i landbruget. De bør gå frem med klare planer for at fjerne hindringer for afgang fra markedet og indirekte statsstøtte i form af skatte- eller socialsikringsrestancer, som forhindrer markedskræfterne i at fungere. Gennemførelsen af konkursprocedurer skal forbedres. Der skal træffes yderligere foranstaltninger til at forbedre Polens infrastruktur og arbejdsmarkedernes reaktion på ændrede økonomiske vilkår.

I rapporteringsperioden er der arbejdet intenst på at vedtage lovgivning. På nogle områder er der sket bemærkelsesværdige gennembrud med hensyn til vedtagelse af primær lovgivning. På andre har der været en støt konsolidering af resultaterne fra 2000 gennem vedtagelse af den nødvendige sekundære lovgivning på grundlag af de rammelove, der blev vedtaget det foregående år. Denne proces med konsolidering og udbygning af lovene er afgørende for den fremtidige evne til at gennemføre EU-retten, og indsatsen i denne forbindelse skal øges yderligere. Der er et endnu større behov for yderligere bestræbelser med hensyn til at styrke den administrative kapacitet til at gennemføre EU-retten. Der er sket en udvikling i denne forbindelse, men der er stadig store forskelle mellem de fremskridt, der er gjort på dette område og med hensyn til vedtagelse af lovgivning.

For så vidt angår *det indre marked* har indsatsen efter den tidligere vedtagelse af rammelovgivning nu på en række områder været koncentreret om den sekundære lovgivning, som er nødvendig for at gennemføre EU-retten på disse områder, særlig vedrørende standarder og certificering samt statsstøtte. Der er her tale om områder, hvor Polens eksisterende forpligtelser kræver gennemførelse forud for tiltrædelsen, og hvor der kun har været begrænsede fremskridt. Med hensyn til standarder og certificering er der behov for en betydelig indsats for at udvikle den nødvendige administrative kapacitet. Dette er ikke tilfældet for konkurrenceområdet, hvor kapaciteten er til stede, men hvor gennemførelsen har været begrænset. Gennem vedtagelse af en rammelov er der sket fremskridt med de elementer inden for

fødevarer sikkerhed, som har forbindelse med det indre marked, men der skal fortsat udfoldes betydelige bestræbelser for at vedtage sekundær lovgivning og udvikle den administrative kapacitet. Loven om industrielle ejendomsrettigheder er blevet vedtaget, selv om der på kort sigt stadig er problemer med hensyn til dataeneret som følge af den nye lov om lægemidler. Der er sket visse forbedringer af administrative strukturer, men indsatsen skal øges, især med hensyn til håndhævelse.

Polens resultater med fri bevægelighed for tjenesteydelser og kapital er fortsat gode, og der er udført et yderligere arbejde for at styrke den administrative kapacitet på disse områder. Der er sket betydelige lovgivningsmæssige fremskridt på området for offentlige indkøb og nogle fremskridt med hensyn til fri bevægelighed for personer. Yderligere bestræbelser vil være nødvendige for at sikre en problemfri integration af Polen i det indre marked.

På telekommunikationsområdet er den eksisterende lovgivning gradvist gennemført. Der har været begrænset fremgang med hensyn til en yderligere tilpasning af satserne for indirekte beskatning, og der er behov for et yderligt arbejde for at sikre, at der forefindes systemer til udveksling af edb-oplysninger mellem EU og Polen.

Med hensyn til *den økonomiske og monetære union* har der ikke været nogen lovgivningsmæssig udvikling i retning af at styrke nationalbankens uafhængighed.

Der er sket visse fremskridt med hensyn til *industripolitik*. Der er taget nødvendige skridt til at løse udestående spørgsmål i stålsektoren, men der skal ske en energisk opfølgning.

Der mangler stadig en sammenhængende strategi for *landbrugssektoren*. Den dybtgående omstilling, som er nødvendig i henseende til politikker, lovgivning og strukturer i landbruget og *fiskeriet*, har endnu ikke fundet sted. I begge sektorer er der sket visse fremskridt med hensyn til primær lovgivning, særlig vedrørende veterinærlovgivning for landbruget. Den administrative kapacitet er stadig yderst svag for fiskeriet, og der har vist sig betydelige svagheder for landbruget, navnlig med hensyn til det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem og grænseinspektion, både på dyre- og plantesundhedsområdet.

I *miljøsektoren* er der gjort betydelige fremskridt med hensyn til primær lovgivning. Der er sket visse fremskridt i energisektoren og især i transportsektoren. I alle tre sektorer er der også behov for en betydelig yderligere indsats for at styrke den administrative kapacitet. Dette gælder især for miljøet, hvor både regionale og nationale strukturer skal styrkes.

Der er ikke sket nogen videre udvikling med hensyn til regionalpolitik. På det sociale område har fremskridtene været koncentreret om folkesundhedslovgivningen, mens håndhævelsen fortsat giver grund til bekymring, særlig med hensyn til sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Der er behov for en yderligere indsats i denne forbindelse, især for at styrke arbejdsinspektoraterne. Der gøres fortsat fremskridt med retlige og indre anliggender, særlig med hensyn til grænsevagter og grænseforvaltning, hvor den tidligere vedtagne virksomhedsstrategi for toldvæsenet er ved at blive gennemført. Der er gjort en indsats for at forbedre situationen med hensyn til lov håndhævelsesorganer, der bekæmper organiseret kriminalitet, særlig politiet. Dette skal intensiveres. Der er behov for en yderligere indsats på toldområdet for at tilpasse

lovgivningen til EU-retten og sikre, at der skabes en effektiv gennemførelseskapacitet. Der er noteret betydelige fremskridt med lovgivningen med hensyn til intern finanskontrol, hvor udfordringen nu består i at indføre de nødvendige kontrolmekanismer.

Polen har gjort yderligere fremskridt med hensyn til tilpasning af lovgivningen, særlig gennem sekundær lovgivning. Som tidligere bemærket vil denne indsats skulle følges op af tilpasning og styrkelse af de nødvendige strukturer med henblik på tiltrædelsen. I en række sektorer er den administrative kapacitet for lille. Der er også behov for en yderligere indsats for at skabe den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre en forsvarlig, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler.

Denne skævhed mellem fremgangen med vedtagelsen af lovgivning og styrkelsen af den administrative kapacitet afspejles i den udstrækning, hvori tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteter er blevet behandlet. Der er gjort yderligere fremskridt med hensyn til at opfylde dele, der er baseret i EU-retten. Der er behov for en fortsat indsats for at skabe eller styrke den administrative kapacitet på alle områder, især inden for certificering, landbrug, fiskeri og regionalpolitik, på det sociale område, told og retlige og indre anliggender.

Polen er begyndt at gøre fremskridt med alle de mellemfristede prioriteter. Resultaterne har været svingende, og den mest synlige udvikling har fundet sted i forbindelse med de lovgivningsmæssige elementer af prioriteterne. Dette vil danne grundlag for udvikling af den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre gennemførelsen. De bestræbelser, der er iværksat i denne forbindelse, vil skulle intensiveres.

Rumænien

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Rumænien opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det forløbne år er der sket en yderligere positiv udvikling. Rumænien opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

Den lovgivende forsamlings effektivitet er øget betydeligt, og det samme gælder for den måde, hvorpå regeringssystemet samlet set fungerer. Reformen af retlige procedurer er fortsat, og en effektiv gennemførelse af ny lovgivning om offentlige indkøb bør spille en vigtig rolle i kampen mod korruption - omend korruption fortsat er et alvorligt problem, der stort set er uløst. Andre områder, der giver særlig grund til bekymring, er de manglende fremskridt med hensyn til gennemførelsen af en strategisk reform af den offentlige forvaltning og behovet for yderligere at sikre retsvæsenets uafhængighed.

Der er gjort betydelige fremskridt på menneskerettighedsområdet. En reform af børneforsorgssystemet er godt i gang; homoseksualitet er blevet afkriminaliseret; og der er blevet vedtaget vigtig ny lovgivning om tilbagegivelse af ejendom og behandlingen af asylansøgere og flygtninge. Indførelsen af prøveløsladelse er en

vigtig reform af det strafferetlige system, og der er indledt flere initiativer for at bekæmpe menneskehandel. Fremtidige reformer bør stræbe efter at modernisere straffeloven og øge politiets ansvarlighed over for offentligheden samt sikre proportionaliteten i dets handlinger. Bestræbelserne for at forbedre de faktiske levevilkår i børneforsorgsinstitutioner skal videreføres.

Der blev godkendt ny lovgivning, der udstrakte brugen af mindretalsprog, og der blev vedtaget en national strategi for forbedring af sigøjnernes vilkår. Indsatsen skal nu rettes mod at gennemføre strategien med henblik på effektivt at bekæmpe udbredt diskrimination og forbedre levevilkårene.

Rumænien har behandlet tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteter i forbindelse med de politiske kriterier ved at forbedre forholdene for børn på institutioner, ved at gøre fremskridt med reformen af børneforsorgspolitikken, ved at udvikle en national strategi for sigøjnere og ved at træffe foranstaltninger til at yde støtte til mindretalsprogrammer. For så vidt angår mellemfristede prioriteter er der gjort fremskridt hen imod opfyldelse af den mellemfristede børneforsorgsprioritet, og der er iværksat initiativer for at øge sigøjnernes adgang til uddannelse. Der er imidlertid fortsat behov for en betydelig indsats på andre områder: sigøjnerstrategien er endnu ikke gennemført; den vedtagne antidiskriminationslovgivning er endnu ikke taget i brug; og demilitariseringen af politiet er endnu ikke indledt.

Rumænien har gjort fremskridt hen imod etablering af en fungerende markedsøkonomi, og selv om landet ikke på mellemlang sigt vil kunne klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen, har det truffet foranstaltninger, der vil tillade det at udvikle sin fremtidige kapacitet, forudsat at de økonomiske reformbestræbelser videreføres.

Rumænien har gjort fremskridt hen imod makroøkonomisk stabilisering: væksten er kommet i gang igen, og eksporten er øget. Regeringen er stærkt opmærksom på behovet for at gennemføre det program, der er aftalt med IMF, og det økonomiske førtiltrædelsesprogram. Strukturelle reformer er igen blevet sat i gang, navnlig med hensyn til privatisering og ændringer af energipriserne. De nylige privatiseringer er udtryk for ny vilje til at etablere en fungerende markedsøkonomi.

Der er imidlertid fortsat alvorlige økonomiske ubalancer med høj inflation og voksende underskud på de løbende poster i en socialt vanskelig situation. Den stadig skrøbelige makroøkonomiske situation, de usikre retlige rammer og den dårlige administrative kapacitet hindrer udviklingen af den private sektor. Store dele af virksomhedssektoren har endnu ikke påbegyndt omstruktureringen eller befinder sig fortsat i en tidlig fase af processen. Rumæniens reformdagsorden har stadig et betydeligt omfang. Myndighederne bør prioritere en sikring af den makroøkonomiske stabilitet ved at bekæmpe inflationen og bringe forværringen af den eksterne balance til ophør. En fuld gennemførelse af det med IMF aftalte program, der fokuserer på at afhjælpe årsagerne til inflation, vil gøre det muligt gradvist at ændre penge- og valutakurspolitikken i retning mod begrænselse af inflationen. Der bør skabes finansdisciplin hos virksomhederne ved at standse opbygningen af restancer mellem virksomheder og statsstøtten til ineffektive foretagender. En fjernelse af den byrde, som disse forhold medfører for finanspolitikken, vil muliggøre en bedre samordning mellem finans- og pengepolitikken. Det er yderligere en prioritet at sikre, at

omstruktureringen og privatiseringen af virksomheder ledsages af et godt retligt og institutionelt fundament for en fungerende markedsøkonomi.

Rumænien er blevet ved med at gøre fremskridt med vedtagelsen af EU-retten. Udviklingen med omsætning af lovgivningen har imidlertid ikke altid været ledsaget af forbedringer af den administrative kapacitet.

Rumæniens fremskridt med hensyn til *lovgivning om det indre marked* har været blandede. Bortset fra vedtagelsen af ny lovgivning om offentlige indkøb er der kun gjort begrænsede fremskridt med hensyn til *fri bevægelighed for varer*, og rammelovgivningen om den nye og globale metode er endnu ikke vedtaget. Den administrative struktur for standardisering, certificering og markedstilsyn skal styrkes. Der er kun gjort begrænsede fremskridt med hensyn til tilpasning af EU-retten om *fri bevægelighed for personer*, og selv om der er gjort fremskridt med forsikrings- og banktilsyn, har der ikke været fremskridt med hensyn til at overtage EU-retten om værdipapirmarkeder. Lovgivningen om beskyttelse af personoplysninger er fortsat utilstrækkelig. Den nye rumænske lovgivning om pengevask er en velkommen udvikling, men der findes stadig et omfattende system med vekselkontrol og andre begrænsninger for kapitalbevægelser. Tilsynet med finansielle tjenesteydelser bør også forbedres. Der var yderligere fremgang med hensyn til tilpasning til EU-retten om *selskabsret og konkurrencepolitik*, sektorer hvor Rumænien allerede havde opnået en høj grad af overtagelse. Når dette er sagt, bør tilsynet med intellektuelle ejendomsrettigheder udvikles yderligere, hvilket også gælder kapaciteten til at håndhæve statsstøtte- og antitrustreglerne.

På *beskatningsområdet* har Rumænien gjort visse fremskridt, især med hensyn til punktafgifter. Der er dog brug for yderligere tilpasning på momsområdet, og der skal stadig gøres meget for at modernisere skatteforvaltninger, herunder etablering af elektronisk dataudveksling med Fællesskabet og dets medlemsstater. Rumæniens vedtagelse af et *strategidokument for industrien* er en velkommen udvikling, og skønt der er sket vigtige fremskridt med privatisering, er der stadig behov for en betydelig yderligere indsats. Der er sket gode fremskridt med at fremme *sektoren for små og mellemstore virksomheder*, og der er truffet en række foranstaltninger til at forbedre erhvervs klimaet.

Rumænien har gjort fremskridt med tilpasning til flere dele af EU-retten om *landbrug*, men omstruktureringen er sektoren er knap nok begyndt. Samlet set er den administrative kapacitet i Landbrugsministeriet stadig begrænset, og Rumænien vil stadig skulle udvikle evnen til at gennemføre den fælles landbrugspolitik forvaltningsmekanismer. Inspektionsordningerne på dyre- og plantesundhedsområdet skal også forbedres. Den nyligt vedtagne fiskerilov bringer stort set de rumænske lovgivningsrammer i overensstemmelse med EU-retten. Der er imidlertid stadig behov for en indsats for at styrke administrative strukturer.

Rumænien har fortsat med at gøre gode fremskridt med at harmonisere lovgivningen om *transport*. Politikken vedrørende *energisektoren* har været inkonsekvent, og der kan derfor kun noteres begrænsede fremskridt. Der har kun været begrænset fremgang i *telekommunikationssektoren* med hensyn til overtagelse, men der er udført et omfattende forberedende arbejde, der skulle muliggøre fremtidige reformer. Rumænien har gjort fremskridt med hensyn til at tilpasse sig EU-retten for *miljøet*, men har ikke administrativ kapacitet til effektivt at håndhæve den nyligt vedtagne

lovgivning, og sektoren tildeles utilstrækkelige finansielle ressourcer. Rumænien har gjort fremskridt med tilpasning til flere aspekter i EU-retten om *forbrugerbeskyttelse*, men der skal rettes opmærksomhed mod at sikre en effektiv håndhævelse. Rumænien har kun gjort begrænsede fremskridt i *den audiovisuelle sektor*.

Socialpolitik er en prioritet for regeringen, og selv om der er sket fremskridt, er en yderligere tilpasning til EU-retten nødvendig, hvilket også er tilfældet for forbedringer af den administrative kapacitet (især på området for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og styrkelse af arbejdsinspektoraterne). Der skete visse fremskridt på *det regionalpolitiske område* i rapporteringsperioden, hovedsagelig med hensyn til forbedringer af institutionelle ordninger. De nye strukturer er dog stadig skrøbelige, og der er stadig behov for en betydelig indsats med hensyn til programmering, overvågning og evaluering, og kapaciteten til at forvalte og kontrollere offentlige midler skal forøges.

På området for *retlige og indre anliggender* er der sket betydelige fremskridt med hensyn til visumpolitik, grænsekontrol og indvandring. Der er imidlertid stadig behov for at vedtage lovgivning på bestemte vigtige områder såsom databeskyttelse og for yderligere at forbedre kapaciteten og infrastrukturen i forbindelse med grænseforvaltning.

Rumænien har i stigende grad benyttet sig af *handelspolitikker*, som er uforenelige med landets internationale forpligtelser, og som udgør en bevægelse væk fra EU-retten. Samtidig demonstrerede ledelsen af OSCE's formandskab Rumæniens evne til at påtage sig forpligtelserne ved en international lederrolle på det udenrigspolitiske område. Rumænien er vedblevet med at gøre fremskridt med harmoniseringen af EU-retten på *toldområdet*, selv om toldmyndighedernes operationelle kapacitet skal forbedres, og der skal gøres en øget indsats for at udvikle systemer, der vil muliggøre udveksling af edb-oplysninger mellem EU og Rumænien.

Trods en vis positiv udvikling er det endnu ikke lykkedes de rumænske myndigheder at udarbejde en samlet politisk ramme for intern *finanskontrol* med offentlige midler, og der er behov for en yderligere indsats for at styrke den administrative kapacitet på dette område. Rumænien har gjort visse fremskridt med reformer af statsbudgetprocedurerne, men en yderligere indsats er påkrævet både med hensyn til statsbudgettet og egne indtægter.

Den offentlige forvaltnings kapacitet til at gennemføre EU-retten er samlet set stadig begrænset og er en væsentlig hindring for Rumæniens tiltrædelsesforberedelser. Visse dele af forvaltningen fungerer effektivt, men der er mange vigtige sektorer, hvor forvaltningens svaghed giver alvorlig grund til bekymring. Denne bekymring omfatter andet end vedtagelsen af EU-retten og gælder også forvaltningen af EF-midler. Der er ikke sket væsentlige fremskridt med udvikling af administrativ kapacitet, selv om regeringen er begyndt at behandle spørgsmålet.

For så vidt angår de kortsigtede prioriteter i tiltrædelsespactens rammer har Rumænien opfyldt prioriteterne vedrørende *transport*. Der er sket fremskridt på området for *beskatning, told og retlige og indre anliggender*, men ingen af de mål, der er fastlagt for disse sektorer, er endnu opfyldt i fuldt omfang. Der er gjort begrænsede fremskridt med at behandle prioriteterne i forbindelse med *det indre marked, landbrug, miljø, beskæftigelse og sociale anliggender* og *styrkelse af administrationens og domstolenes*

kapacitet. Rumænien er begyndt at behandle nogle af tiltrædelsespartnerskabets mellemfristede prioriteter. Med hensyn til *transport* og *fiskeri* er Rumænien tæt på at have nået de mål, der er prioriteret på mellemlang sigt. Der er imidlertid ikke sket væsentlige fremskridt med hensyn til *landbrug*, *miljø* og *beskæftigelse*.

Slovakiet

I sin udtalelse fra 1999 konkluderede Kommissionen, at Slovakiet opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Slovakiet opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

Der blev gjort betydelige fremskridt med hensyn til forvaltningens struktur og funktion. De retlige rammer for decentraliseringen af den offentlige forvaltning og loven om den offentlige tjeneste er blevet vedtaget. Der kræves nu en behørig gennemførelse af lovgivningen for at sikre, at den offentlige forvaltning i tilstrækkelig grad spiller den centrale rolle, den skal i et fungerende demokrati, der er baseret på retsstatsprincippet, og til støtte for tiltrædelsesprocessen.

Der blev taget vigtige skridt til at styrke retsvæsenets uafhængighed. Navnlig afskaffede forfatningsændringen prøvetiden på fire år for dommere og indeholdt bestemmelser om oprettelse af et retsråd. Denne ændring skal nu gennemføres ved primær lovgivning og i praksis for at sikre retsvæsenets professionelle upartiskhed og politiske neutralitet.

Der kan bemærkes yderligere fremskridt i kampen mod korruption, særlig med omsætning og gennemførelse af regeringens politik i konkret handling og overtagelse af internationale forpligtelser. Korruptionen giver imidlertid stadig anledning til alvorlig bekymring. For fortsat at forbedre kampen mod korruption bør Slovakiet energisk blive ved med at gennemføre handlingsplanerne, håndhæve den eksisterende lovgivning strengt og vedtage planlagt lovgivning samt styrke den administrative kapacitet og koordinationen mellem de involverede organer.

Forfatningsreformen skabte også grundlag for at styrke Slovakiets institutionelle struktur på menneskerettighedsområdet. Der er imidlertid behov for at gøre en indsats med hensyn til politiets adfærd, navnlig med hensyn til rapporterede tilfælde af mishandling.

Der blev i rapporteringsperioden udfoldet betydelige bestræbelser for yderligere at udvikle, samt i praksis anvende, midler til at beskytte mindretals rettigheder, navnlig ved at gennemføre relevante regeringsstrategier. Der blev taget positive skridt i retning af at øge brugen og beskyttelsen af mindretalssprog. For så vidt angår sigøjnermindretallet bør gennemførelsen af sigøjnerstrategien, der blev vedtaget i 1999 og 2000, fremmes yderligere, og der bør stilles de nødvendige økonomiske ressourcer til rådighed på nationale og lokalt plan. I denne forbindelse vil det være vigtigt at forbedre indsatsen for at bekæmpe den udbredte diskrimination.

De kortfristede prioriteter i tiltrædelsesparkerskabet af 1999 vedrørende modernisering og decentralisering af den offentlige forvaltning blev opfyldt. Der blev taget vigtige skridt til at styrke retsvæsenets uafhængighed, hvilket også var en kortfristet prioritet. Til trods for andre positive foranstaltninger blev der kun i begrænset omfang opnået mærkbare forbedringer af sigøjnernes situation, hvilket var endnu en kortfristet prioritet. Det samme var tilfældet for de mellemfristede prioriteter i tiltrædelsesparkerskabet fra 1999, der opfordrede til fortsat gennemførelse af lovgivning om mindretalssprog og styrkelse af politikker og budgetmidler til fordel for sigøjnERMindretallet.

Slovakiet er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet gør en yderligere betydelig indsats i retning af fiskal konsolidering på mellemlang sigt og udvikler og fuldt ud gennemfører det bebudede strukturreformprogram, bør det kunne klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på kort sigt.

Samlet set er den makroøkonomiske stabilitet bevaret. Der er sket yderligere gode fremskridt med hensyn til privatiseringen af bankerne, som er ved at være afsluttet. Der blev også gjort yderligere fremskridt med omstrukturering og privatisering af de resterende statsejede værker og transportvirksomheder. Der skete yderligere fremskridt med etableringen af rammerne for udvikling af den private sektor.

Den betydelige vækst i underskuddet på de løbende poster kræver imidlertid en mere forsigtig finanspolitisk holdning. Arbejdsløsheden er høj og stigende. Nogle dele af de retlige og institutionelle rammer for virksomhedsudvikling har behov for yderligere forbedringer og effektiv gennemførelse. Tilsynet med finanssektoren skal styrkes yderligere. Der må tages skridt til at sikre de offentlige finansers bæredygtighed på mellemlang sigt. Myndighederne vil skulle overholde deres fiskale mål ved at gennemføre mellemfristede reformer af de offentlige udgifter, særlig på sundheds-, pensions- og subsidieområdet. Den makroøkonomiske stabilisering vil skulle konsolideres gennem en fortsat forsigtig kombination af finans- og pengepolitik. Yderligere fremskridt med privatisering, med de administrative og retlige rammer og med reformer af finanssektoren vil danne grundlag for den fremtidige udvikling af den private sektor. Øget beskæftigelse vil endvidere kræve grundlæggende reformer af arbejdsmarkedet.

Slovakiet har fortsat med at gøre gode fremskridt med at harmonisere lovgivningen med EU-retten. Ligesom sidste år har udviklingen ikke været ensartet i de forskellige kapitler. Der blev opnået betydelige resultater på områder såsom fri bevægelighed for varer, selskabsret, socialpolitik og beskæftigelse samt toldunion. Der er fortsat strukturelle svagheder i en række sektorer, nemlig landbruget, regionalpolitikken og koordinationen af strukturinstrumenter. Selv om der blev gjort fremskridt med hensyn til at styrke den administrative kapacitet, er der i alle sektorer behov for en øget og vedvarende indsats.

For så vidt angår *lovgivning om det indre marked* er der sket yderligere fremskridt, særlig med hensyn til *fri bevægelighed for varer* og *fri bevægelighed for tjenesteydelser*. På området for *fri bevægelighed for personer* er fremskridtene fortsat begrænsede. På området for *selskabsret* er der undtagen for varemærker gjort betydelige lovgivningsmæssige fremskridt, navnlig gennem yderligere tilpasning til direktiverne om selskabsret og vedtagelse af en ny patentlov. Der skal fortsat ske en passende styrkelse af organer i administrationen og domstolene, som er involveret på

alle områder, der vedrører intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder. For *konkurrencepolitikken* har ændringen af statsstøtteleven stort set bragt de lovgivningsmæssige rammer på linje med EU-retten. I modsætning til antitrustområdet er resultaterne med håndhævelse på statsstøtteområdet dog stadig ret blandede og uigennemsigtige. Den administrative kapacitet på området for det indre marked skal styrkes, særlig hvad angår tilsynet med finansielle tjenesteydelser.

For så vidt angår *landbruget* har resultaterne med tilpasning og gennemførelse af EU-retten samlet set været begrænsede undtagen på det veterinære område, hvor der blev gjort væsentlige fremskridt. Der skal gøres en øget indsats for at etablere et integreret administrations- og kontrolsystem, vedtagelsen af specifikke markedsregler skal fremskyndes, tilpasningen i plantesundhedssektoren skal fremskyndes, og den administrative kapacitet, herunder grænseinspektionskontorer, skal styrkes.

Der skete yderligere tilpasning af lovgivningen på *transportområdet*, navnlig med hensyn til landtransport. Der er imidlertid behov for betydelig tilpasning i alle sektorer og styrkelse af den administrative kapacitet, og herunder skal arbejdet med at etablere de nødvendige strukturer afsluttes.

Der er opnået en begrænset tilpasning af lovgivningen om direkte og indirekte *beskatning*, og der er behov for en yderligere indsats for at justere moms- og punktafgiftssatserne. Reformen af den slovakiske skatteforvaltning går fremad, og der skal gøres en energisk indsats for at modernisere den. Der skal udvikles IT-skatteinformationssystemer, der gør det muligt at udveksle elektroniske data med Fællesskabet og dets medlemsstater.

Der er taget yderligere positive skridt i *energisektoren* med beslutningen om en betydelig åbning af det indenlandske energimarked og iværksættelsen af privatiseringen af store energiselskaber. For så vidt angår atomenergi skal Slovakiet efterleve sine tilsagn om nedlukning og fortsætte med at sikre en høj grad af nuklear sikkerhed. Slovakiet fastholdt tempoet i reformen af *industripolitikken* ved at fortsætte privatiseringen, særlig af bankerne, og omstruktureringen af virksomheder. Undtagen for posttjenester har Slovakiet generelt opnået en høj grad af tilpasning på området for *telekommunikation og informationsteknologier*. Vægten skal nu lægges på en effektiv gennemførelse og styrkelse af den administrative kapacitet. Tilpasningen af lovgivningen om *forbrugerbeskyttelse* er fortsat, især vedrørende ikke-sikkerhedsmæssige spørgsmål. Bestræbelserne for at sikre tilstrækkelig koordination og styrkelse af de organer, der beskæftiger sig med markedstilsyn, skal fortsætte.

På området for *socialpolitik og beskæftigelse* er der gjort betydelige fremskridt, særlig med en yderligere tilpasning til EU-retten om arbejdsret og ligestilling mellem mænd og kvinder. Indsatsen skal nu rettes mod gennemførelsen med særlig vægt på håndhævelse af sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

Udviklingen på området for *regionalpolitik og koordination af strukturinstrumenter* har fortsat været begrænset. Manglen på tilstrækkeligt og kvalificeret personale i de relevante ministerier og involverede organer er stadig et problem.

For så vidt angår *miljøet* er der gjort gode fremskridt med tilpasningen af lovgivningen - undtagen for vandkvalitet, naturbeskyttelse, industriforurening og risikoforvaltning -

men der skal stadig foretages en betydelig tilpasning. Foranstaltningerne til at styrke den administrative kapacitet skal energisk videreføres.

På området for *samarbejde om retlige og indre anliggender* er der gjort yderligere fremskridt med tilpasning og administrativ kapacitet, især med hensyn til grænsekontrol, blandt andet gennem vedtagelse af en Schengen-handlingsplan; der er også gjort fremskridt med visumpolitik og politimæssigt samarbejde. Der er behov for betydelig fremgang på alle relevante områder, herunder en øget indsats for at styrke den administrative kapacitet.

Der blev taget betydelige skridt på området for *toldunionen* med ikrafttrædelsen af den nye toldlov og loven om statsadministrationsorganer på toldområdet. Der skal udvikles IT-systemer med henblik på elektronisk dataudveksling mellem EF og Slovakiet. Der kan meldes om betydelige fremskridt på området for *finanskontrol*, hvor de grundlæggende retlige rammer for offentlig intern finanskontrol og ekstern revision nu er på plads. Der skal lægges særlig vægt på området for kontrol af udgifter til strukturelle aktioner og beskyttelse af EU's finansielle interesser.

For så vidt angår *administrativ kapacitet* har der samlet set kun været begrænsede fremskridt, selv om der på et mindre antal områder blev gjort gode fremskridt med hensyn til at styrke de relevante institutioner. Der var betydelige fremskridt med hensyn til fri bevægelighed for kapital og toldunion, men der kan kun meldes om begrænset fremgang med hensyn til navnlig landbrug, transportpolitik, regionalpolitik, koordination af strukturinstrumenter og samarbejde om retlige og indre anliggender. For så vidt angår håndhævelse skal der gøres en større indsats, især med hensyn til selskabsret, konkurrencepolitik samt socialpolitik og beskæftigelse. Den positive udvikling med hensyn til styrkelse af den administrative kapacitet på beskatnings-, energi- og miljøområdet skal videreføres. De institutioner og mekanismer, der er relevante i forbindelse med en effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler, skal styrkes betydeligt.

Regeringens beslutning om at øge antallet af personer, der tager sig af integrationen med EU, med ca. 1200 ansatte i 2002 er et velkomment skridt, som er nødvendigt for at styrke den administrative kapacitet, der samlet set stadig er svag.

De kortfristede prioriteter i *tiltrædelsesparkerskabet fra 1999* er i vidt omfang blevet opfyldt på området for det indre marked samt socialpolitik og beskæftigelse; de er delvis opfyldt med hensyn til energi og samarbejde om retlige og indre anliggender og kun i begrænset omfang opfyldt på landbrugs- og miljøområdet. Alle mellemlistede prioriteter er delvis opfyldt, undtagen for transportpolitik, regionalpolitik og koordination af strukturinstrumenter samt miljøet, hvor de prioriterede mål kun i begrænset omfang er nået.

Slovenien

I sin udtalelse fra 1997 konkluderede Kommissionen, at Slovenien opfyldte de politiske kriterier. Siden da har landet gjort betydelige fremskridt med hensyn til yderligere at konsolidere og uddybe sin institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af

mindretal. I det seneste år er der gjort en yderligere indsats på dette område. Slovenien opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

Slovenien har gjort gode fremskridt med at reformere retsvæsenet gennem vedtagelse af ny lovgivning og gennemførelse af foranstaltninger, som allerede delvist var indført året i forvejen, og som sigter mod at afvikle ophobningen af verserende retssager. Som følge heraf er antallet af verserende sager blevet væsentligt nedbragt.

Den samlede reform af den offentlige forvaltning er fremmet i det forløbne år. Lovene om embedsmænd og offentlige organer er imidlertid endnu ikke blevet vedtaget. De er en vigtig del af rammelovgivningen for reformen af den offentlige sektor og fastsætter bestemmelser om den offentlige tjenestes uafhængighed og offentlige organers status. Indsatsen på dette område skal videreføres.

Der er behov for at gøre en indsats med hensyn til politiets adfærd, navnlig med hensyn til visse rapporterede tilfælde af mishandling.

I tiltrædelsespartnerskabet fra 1999 fastsættes fremskyndelsen af reformen af den offentlige forvaltning som en kortfristet prioritet, som kan anses for at være opfyldt. Imidlertid skal der stadig vedtages lovgivning om offentlige organer, hvilket blev identificeret som en prioritet på mellemlang sigt. Slovenien har gjort gode fremskridt med hensyn til at opfylde den mellemfristede prioritet om forbedringer af den måde, hvorpå retsvæsenet fungerer. En videreførelse af indsatsen for at løse udestående grænsespørgsmål med Kroatien er en mellemfristet prioritet, der nu er opfyldt.

Slovenien er en fungerende markedsøkonomi. Forudsat at landet gennemfører de resterende reformer for at øge konkurrencen på hjemmemarkederne, skulle det være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på kort sigt.

Den makroøkonomiske udvikling har fortsat generelt været gunstig med støt vækst i BNP, lav arbejdsløshed og nedbringning af underskuddet på de løbende poster. De resterende begrænsninger på kapitalbevægelser er gradvist ved at blive fjernet på baggrund af en politik med styrede valutakurser.

Den vedvarende inflation, der er forbundet med den udbredte indeksering i den slovenske økonomi og med de penge- og valutakurspolitiske rammer, giver fortsat grund til bekymring. Arbejdsmarkederne er ikke tilstrækkelig fleksible. Markedernes funktion kunne forbedres ved at mindske statens indflydelse i visse dele af økonomien. Myndighederne bør nu gå videre med gennemførelsen af de bebudede strukturreformer og privatisering på en række afgørende områder, såsom bank- og forsikringssektoren. Dette vil bidrage til at tiltrække flere udenlandske investorer og tilvejebringe et bedre mikroøkonomisk grundlag for vedvarende vækst på mellemlang sigt. Disse strukturelle foranstaltninger vil betyde, at penge- og valutakurspolitikken kan koncentreres om prisstabilitet i stedet for om opretholdelse af konkurrenceevnen over for udlandet. Den igangværende reform af finanssektoren vil også tilvejebringe et mere robust klima, hvori liberaliseringen af kapitalbevægelser kan afsluttes.

Siden den seneste periodiske rapport har Slovenien samlet set gjort gode fremskridt med overtagelse og gennemførelse af EU-retten. Landet har gjort betydelige fremskridt med hensyn til selskabsret, landbrug, transport, energi, kultur, det audiovisuelle område samt telekommunikation. Der er imidlertid kun sket begrænsede fremskridt på

andre områder, navnlig regionalpolitik, fri bevægelighed for personer, socialpolitik og beskæftigelse samt forbruger- og sundhedsbeskyttelse. Det er blevet ved med at styrke den administrative kapacitet, især inden for fri bevægelighed for varer, telekommunikation, kultur og det audiovisuelle område og intern finanskontrol.

Slovenien har siden sidste periodiske rapport gjort gode fremskridt med at vedtage og gennemføre lovgivning på centrale områder af EU-retten om det indre marked. Der er sket betydelig fremgang med lovgivningen på området for selskabsret, og de retlige rammer er nu næsten helt på plads. Slovenien bør nu koncentrere sig om en passende gennemførelse af de nye bestemmelser om intellektuelle og industrielle ejendomsrettigheder. Der er også sket gode fremskridt med hensyn til den endelige indførelse af de lovgivningsmæssige rammer for *fri bevægelighed for varer*, og opmærksomheden bør nu rettes mod at styrke den institutionelle struktur, herunder det nyoprettede standardiseringsinstitut og markedstilsynsordningerne. I rapporteringsperioden gjorde Slovenien betydelige fremskridt med hensyn til at fjerne begrænsningerne på den *fri bevægelighed for kapital*, men denne proces skal stadig afsluttes i henhold til den tidsplan, som er fastlagt af regeringen. Der blev også opnået fremskridt med hensyn til *friheden til at levere tjenesteydelser*, og tilpasningen befinder sig på et fremskredent niveau. De tilsynsførende institutioner på dette område skal styrkes yderligere. Selv om der ikke er sket meget nyt på området for *konkurrencepolitik*, er Slovenien allerede godt forberedt på dette område, og landet bør fortsætte med at koncentrere sig om at dokumentere gode resultater med håndhævelsen. Der kunne kun noteres begrænset fremgang i rapporteringsperioden med hensyn til *fri bevægelighed for personer*, og Slovenien bør fremskynde tilpasningen, særlig vedrørende gensidig anerkendelse af erhvervs kvalifikationer og borgernes rettigheder.

For så vidt angår *beskatning* har Slovenien fortsat med at gøre støtte fremskridt og har nu opfyldt sit tilsagn om lukning af de toldfri forretninger. Det er vigtigt, at Slovenien udvikler sine IT-systemer med henblik på elektronisk dataudveksling med Fællesskabet og dets medlemsstater.

Der er gjort meget gode fremskridt på *landbrugsområdet*, særlig gennem vedtagelse af nye veterinærlove og love om planters sundhed og beskyttelse. Det bør nu prioriteres at styrke den administrative kapacitet, afslutte arbejdet med forvaltningsmekanismerne for den fælles landbrugspolitik og oprette passende inspektionstjenester for planters og dyrs sundhed.

Slovenien har gjort betydelige fremskridt med tilpasning af lovgivningen om *transport* gennem vedtagelse af de centrale luft-, sø- og vejtransportlove. Det har fortsat med at gøre fremskridt med forberedelserne til tiltrædelsen i *energisektoren*, især ved at åbne det indenlandske elektricitetsmarked.

Slovenien har siden sidste periodiske rapport kun gjort meget få fremskridt med forberedelserne til tiltrædelsen på *det regionalpolitiske område*. Forberedelserne til gennemførelse af strukturfondene bør fremskyndes som en prioritet. Fremgangen har også været begrænset i rapporteringsperioden på området for *beskæftigelse og sociale anliggender*, hvor vedtagelsen af loven om beskæftigelsesrelationer igen er blevet forsinket.

Der er allerede sket en høj grad af tilpasning i *miljøsektoren*, og indsatsen bør nu koncentreres om vedtagelse af den resterende centrale lovgivning om vandkvalitet, genetisk modificerede organismer og strålingsbeskyttelse. I rapporteringsperioden er der kun sket begrænsede fremskridt med hensyn til *forbrugerbeskyttelse*, og der er behov for en betydelig indsats, især på området for ikke-sikkerhedsrelaterede foranstaltninger.

Slovenien har taget et væsentligt skridt hen imod at afslutte tilpasningen af lovgivningen og sikre gennemførelsen af EU-retten for *telekommunikation, kulturpolitik og det audiovisuelle område* ved at vedtage lovgivning af central betydning og oprettelse af agenturet for telekommunikation og radio- og fjernsynsspredning.

Der er gjort visse fremskridt på området for *retlige og indre anliggender*, bl.a. gennem vedtagelse af Schengen-handlingsplanen og ansættelse af yderligere personale til behandling af asylansøgninger. Slovenien bør fortsætte indsatsen for at forbedre kapaciteten og infrastrukturen i forbindelse med grænsekontrol, etablere passende faciliteter for asylansøgere adskilt fra centret for illegale indvandrede og vedtage den resterende sekundære lovgivning.

Slovenien har allerede opnået et godt tilpasningsniveau på *toldområdet* og bør nu fokusere indsatsen mod at afslutte tilnærmelsen af lovgivningen og styrke sin forvaltning gennem den igangværende reform. Der skal herunder udvikles IT-systemer, så der kan udveksles edb-oplysninger mellem EF og Slovenien.

Der er sket gode fremskridt på området for *ekstern finanskontrol* gennem vedtagelse af den nye lov om Revisionsretten, og forberedelserne er allerede langt fremme på dette område. Opmærksomheden skal nu rettes mod at styrke den offentlige interne finanskontrol.

Sloveniens administrative kapacitet i forbindelse med gennemførelse af EU-retten er blevet forøget. Siden den seneste periodiske rapport er der gjort betydelige fremskridt med hensyn til oprettelse af gennemførende, tilsynsførende og regulerende institutioner for fri bevægelighed for varer, telekommunikation, kultur og det audiovisuelle område. De fleste af de institutioner, som er nødvendige for at gennemføre EU-retten, er nu på plads, og opmærksomheden bør nu rettes mod at give dem tilstrækkelige ressourcer til at udføre deres arbejde. Den administrative kapacitet skal udbygges på området for forvaltning af strukturfondene. Der er endnu ikke reelt etableret et uafhængigt tilsynsorgan for databeskyttelse. Der er også behov for en yderligere indsats for at skabe den administrative kapacitet, som er nødvendig for at sikre en forsvarlig, effektiv og kontrollerbar forvaltning af EU-midler.

Slovenien har opfyldt en stor del af tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteter på områderne for økonomiske kriterier, det indre marked, landbrug, transport, miljø, beskæftigelse og sociale anliggender samt retlige og indre anliggender. Med hensyn til styrkelse af administrationen og retsvæsenets kapacitet (herunder forvaltning og kontrol af EU-midler) er de prioriterede mål delvis nået. Der skal nu især fokuseres på de tilbageværende kortfristede prioriteter, især i forbindelse med kontrol af EU-midler. Slovenien har også gjort gode fremskridt med realiseringen af en række mellemfristede prioriteter. Landet bør også fremskynde forberedelserne på området for økonomisk og

social samhørighed og sikre, at de prioriterede mål nås, især med hensyn til økonomiske kriterier, landbrug samt beskæftigelse og sociale anliggender.

Tyrkiet

De forfatningsændringer, der blev vedtaget af det tyrkiske parlament den 3. oktober 2001, er et vigtigt skridt hen imod at styrke garantierne på områderne for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder samt begrænse dødsstraffen. Ændringerne mindsker mulighederne for at begrænse grundlæggende frihedsrettigheder såsom ytrings-, kommunikations-, presse- og foreningsfriheden. Opmærksomheden er nu rettet mod en effektiv gennemførelse af disse vigtige ændringer. Den tyrkiske regering er ved at færdiggøre en pakke med udkast til ny lovgivning, der skal føre til en række forfatningsændringer, især vedrørende ytrings- og tankefrihed. Dette bør gøre det lettere at gøre fremskridt med hensyn til opfyldelse af tiltrædelsespartnerskabets prioriteter.

Trods disse ændringer er der fortsat et antal begrænsninger på udøvelsen af grundlæggende frihedsrettigheder. Den udstrækning, i hvilken personer i Tyrkiet rent faktisk vil opleve en forbedring af udøvelsen af grundlæggende frihedsrettigheder, vil afhænge af de nærmere bestemmelser i gennemførelseslovgivningen og den praktiske anvendelse af loven. Det er opmuntrende, at der er indført et generelt proportionalitetsprincip, og at det erklærede generelle mål for reformen er effektivt at fremhæve respekten for menneskerettighederne og retsstatsprincippet.

Moratoriet om dødsstraf er blevet opretholdt. Ifølge forfatningens reviderede artikel 38 kan dødsstraf kun benyttes i tilfælde af forbrydelser i forbindelse med terrorisme, i krigstid og ved trussel om umiddelbart forestående krig. Undtagelsen for forbrydelser relateret til terrorisme er ikke i overensstemmelse med protokol nr. 6 til den europæiske menneskerettighedskonvention (der ikke tillader undtagelser), hvorimod undtagelsen i forbindelse med krigsforbrydelser er tilladt i henhold til protokol nr. 6. Straffeloven vil skulle ændres, for at denne reviderede artikel kan tage effekt. Dette vil gøre det muligt at vurdere, om Tyrkiet er i stand til at underskrive og ratificere protokol nr. 6 til den europæiske menneskerettighedskonvention.

Reformerne vedrørende økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder indeholder en række positive elementer. Bestemmelserne i artikel 26 og 28 om forbud mod brugen af sprog, der er forbudt i lovgivningen, er nu ophævet. Dette kan bane vejen for brugen af andre sprog end tyrkisk og er en positiv udvikling. Den eksisterende restriktive lovgivning og praksis vil skulle ændres, så reformen af forfatningen kan gennemføres, hvilket de tyrkiske myndigheder har erkendt. Der er ikke sket forbedringer af de reelle muligheder for at nyde godt af kulturelle rettigheder for alle tyrkere, uanset deres etniske oprindelse.

Der er vedtaget en række betydelige fængselsreformer. Tyrkiet tilskyndes til at sikre, at disse reformer gennemføres fuldt ud. Den uforholdsmæssige brug af magt for at standse protester i fængsler skal beklages. Det fortsatte tab af liv som følge af sultestrejker er uacceptabelt ud fra en humanitær synsvinkel. Uanset de involveredes politiske motiver bør der gøres en øget indsats for at forhindre yderligere dødsfald. En fri debat om disse spørgsmål skal tillades.

Der er indledt reformer af retsvæsenet. Domstolenes uafhængighed, statssikkerheds- og militærdomstolenes beføjelser og efterlevelse af den europæiske menneskerettighedsdomstols afgørelser giver stadig grund til bekymring.

Der er taget en række initiativer til at øge opmærksomheden om menneskerettighedsspørgsmål hos lovhåndhævelsesorganers og domstoles personale, men det er for tidligt at vurdere virkningerne heraf.

Trods flere initiativer for at skabe mere gennemsigtighed i Tyrkiets offentlige liv er korruption fortsat et alvorligt problem. Den nylige undertegnelse af vigtige Europarådskonventioner om korruption og hvidvask af penge er en positiv udvikling.

Der er behov for en yderligere indsats for at forbedre den økonomiske situation i den sydøstlige del af landet for at mindske regionale uligheder og forbedre de økonomiske, sociale og kulturelle muligheder for alle borgere. Nødretstilstanden er stadig i kraft i fire provinser i denne del af landet.

De grundlæggende træk i et demokratisk system eksisterer i Tyrkiet, men en række fundamentale spørgsmål, såsom civil kontrol over militæret, skal stadig behandles effektivt.

Trods en række forfatnings-, lovgivnings- og forvaltningsmæssige ændringer er der behov for forbedringer af den faktiske menneskerettighedssituation, således som den påvirker enkeltpersoner i Tyrkiet.

Selv om Tyrkiet er begyndt at gøre fremskridt på visse områder, opfylder landet endnu ikke de politiske Københavnskriterier, og det opfordres derfor til at intensivere og fremskynde reformprocessen for at sikre, at menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder nyder fuld beskyttelse i lovgivningen og i praksis, for alle borgere og i hele landet. Der bør gøres mere udstrakt brug af *den forbedrede politiske dialog* for yderligere at skabe fremskridt med hensyn til centrale spørgsmål, der prioriteres i tiltrædelsesparterskaberne, såsom menneskerettigheder, Cypern og fredelig bilæggelse af grænsestridigheder.

I betragtning af Ankaras støtte til Rauf Denktash' beslutning om at trække sig ud af FN's tilnærmelsesdrøftelser og afvise FN's generalsekretærs opfordring til samtaler i New York bør den støtte, Tyrkiet har givet udtryk for i den politiske dialog til FN's generalsekretærs bestræbelser for at finde en samlet løsning på *Cypern-problemet*, nu følges af konkrete skridt fra Tyrkiets side for at finde en løsning.

Efter to finansielle kriser har Tyrkiet ikke været i stand til at gøre yderligere fremskridt i retning mod at opnå en fungerende markedsøkonomi. Betydelige dele af landets erhvervsliv konkurrerer imidlertid allerede på EU-markedet inden for rammerne af toldunionen med EF.

De to finansielle kriser bragte den økonomiske genrejsning til ophør og gjorde en ende på det forudgående økonomiske stabiliseringsprogram. Den makroøkonomiske stabilitet er rystet, og mange makroøkonomiske ubalancer er genopstået. Tyrkiet har vedtaget og gennemført et ambitiøst økonomisk reformprogram, som bedre end dets forgænger behandler risikomomenterne og de sårbare punkter hos den indenlandske

finanssektor, og som søger at mindske statens indblanding i mange økonomiske sektorer. isse problemer var af central betydning for krisen.

Det skal være en prioritet at skabe makroøkonomisk stabilitet på kort sigt, baseret på en nedbringelse af inflationen. Myndighederne skal imidlertid blive ved med at koncentrere sig om at skabe et solidt grundlag for en vedvarende markedsbaseret økonomisk udvikling på mellemlang sigt. Der er stadig behov for en betydelig omstrukturering i forskellige sektorer, f.eks. inden for banker, landbrug og statslige virksomheder, for at sikre, at økonomien som helhed er konkurrencedygtig på mellemlang sigt. De vil skulle omlægge deres budgetmæssige prioriteter i et mellemlangt perspektiv med henblik på at tilvejebringe tilstrækkelige investeringer i uddannelse, sundhed, sociale tjenester og offentlig infrastruktur i hele landet.

Tyrkiets tilpasning til EU-retten er længst fremme på de områder, der er omfattet af toldunionen. Siden den seneste periodiske rapport er der sket en yderligere tilpasning på disse områder. Desuden er der vedtaget vigtig lovgivning på bankområdet, herunder vedrørende centralbanken, og i sektorer såsom telekommunikation, energi og landbrug. I nogle tilfælde afveg den nyligt vedtagne lovgivning imidlertid betydeligt fra EU-retten (kosmetik, audiovisuel politik, socialpolitik). Der er fortsat store uoverensstemmelser mellem EU-retten og den tyrkiske lovgivning. Fremskridtene med hensyn til at styrke den administrative kapacitet til at gennemføre EU-retten har været begrænsede.

For så vidt angår det indre marked er der vedtaget forskellige love vedrørende *fri bevægelighed for varer*, herunder om standarder. Vedtagelsen af rammer for teknisk lovgivning er særlig betydningsfuld. Der skal tages yderligere skridt på en række områder. Den gældende ordning for offentlige indkøb er ikke i overensstemmelse med EU-retten. Der kan ikke meldes om fremskridt på området for *fri bevægelighed for personer*. På området for *fri bevægelighed for kapital* er der fortsat vigtige begrænsninger på udenlandske investeringer i forskellige sektorer. Der er behov for en betydelig indsats for yderligere at tilpasse lovgivningen på området for ikke-finansielle tjenesteydelser. Gennemførelsen af lovgivning om pengevask skal tillægges større opmærksomhed. På området for *selskabsret* er der ikke gjort fremskridt med hensyn til indførelse af en ny handelslov. Der er taget vigtige skridt til at tilpasse lovgivningen om intellektuelle ejendomsrettigheder til DEU-retten. Der er oprettet særlige domstole på området for beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, men håndhævelseskapaciteten på området skal styrkes. På området for *konkurrencepolitik* anvendes antitrustbestemmelserne fortsat på tilfredsstillende vis. Tyrkiets statsstøttepolitik er ikke forenelig med EU-retten. Til trods for en ny lov giver situationen med hensyn til justering af monopolet for alkohol og tobak stadig grund til bekymring.

Tyrkiet har indledt en betydelig reform i *landbrugssektoren*. Nogle af de grundlæggende træk i den nye tyrkiske direkte indkomspolitik afviger imidlertid fra den metode, der aktuelt anvendes i EU. Tyrkiet har ikke oprettet en række basale mekanismer, som f.eks. et landsdækkende matrikelregister. Det bør fokusere på overtagelse, gennemførelse og håndhævelse af EU-lovgivningen i sektoren for planter og dyrs sundhed.

For så vidt angår *fiskeriet* blev der ikke gjort fremskridt med hensyn til tilpasningen til den fælles fiskeripolitik. Der skal etableres et moderne registrationssystem for fiskerflåden.,

For så vidt angår *transportpolitik* skal Tyrkiet fremskynde det lovgivningsmæssige arbejde, som er nødvendigt for vedtage EU-retten på transportområdet. Den administrative kapacitet til at anvende og gennemføre den relevante lovgivning i alle sektorer skal forbedres.

For så vidt angår *beskatning* er der behov for betydelige fremskridt, især med hensyn til tilnærmelse af de satser, der anvendes i momssystemet.

På de fleste områder er Tyrkiets *statistiske* infrastruktur stadig meget forskellig fra EU-strukturen. Der kan ikke meldes om konkrete fremskridt.

Der er truffet foranstaltninger på området for *socialpolitik og beskæftigelse*, men ikke alle er i overensstemmelse med EU-retten. F.eks. skaber den nye lov om det økonomiske og sociale råd ikke de betingelser, der er nødvendige for en ægte social dialog. Den tyrkiske lovgivning er stadig meget forskellig fra lovgivningen i EU. For så vidt angår *energi* er der sket betydelige fremskridt i elektricitets- og gassektoren. De to vigtige love, der er vedtaget i år, er et vigtigt skridt hen imod at forberede Tyrkiet til det indre marked for energi.

I *telekommunikationssektoren* skal de nye regelrammer bringes i overensstemmelse med EU-retten på områder som almene tjenester og databeskyttelse.

For så vidt angår *regionalpolitik* har Tyrkiet ikke gjort fremskridt, og det vil være nødvendigt at rette en betydelig opmærksomhed mod at forberede gennemførelsen af strukturpolitikker.

På *miljøområdet* vil der skulle vedtages yderligere ny lovgivning, herunder en vigtig rammelov, der i øjeblikket behandles af parlamentet.

På området for *retlige og indre anliggender* undertegnede Tyrkiet for nylig tre vigtige Europarådskonventioner om pengevask og bekæmpelse af korruption. En bilateral aftale med Grækenland om bekæmpelse af kriminalitet er trådt i kraft. Tyrkiet har taget initiativer til at tilpasse sig EU's visumpolitik og til at indgå tilbagemagningsaftaler på indvandringsområdet. Den administrative kapacitet skal styrkes med hensyn til grænsekontrol og bekæmpelse af ulovlig indvandring.

Der er næsten fuld tilpasning med hensyn til *told*.

Hvad angår *finanskontrol* skal den tyrkiske stats budget- og finanskontrollmekanismer forbedres.

Den administrative kapacitet på forskellige områder skal styrkes for at sikre, at EU-retten gennemføres og håndhæves effektivt. Der er behov for en væsentlig reform på alle niveauer i forvaltningen. I nogle tilfælde vil dette medføre etablering af nye strukturer, f.eks. på området for statsstøtte og regional udvikling. På nogle områder er der oprettet nye regulatoriske organer. Deres autonomi skal sikres, og samtidig skal der stilles tilstrækkeligt personale og finansielle ressourcer til rådighed.

Tiltrædelsespartnerskabet med Tyrkiet blev vedtaget i marts 2001, og Tyrkiet har gjort en betydelig indsats for at forberede gennemførelsen heraf. Tyrkiet har fået større viden om EU-retten, og regeringen har indledt en intensiv forberedelse af ny lovgivning. For så vidt angår fri bevægelighed for varer, beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, energi, telekommunikation og told opfylder de truffne foranstaltninger delvis tiltrædelsespartnerskabets kortsigtede prioriteter. Der er behov for en betydelig yderligere indsats for at opfylde tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteter i forbindelse med EU-retten.

Bilag 2: Kandidatlandene: de vigtigste statistiske indikatorer (2000)

	Areal	Befolkning	Tæthed	BNP i KKS (købekraftsstandarder) (1) (2)			Ændring af BNP i %	Landbrug	
	1000 km ²	Mio. indbyggere	Indb./km ²	Mia. EUR KKS	EUR/indb. KKS	EUR/indb. i % EU-gennemsnittet	%	% af bruttoværditilvæksten	% af beskæftigelsen
Bulgarien	111	8,2	74	44,3	5400	24	5,8	14,5	-
Cypern	9	0,8	82	12,4	18500	83	4,8	3,8	9,2
Den Tjekkiske Rep.	79	10,3	130	135,1	13500	60	2,9	3,9	5,1
Estland	45	1,4	32	12,1	8500	38	6,9	6,3	7,4
Ungarn	93	10,0	108	117,0	11700	52	5,2	4,8	6,5
Letland	65	2,4	37	15,6	6600	29	6,6	4,5	13,5
Litauen	65	3,7	57	24,3	6600	29	3,3	7,6	19,6
Malta	0,3	0,4	1240	4,6	11900	53	5,0	2,3	1,9
Polen	313	38,6	124	337,9	8700	39	4,0	3,3	18,8
Rumænien	238	22,4	94	135,4	6000	27	1,6	12,6	42,8
Slovakiet	49	5,4	110	58,3	10800	48	2,2	4,5	6,7

Slovenien	20	2,0	98	32,0	16100	72	4,6	3,2	9,9
Tyrkiet	775	65,3	84	433,3	6400	29	7,2	14,6	34,9

Kilder: Eurostat fra nationale kilder.

(1) Metoden for beregning af BNP i KKS er blevet ændret siden sidste års rapporter.

Tallene er derfor ikke sammenlignelige.

(2) Med hensyn til beregningen af BNP pr. capita kommer tallene for den samlede befolkning fra nationalregnskaberne og kan afgive fra befolkningsstatistikernes tal.

2000

	Inflations- takt	Arbejdsløshed	Samlede offentlige udgifter	Udenrigshandel				Løbende poster	Udenlandske direkte investeringer	
	Års- gennem- snit	ILO's definition % af den erhvervsaktive befolkning	Balance i BNP %	Handelsbalance eksport/import i %	Eksporten til EU i % af den samlede eksport	Importen fra EU i % af den samlede import	EU's balance med de pågældende lande (mio. EUR)	Balance i % af BNP	Egenkap. i EUR pr. capita (3) (4)	Netto- tilførsel i % af BNP (4)
Bulgarien	10,3	16,4	-0,7	74,1	51,2	44,1	146	-5,0	239	7,1
Cypern	4,9	3,4	-3,2	12,2	47,7	55,9	2098	-5,2	-	1,8
Den Tjekkiske Rep.	3,9	8,8	-4,2	90,1	68,6	61,9	2330	-4,7	2213	9,0
Estland	3,9	13,7	-0,7	74,5	76,5	62,6	94	-6,7	1980	8,0
Ungarn	10,0	6,4	-3,1	87,6	75,1	58,4	1086	-3,3	1790	2,9
Letland	2,6	14,6	-2,7	58,5	64,6	52,4	118	-6,9	943	5,7
Litauen	0,9	16,0	-3,3	69,8	47,9	43,3	403	-6,0	683	3,4
Malta	2,4	4,5	-6,6	71,9	33,5	59,9	1773	-14,5	-	18,0
Polen	10,1	16,1	-3,5	64,7	69,9	61,2	10530	-6,3	671	5,3

Rumænien	45,7	7,1	-3,8	78,8	63,8	56,6	1061	-3,7	317	2,8
Slovakiet	12,1	18,6	-6,7	92,8	59,1	48,9	-434	-3,7	1000	10,8
Slovenien	8,9	7,0	-2,3	86,4	63,8	67,8	1818	-3,3	1348	1,0
Tyrkiet	54,9	6,6	-11,0	50,9	52,3	48,8	12266	-4,9	-	0,5

(3) Tallene er beregnet ved anvendelse af befolkningstallene i nationalregnskaberne, der kan afvige fra befolkningsstatistikernes tal.

(4) Betalingsbalancedata

(5) Malta: registrerede arbejdsløse

Kilder: Eurostat fra nationale kilder.

Bilag 3: Førtiltrædelsesstrategien

Førtiltrædelsesstrategien består af en kombination af prioriteter og en række instrumenter, herunder finansiel bistand, associeringsaftaler og deltagelse i Fællesskabets programmer og organer. Den hjælper kandidatlandene til at forberede sig på det fremtidige medlemskab ved at overtage EU-retten før tiltrædelsen.

a) Fastsættelse af prioriteter

Tiltrædelsespartnerskaberne er det vigtigste instrument i førtiltrædelsesstrategien. De nuværende tiltrædelsespartnerskaber blev vedtaget i december 1999 for kandidatlandene i Central- og Østeuropa, i marts 2000 for Cypern og Malta og i marts 2001 for Tyrkiet. På grundlag af analyserne i de periodiske rapporter fastlægger de prioriteter for hvert enkelt land med hensyn til opfyldelse af kriterierne for tiltrædelse. De angiver også den finansielle bistand, der kan ydes af Fællesskabet til at støtte disse prioriteringer, samt betingelserne for bistanden.

EU har ikke været nødt til at gøre brug af den betingelsesklausul i forordningen om tiltrædelsespartnerskabet, som omhandler utilstrækkelige fremskridt med hensyn til opfyldelse af tiltrædelseskriterierne eller manglende opfyldelse af forpligtelser i associeringsaftalerne. Resultater og mangler i forbindelse med gennemførelsen af tiltrædelsespartnerskabernes aktuelle prioriteter er anført i de periodiske rapporter.

Ved denne lejlighed og samtidig med de periodiske rapporter fremlægger Kommissionen forslag for Rådet om ændring af tiltrædelsespartnerskaberne. De identificerer de prioriterede områder, hvor der skal gøres en indsats i 2002 og 2003. Disse forslag vedrører alle lande undtagen Tyrkiet, hvor det gældende tiltrædelsespartnerskab er vedtaget for så kort tid siden, at ændringer ikke er nødvendige.

Som reaktion på tiltrædelsespartnerskabet har alle kandidatlande udarbejdet **nationale programmer for vedtagelse af EU-retten**, der angiver de menneskelige og finansielle ressourcer, der er nødvendige for at opfylde tiltrædelsesprioriteterne, samt tidsplanen herfor. Disse programmer ajourføres regelmæssigt. Tyrkiet vedtog for første gang et nationalt program i 2001, mens alle de øvrige kandidatlande har ajourført deres programmer i første halvår 2001. I nogle lande er de nationale programmer nu en del af budgetlægningsprocessen. Den relevante periodiske rapport indeholder en vurdering af hvert enkelt program.

b) Finansiell bistand

De central- og østeuropæiske kandidatlande har gennem PHARE-programmet draget fordel af finansiel bistand fra EU siden overgangsprocessens begyndelse. PHARE suppleres nu af to programmer, der bistår landene med at forberede deltagelsen i samhørigheds- og strukturfondene. ISPA tildeler mere end 1 mia. EUR om året i investeringer i miljø- og transportinfrastruktur til forberedelse af samhørighedsfonden. SAPARD påregner tildeling af mere end 500 mio. EUR om året til udvikling af landbruget og landdistrikterne i forberedelse af deltagelsen i strukturfondene for landbrug og fiskeri.

Med et årligt budget på over 1,6 mia. EUR samfinansierer **PHARE**-programmet institutionel opbygning og dermed forbundne investeringer i infrastrukturen for gennemførelse af EU-retten og yder støtte til økonomisk og social samhørighed for at bistå kandidatlandene med at forberede gennemførelsen af strukturfondene efter tiltrædelsen. Omkring en tredjedel af midlerne tildeles hvert af disse tre områder.

PHARE-støtten til opbygning af institutioner bistår kandidatlandene med at styrke deres kapacitet til at gennemføre og håndhæve EU-retten. Parvist samarbejde er det vigtigste instrument i denne forbindelse. Det involverer udstationering af personale fra medlemsstaternes ministerier, regionale og offentlige organer samt erhvervssammenslutninger i mindst et år i modpartsinstitutioner i kandidatlandene. Ordningen har været anvendt i de central- og østeuropæiske lande siden 1998.

Parvist samarbejde blev udstrakt til Cypern og Malta i 2001 og vil blive udstrakt til Tyrkiet i 2002 i henhold til disse landes respektive finansielle instrumenter. Der er nu omkring 500 parvise samarbejdsprojekter, som dækker de fleste områder i EU-retten (mere detaljerede oplysninger fremgår af bilag 5).

Fra dette års begyndelse har kandidatlandene mulighed for at trække på medlemsstaternes erfaringer med hensyn til mindre projekter af kort og mellemlang varighed gennem en ny mekanisme, der kaldes "twinning light". De første projekter vil gå i gang ved udgangen af 2001. Desuden er TAIEX (Kontoret for Informationsudveksling om Faglig Bistand) fortsat en kilde til kortfristet rådgivning, og SIGMA (finansieret af PHARE og forvaltet af OECD) yder rådgivning om horisontale regeringsfunktioner i central- og østeuropæiske lande med fokus på reformen af den offentlige tjeneste, finanskontrol og revision.

Gennemførelsen af **SAPARD** er fuldt decentraliseret. På grundlag af udviklingsplaner for landdistrikterne, som Kommissionen har godkendt, samfinansierer SAPARD udviklingsprojekter for landdistrikter udvalgt af modtagerlandene. Gennemførelsesstrukturen for hvert enkelt land er baseret på et SAPARD-agentur, der skal være akkrediteret af Kommissionen, og som har ansvar for forvaltning og betalinger. Denne proces har vist sig at være mere kompliceret, men er nu i gang og er delvis afsluttet i Bulgarien og Estland. I betragtning af de konstaterede vanskeligheder skal den fremskyndes for de øvrige kandidatlande.

Under **ISPA** har hvert land udarbejdet nationale strategier for transport og miljø, og Kommissionen har på grundlag heraf godkendt projekter for hele det beløb, der var til rådighed for 2000, med næsten lige store bevillinger til de to sektorer. Et tilsvarende resultat forventes i 2001.

Den Europæiske Investeringsbank har mulighed for at udlåne mere end 17 mia. EUR til de central- og østeuropæiske lande (også til lande, der ikke er kandidatlande) i perioden 2000 til 2007 (8,9 mia. EUR med budgetgaranti fra Fællesskabet og 8,5 mia. EUR i en førtiltrædelsesfacilitet uden denne garanti). Det faktiske udlån forventes at nå 3,5 mia. EUR i 2001.

I marts 2000 vedtog Rådet en forordning om førtiltrædelsesoperationer for både **Cypern** og **Malta**. Den fastsætter et finansielt bidrag på 95 mio. EUR i perioden 2000 til 2004 til opfyldelse af prioriteterne i tiltrædelsespartnerskaberne. Budgettildelingen for 2000 er 6 mio. EUR for Malta og 9 mio. EUR for Cypern. Disse to lande er berettigede til EIB's førtiltrædelsesfacilitet og til EIB-faciliteten for Middelhavslande på 6,425 mia. EUR. EIB's lån til Cypern udgjorde 200 mio. EUR i 1999.

Den finansielle gavebistand til **Tyrkiet** i 2001 forventes at nå op på 177 mio. EUR fra MEDA og de to "Europastrategi/førtiltrædelsesstrategi"-forordninger. I overensstemmelse med fremgangsmåden for de øvrige kandidatlande står disse midler til rådighed for strukturelle reformer, opbygning af institutioner og investeringer i EU-retten. Kommissionen har stillet forslag om en ny finansiell bistandsforordning for at sikre en tiltrædelsesstyret tilgangsvinkel for bistanden og bringe forvaltning og procedurer tættere på de forhold, der gælder for PHARE-programmet. Denne forordning vil danne retsgrundlag for en enhedsbudgetpost og således erstatte de tre eksisterende instrumenter (selv om Tyrkiet fortsat vil være berettiget til MEDA-flerlandeprogrammer).

Tyrkiet kan få lån fra **EIB** i henhold til det såkaldte Euromed II-långivningsmandat. Dette beløber sig til 6,425 mia. EUR for perioden januar 2000 til januar 2007. Tyrkiet blev endvidere for nyligt godkendt som berettiget til at drage fordel af EIB's førtiltrædelsesfacilitet (se ovenfor). Et særligt aktionsmandat (på 450 mio. EUR) er under gennemførelse. Desuden er en genopbygningsfacilitet efter jordskælv (TERRA) på 600 mio. EUR til rådighed. Tyrkiet er desuden støtteberettiget i henhold til en ny "Middelhavspartnerskabsfacilitet" på 1 mia. EUR, der dækker hele regionen.

Associeringsaftalerne

Europaaftalerne med de central- og østeuropæiske kandidatlande tilvejebringer rammer for overvågning af vedtagelsen af EU-retten og gennemførelsen af tiltrædelsespartnerskabernes prioriteter. Den analytiske gennemgang af EU-retten finder nu især sted i de underudvalg, der er nedsat i henhold til disse aftaler (se nedenfor). Der er tilsvarende associeringsaftaler med kandidatlandene i Middelhavsområdet.

Europaaftalerne med Ungarn og Den Tjekkiske Republik gik ind i deres **anden fase** i henholdsvis juni 2000 og februar 2001. I begge tilfælde betyder dette yderligere liberalisering, navnlig med hensyn til bestemmelserne om etableringsret. Kommissionen er ved at undersøge overgangen til anden fase for følgende andre associerede lande: Bulgarien, Polen, Rumænien og Slovakiet. For Slovenien varer første fase i princippet indtil 2003. Europaaftalerne med Estland, Letland og Litauen kræver ikke overgang til anden fase.

Ved at fjerne told- og mængdemæssige begrænsninger muliggør Europaaftalerne gensidig frihandel med **industrivarer**. De fremmer derved en øget integration med EU. Der indførtes yderligere autonome og gensidige handelsindrømmelser med de central- og østeuropæiske kandidatlande for **landbrugsprodukter** i juli 2000 (januar 2001 for Litauen), indtil tillægsprotokoller til Europaaftalerne kan træde i kraft. Der vil blive ført forhandlinger med hvert af disse lande om at udvide anvendelsesområdet for handelsindrømmelserne på landbrugsområdet, og tilsvarende forhandlinger med Cypern og Malta er under forberedelse. Parallelt hermed trådte yderligere handelsindrømmelser for **forarbejdede landbrugsprodukter** i kraft i september 2001 med Estland og i november 2001 med Slovenien. For så vidt angår Bulgarien, Ungarn, Slovakiet, Letland og Litauen er der ved at blive truffet afgørelse om yderligere handelsindrømmelser for disse varer.

Protokoller til Europaaftalerne om **europæisk overensstemmelsesvurdering** trådte i kraft den 1. juni 2001 med Ungarn og den 1. juli 2001 med Den Tjekkiske Republik. Aftaler om sådanne protokoller blev parafet med Letland og Litauen; der føres i øjeblikket forhandlinger med Estland, Slovakiet og Slovenien. Protokollerne om europæisk overensstemmelsesvurdering har til sigte at udstrække det indre markeds regler for overensstemmelsesvurdering af forarbejdede varer til kandidatlandene før tiltrædelsen. Efter protokollerne vil kandidatlandene skulle indføre EU-retten for udvalgte sektorer. EU og kandidatlandene er også enige om at anerkende de organer hos modparten, som vurderer varers overensstemmelse med lovgivningen, så det ikke er nødvendigt at foretage en teknisk kontrol ved grænserne.

For så vidt angår **Tyrkiet** er gennemførelsen af toldunionen er fortsat hjørnesteinen i de bilaterale forbindelser. Der blev i april 2000 indledt forhandlinger om en aftale, der sigter mod liberalisering af tjenesteydelser og gensidig åbning af området for offentlige indkøb. Disse forhandlinger er endnu ikke afsluttet.

Deltagelse i Fællesskabets programmer og organer

Alle kandidatlandene deltager i større eller mindre grad i **Fællesskabets programmer**. De central- og østeuropæiske lande deltager især i programmer inden for uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdomsaktiviteter, forskning, kultur, det audiovisuelle område, energi, miljø, små og mellemstore virksomheder og offentlig sundhed. Cypern deltager i visse programmer inden for det audiovisuelle område, uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom, videnskabelig forskning, miljø samt små og mellemstore virksomheder, mens Malta deltager i programmer om videnskabelig forskning, uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdomsaktiviteter. Tyrkiet deltager i to fællesskabsprogrammer (LIFE og det femte rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling), men kun i projekter. Efter konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors i december 1999 forberedes fuld tyrkisk deltagelse i uddannelses-, erhvervsuddannelses- og ungdomsprogrammer, og deltagelse i andre programmer diskuteres.

Som bebudet i det strategiske dokument fra sidste år er der ved at blive truffet generelle afgørelser af Associeringsrådene for alle central- og østeuropæiske lande og ved at blive indgået aftaler for Cypern, Malta og Tyrkiet med henblik på at strømline procedurerne for kandidatlandenes deltagelse i fællesskabsprogrammer. Disse nye instrumenter skulle lette en sådan deltagelse betydeligt. På grundlag af disse instrumenter, der fastlægger de generelle principper for deltagelse i nuværende og fremtidige programmer, vil Kommissionen og kandidatlandenes kompetente myndigheder føre forhandlinger om vilkårene for deltagelse i individuelle programmer. Kandidatlandene kan forsætte med at benytte førtiltrædelsesstøtte til at samfinansiere omkostningerne ved deres deltagelse.

Efter den nylige ratificering af de relevante aftaler vil alle 13 kandidatlande blive medlemmer af Det Europæiske Miljøagentur i 2002. Der vil i nær fremtid blive indgået tilsvarende aftaler med interesserede kandidatlande om deltagelse i Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug. Kandidatlandenes deltagelse i andre fællesskabsorganer er også under forberedelse.

Analytisk gennemgang af EU-retten

Den analytiske gennemgang af EU-retten, den såkaldte "screening", med de forhandlende lande, der medvirkede til at identificere spørgsmål, der skal behandles under forhandlingerne, blev afsluttet i 1999. Den nye EU-ret, der er vedtaget og offentliggjort indtil udgangen af 2000, er blevet fremsendt til disse lande, så de kan tage stilling til denne nye EU-ret i forbindelse med forhandlingerne. Som nævnt i sidste års strategidokument vil associeringsudvalgene og -underudvalgene blive benyttet til at gøre rede for de nye dele af EU-retten og drøfte vedtagelsen og gennemførelsen heraf. Desuden er der som fornødent holdt møder med henblik på at gøre rede for de nye dele af EU-retten om bestemte kapitler, f.eks. transport, landbrug eller telekommunikation.

I 2002 vil de samme procedurer blive anvendt med følgende undtagelse. For at tage hensyn til, at forhandlingerne med de lande, der er nået længst, vil komme nærmere en afslutning, vil de nye dele af EU-retten blive meddelt de forhandlende lande to gange: først ved årets begyndelse for så vidt angår den nye EU-ret, der er vedtaget i 2001, og igen ved andet halvårs begyndelse for så vidt angår den nye EU-ret, der vedtages i første halvår af 2002.

På samme måde er den analytiske gennemgang af EU-retten for Tyrkiet under forberedelse i de otte underudvalg, som er nedsat i henhold til associeringsaftalen, og som indledte deres arbejde i juni 2000. Siden da er hvert underudvalg allerede trådt sammen to gange. Som ønsket af Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira fremlægger Kommissionen som bilag til den periodiske rapport om Tyrkiet en rapport for Rådet om fremgangen med forberedelserne af den analytiske gennemgang af EU-retten

Europakonferencen

Europakonferencen blev skabt som et forum for politisk konsultation om spørgsmål af fælles interesse for EU's medlemsstater og kandidatlandene. Tyrkiet er begyndt at deltage i Europakonferencen efter et møde på ministerplan i Sochaux den 23. november 2000. En anden konference på stats- og regeringschefniveau den 7. december 2000 gav mulighed for at drøfte reformen af institutionerne og Unionens funktionsmåde på længere sigt.

Det Europæiske Råd i Nice foreslog, at "landene i stabiliserings- og associeringsprocessen samt EFTA-landene indbydes til at deltage som potentielle medlemmer". Det Europæiske Råd i Gøteborg erklærede, at "Europakonferencen træder sammen i sin nuværende form under det belgiske formandskab. Med henblik på at styrke EU's partnerskab med Ukraine og Moldova vil disse lande senere blive indbudt til at deltage i konferencen". På Europakonferencens seneste møde den 20. oktober på ministerplan i Bruxelles, hvor der blev udvist en bemærkelsesværdig målbevidsthed, blev kampen mod international terrorisme diskuteret.

Bilag 4: Menneskerettighedskonventioner, som kandidatlandene har ratificeret 30. september 2001

<i>Tilslutning til følgende konventioner og protokoller</i>	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SV	TK
EMK (Den europæiske menneskerettighedskonvention)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Protokol nr. 1 (ret til ejendom)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Protokol nr. 4 (bevægelsesfrihed m.v.)	X	X	X	X	X	X	X	O	X	X	X	X	O
Protokol nr. 6 (dødsstraf)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
Protokol nr. 7 (ne bis in idem)	X	X	X	X	X	X	X	O	O	X	X	X	O
Den europæiske konvention til forebyggelse af tortur	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Den europæiske socialpagt	O	X	X	O	X	O	O	X	X	O	X	O	X
Den reviderede europæiske socialpagt	X	X	O	X	O	O	X	O	O	X	O	X	O
Rammekonvention om beskyttelse af nationale mindretal	X	X	X	X	X	O	X	X	X	X	X	X	O
ICCPR (den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
Valgfri protokol til ICCPR (ret til individuel kommunikation)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
Anden valgfri protokol til ICCPR (afskaffelse af dødsstraf)	X	X	O	O	X	O	O	X	O	X	X	X	O
ICESCR (den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
CAT (konventionen mod tortur)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CERD (den internationale konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
CEDAW (konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Den valgfri protokol til CEDAW	O	O	X	O	X	O	O	O	O	O	X	O	O
CRC (konventionen om barnets rettigheder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

X = Konventionen er ratificeret

O = Konventionen er **IKKE** ratificeret

BG=Bulgarien; CY=Cypern; CZ=Den Tjekkiske Republik; EE=Estland; HU=Ungarn; LV=Letland; LT=Litauen;
MT=Malta; PL=Polen; RO=Rumænien; SK=Slovakiet; SV=Slovenien; TK=Tyrkiet.

Bilag 5: Parvise samarbejdsprojekter 1998-2001

ANTAL PARVISE SAMARBEJDSPROJEKTER, DER ER FINANSIERET VIA PHARE I 1998-2001

Kandidat-land	Landbrug (projekter i forbindelse med planters og dyrs sundhed)	Miljø	Offentlige finanser (herunder beskatning, told, det indre marked osv.)	Retlige og indre anliggender	Socialpolitik	Regional udvikling og forberedelse til struktur-fondene	Andre	I alt
<i>Bulgarien</i>	9	11	13	8	2	4	2	49
<i>Cypern</i>	---	---	1	---	---	---	---	1
<i>Den Tjekkiske Rep.</i>	6	6	11	16	9	3	9	60
<i>Estland</i>	6	3	6	7	2	2	2	28
<i>Ungarn</i>	7	9	12	8	4	4	4	48
<i>Letland</i>	4	2	4	6	2	3	3	24
<i>Litauen</i>	5	2	8	7	4	2	9	37
<i>Malta</i>	1	---	1	1	---	1	1	5

<i>Polen</i>	24	9	29	12	5	14	11	104
<i>Rumænien</i>	9	4	17	12	4	13	6	65
<i>Slovakiet</i>	7	6	10	14	6	2	6	51
<i>Slovenien</i>	8	1	7	7	1	2	4	30
I alt	86	53	119	98	39	50	57	502

**ANTAL PARVISE SAMARBEJDSPROJEKTER I 1998-2001*, HVORI MEDLEMSSTATER
ER INVOLVERET SOM LEDERE ELLER PARTNERE**

År	Østr	Bel	Ty	Dan	Spa	Finl	Fr	Gr	Irl	Ital	Ned	Port	Sve	UK	I alt
1998	19	0	57	9	9	14	40	7	5	6	11	0	9	23	209
1999	14	2	38	12	16	7	33	9	3	13	19	2	27	27	222
2000	8	1	41	9	33	9	32	3	4	12	12	0	16	30	210
2001*	4	0	12	4	7	1	9	1	3	1	5	0	3	9	59
I alt	45	3	148	34	65	31	114	20	15	32	47	2	55	89	641**

*) Udvælgelsen af partnere for parvist samarbejde i 2001 er endnu ikke afsluttet.

***) Dette samlede tal svarer ikke til det samlede antal projekter, idet de fleste involverer mere end en medlemsstat.

Bilag 6: Status over forhandlingerne den 26. oktober 2001

TILTRÆDELSESFORHANDLINGER: STATUS

Nr.	KAPITEL	CYPERN	DEN TJEKKISKE REP.	ESTLAND	UNGARN	POLEN	SLOVENIEN	BULGARIEN	LETLAND	LITAUEN	MALTA	RUMÆNIEN	SLOVAKIET
1	Frie varebevægelser	X	X	X	X	X	X	* 0	X	X	X	~	X
2	Fri bevægelighed for personer	X	X	(X)	X	(X)	(X)	** 0	* X	* (X)	* X	~	* X
3	Fri bevægelighed for tjenesteydelser	X	X	X	X	X	X	* 0	X	X	* X	~	X
4	Frie kapitalbevægelser	X	X	X	X	(X)	X	X	X	X	0	* 0	X
5	Selskabslovgivning	X	X	X	X	0	X	X	X	X	X	* 0	* X
6	Konkurrence	0	0	0	0	0	0	* 0	0	0	0	0	0
7	Landbrug	0	0	0	0	0	0	~	* 0	* 0	**	~	* 0
8	Fiskeri	X	X	X	X	0	X	* X	X	* X	0	* X	X
9	Transport	X	0	0	0	0	0	* 0	0	0	X	* 0	0
10	Beskatning	0	0	0	X	0	0	** 0	* 0	* 0	* 0	** 0	* 0
11	ØMU	X	X	X	X	X	X	~	X	* X	X	~	* X
12	Statistik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
13	Socialpolitik	X	X	X	X	X	X	** 0	* X	X	0	** 0	* X
14	Energi	X	0	0	X	X	X	**	* 0	* 0	* X	~	* X
15	Industri	X	X	X	X	X	X	~	X	X	X	~	X
16	Små og mellemstore virksomheder	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

17	Videnskab og forskning	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
18	Undervisning og uddannelse	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
19	Telekommunikation	X	X	X	X	X	X	X	* 0	X	X	0	X
20	Kulturpolitik og audiovisuel politik	X	X	X	0	X	X	X	X	X	X	0	X
21	Regionalpolitik	0	0	0	0	0	0	**	* 0	* 0	* 0	~	* 0
22	Miljø	X	X	X	X	X	X	** 0	* 0	X	* 0	~	* 0
23	Forbruger- og sundhedsbeskyttelse	X	X	X	X	X	X	X	X	* X	X	** X	X
24	Retlige og indre anliggender	0	0	0	0	0	0	* 0	* 0	* 0	* 0	~	* 0
25	Toldunion	X	X	0	X	X	X	* 0	* X	* 0	* 0	* 0	X
26	Eksterne forbindelser	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
27	Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
28	Finanskontrol	X	X	X	X	X	X	* 0	* 0	* 0	* X	~	0
29	Finansielle og budgetmæssige bestemmelser	0	0	0	0	0	0	**	* 0	* 0	* 0	~	* 0
30	Institutioner												
31	Andet												
Åbnede kapitler (1)		29	29	29	29	29	29	23	29	29	28	17	29
Lukkede kapitler (2)		23	21	19	22	18	21	12	18	18	18	8	20

0: Kapitlet åbnet, og der føres forhandlinger

X: Kapitlet foreløbigt lukket

(X): Den foreløbige lukning af kapitlet, som er foreslået i EU's fælles holdning, accepteres ikke af kandidatlandet.

* : Kapitel åbnet for forhandlinger under det svenske formandskab

** : Kapitel, som vil blive åbnet for forhandlinger under det belgiske formandskab

~ : Kapitel, som endnu ikke er åbnet for forhandlinger.